การพัฒนาระบบควบคุมการบินสำหรับอากาศยานไร้คนขับ แบบปรับเอียงใบพัดได้ในช่วงการบินเปลี่ยนเฟส

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกลและระบบกระบวนการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ปีการศึกษา 2563

DEVELOPING FLIGHT CONTROL SYSTEM FOR TILTROTOR UAV IN TRANSITION FLIGHT MODE

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirement for the Degree of Master of Engineering in Mechanical and Process System Engineering Suranaree University of Technology

Academic Year 2020

การพัฒนาระบบควบคุมการบินสำหรับอากาศยานไร้คนขับแบบปรับเอียงใบพัดได้ ในช่วงการบินเปลี่ยนเฟส

มหาวิทยาลัยเทค โน โลยีสุรนารี อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(ผศ. คร.ชโลธร ธรรมแท้) ประธานกรรมการ

สวเอาส์ ดาักเตารัยรัตาน์

(อ. คร. สุรเคช ตัญต[ู]้รัยรัตน์) กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์)

(รศ. คร.จิระพล ศรีเสริฐผล)

กรรมการ

โลยเทคโบโล(แศ. คร.ชินภัทร ทิพโยภาส)

กรรมการ

הקדעצו באקדני

(อ. คร.อัฏฐพล อริยฤทธิ์) กรรมการ

mario

(รศ. ร.อ. คร.กนต์ธร ชำนิประศาสน์) รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการและพัฒนาความเป็นสากล

(รศ. คร.พรศิริ จงกล) คณบคีสำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์

สรัล สกุลทอง : การพัฒนาระบบควบคุมการบินสำหรับอากาศยานไร้คนขับแบบปรับเอียง ใบพัคได้ในช่วงการบินเปลี่ยนเฟส (DEVELOPING FLIGHT CONTROL SYSTEM FOR TILTROTOR UAV IN TRANSITION FLIGHT MODE) อาจารย์ที่ปรึกษา : อาจารย์ คร. สุรเคช ตัญตรัยรัตน์, 163 หน้า.

อากาศยานไร้คนขับแบบปรับเอียงใบพัดได้คือ อากาศยานที่สามารถทำการบินขึ้นลง ในแนวดิ่งเหมือนเฮลิกอปเตอร์และเปลี่ยนเป็นการบินไปข้างหน้าด้วยความเร็วสูงเหมือน เครื่องบินปีกตรึงได้ เรียกช่วงเปลี่ยนโหมดการบินนี้ว่า "ช่วงการบินเปลี่ยนเฟส (Transition)" โดยการปรับเอียงมุมใบพัดจากการวางตัวในแนวดิ่งมาเป็นแนวระดับและในทางตรงกันข้าม ซึ่งช่วงการบินเปลี่ยนเฟสมีความสำคัญที่สุดเนื่องจากพลวัตของตัวอากาศยานมีการเปลี่ยนแปลง ตลอดจากต้นจนจบ งานวิจัยชิ้นนี้มีวัตถุประสงค์คือ หาแบบจำลองทางกณิตศาสตร์ที่อธิบาย พฤติกรรมทางพลวัตของอากาศยานไร้คนขับแบบปรับเอียงใบพัดได้ และทำการเทียบความแม่นยำ ของแบบจำลองกับข้อมูลการบินด้วยโปรแกรม MATLAB Simulink จากนั้นนำแบบจำลอง ทางกณิตศาสตร์ไปออกแบบตัวควบคุมการบินแบบปรับตัวได้อ้างอิงแบบจำลองทางกณิตศาสตร์ แบบปรับค่า Gain PID (MRAC/PID) เพื่อควบคุมอัตราการเปลี่ยนมุม Roll และ Pitch ของอากาศยาน ใร้คนขับแบบปรับเอียงใบพัดได้ ซึ่งตัวควบคุมนี้จะปรับก่า PID Gain ขึ้นอยู่กับความต่างของ การตอบสนองของแบบจำลองทางกณิตศาสตร์ที่หาได้กับแบบจำลองทางกณิตศาสตร์อ้างอิง (Reference model) ซึ่งอากาศยานไร้คนขับแบบปรับเอียงในพัดได้สามารถรักษาสมดุลได้ใน ระหว่างการบินทดสอบบนการจำลอง (Simulation)

รั_{้รั}่ววักยาลัยเทคโนโลยีสุรุ่นใ

สาขาวิชา <u>วิศวกรรมเครื่องกล</u> ปีการศึกษา 2563

ถายมือชื่อนักศึกษา_____ ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา สุวเวน กัญกรัยรักป

SARUL SAKULTHONG : DEVELOPING FLIGHT CONTROL SYSTEM FOR TILTROTOR UAV IN TRANSITION FLIGHT MODE. THESIS ADVISOR : SURADET TANTRAIRATN, Ph.D., 163 PP.

CONTROL SYSTEM/TILTROTOR UAV/ADAPTIVE CONTROL/MODELING/ SYSTEM IDENTIFICATION

Tiltrotor UAV is an aircraft which takeoffs and lands vertically like helicopter and then flies forward with high speed like fixed wing airplane. This process called Transition flight mode. The Transition flight mode is performed by tilting its rotor from vertical to horizontal and vice versa. This is the most significant flight phase to be considered due to the dynamic varying of tiltrotor UAV throughout transition period. This research is focusing on the determination of mathematic models which represents dynamic behaviors of tiltrotor UAV. Model accuracy was validated with actual flight test data using MATLAB Simulink software. Then these dynamic models were used to design flight control law, Model Reference Adaptive Control (MRAC) with Proportional-Integral-Derivative (PID) control scheme. MRAC was applied to control roll rate and pitch rate of tiltrotor UAV. This controller adapted control gains to force dynamic responses of tiltrotor UAV converging to reference model responses. This model responses are desired dynamic behaviors. In result of these simulations, those conducted on MATLAB Simulink software, showed that tiltrotor UAV could stabilize itself while controlled using MRAC control law.

School of Mechanical Engineering

Student's Signature Such

Academic year 2020

กิตติกรรมประกาศ

ในการที่วิทยานิพนธ์ชิ้นนี้เสร็จฉุล่วงได้นั้น ผู้วิจัยต้องขอแสดงความขอบคุณต่อบุคคล ผู้ให้กำปรึกษา ความช่วยเหลือ ตลอดจนกำแนะนำต่าง ๆ มากมาย ทั้งในด้านวิชาการ การประยุกต์ ใช้ความรู้ และการกำเนินงานวิจัย

ขอขอบคุณ อาจารย์ คร.สุรเคช ตัญตรัยรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ให้ทั้งการสอน วิชาการกวามรู้ทั้งในด้านการบินรวมถึงระบบควบคุมต่าง ๆ ให้กำปรึกษาชี้แนะแนวทาง ตลอดจน กวามช่วยเหลือทั้งในด้านการดำเนินงานวิจัย การส่งบทกวามทางวิชาการ และการจัดทำเล่ม วิทยานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วง

ขอขอบคุณ คร.สุทธิพงศ์ ศรีกรารมณ์ อาจารย์ผู้มอบโอกาสให้ผู้วิจัยได้ไปทำวิจัยระยะสั้น เป็นเวลา 1 เดือน ณ สถาบันเทคโนโลยีแห่งสิงคโปร์ ประเทศสิงคโปร์ ตลอดจนคำสอนและ กำแนะนำต่าง ๆ ในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณ บริษัท iCreativeSystems Co., Ltd ผู้สนับสนุนอากาศยานไร้คนขับแบบ Tiltrotor UAV ซึ่งใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ ตลอคจนสนับสนุนการบินทคสอบ Tiltrotor UAV

ขอขอบคุณ คุณวัชรพล แสงเพ็ชร วิศวกรรุ่นพี่ผู้คอยให้คำแนะนำ รวมไปถึงถ่ายทอด องก์ความรู้ต่าง ๆ ตลอด<mark>การ</mark>วิจัยครั้งนี้

งองอบกุณ มห<mark>าวิทย</mark>าลัยเทคโนโลยีสุรนารี ที่มอบทุนการศึกษาสำหรับผู้มีผลการเรียน ดีเด่นให้กับผู้วิจัย ตลอดจนห้อ<mark>งทุดลองและเครื่องมือที่เกี่ยวข้อ</mark>งกับงานวิจัย

ขอขอบคุณบิดา มารดา และครอบครัวทุกคน ที่คอยเป็นกำลังใจและให้กำแนะนำ ผลักดัน ให้ผู้วิจัยทำงานวิจัยได้จนสำเร็จลุล่วง

ให้ผู้วิจัยทำงานวิจัยได้จนสำเร็จลุล่วง สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณท่านคณาจารย์ผู้อบรมสั่งสอนวิชาความรู้ เพื่อน พี่ น้อง และ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งไม่ได้กล่าวนามไว้ ณ ทีนี้ ซึ่งมอบความช่วยเหลือให้ผู้วิจัยในด้านต่าง ๆ ไม่มากก็น้อย จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ประสบความสำเร็จ

สรัล สกุลทอง

สารบัญ

บทคัดย่อ (ภาษาไทย)ก					
บทคัดย่	บทคัดย่อ (ภาษาอังกฤษ)ข				
กิตติกร	รมประ	ะกาศ	ค		
สารบัญ		•••••			
สารบัญ	ตาราง	•••••	ณ		
สารบัญ	รูป	•••••	ນູ		
คำอ ธิบ ⁻	າຍຕັ້ญຄື	າັกษณ์แล	ะคำย่อน		
บทที่					
1	บทน้	1			
	1.1	ที่มาและ	ะความสำคัญของงานวิจัย1		
	1.2	วัตถุประ	ะสงค์ของการวิจัย		
	1.3	้าอบเบด	าของการวิจัย		
	1.4	ประโยว	ชน์ที่กาดว่าจะได้รับ		
2	ปริทัศ	หนั่วรรณ	กรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง		
	2.1	ความหร	มายของอากาศยานไร้คนขับแบบปรับเอียงใบพัดได้		
		2.1.1	ประเภทของ TRUAV		
		2.1.2	การบินเปลี่ยนเฟส (Transition flight mode)		
	2.2	กระบวา	นการออกแบบระบบควบคุม7		
		2.2.1	ศึกษาค้นคว้า7		
		2.2.2	การหาแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ (Math modeling)		
		2.2.3	การออกแบบกฎควบคุมการบิน8		
		2.2.4	การทคสอบระบบควบคุมการบิน8		
	2.3	การหาแ	เบบจำลองทางคณิตศาสตร์10		
		2.3.1	การระบุเอกลักษณ์ของระบบ (System identification)10		
		2.3.2	สมการการเคลื่อนที่ (Equation of motion)12		

	2.3.3	แรงโน้มถ่วง (Gravitational force)	18
	2.3.4	แรงขับคัน (Propulsion force)	18
	2.3.5	อากาศพลศาสตร์ (Aerodynamic)	18
2.4	กฏการ	รควบคุม (Control law)	22
	2.4.1	ประวัติศาสตร์การคว <mark>บคุ</mark> ม	22
	2.4.2	ประเภทของกฎกา <mark>รควบคุ</mark> ม	23
2.5	ตัวอย่า	งกฎการควบคุมการ <mark>บินที่ถูก</mark> ประยุกต์ใช้ใน TRUAV	37
	2.5.1	ตัวควบคุมแบบส <mark>ัค</mark> ส่วน- <mark>ปร</mark> ิพันธ์-อนุพันธ์	
		(Proportional-Integral-Derivative, PID)	37
	2.5.2	Pole placement หรือ Eigenvalue assignment	37
	2.5.3	Linear quadratic regulator (LQR)	37
	2.5.4	Gain scheduling	37
	2.5.5	Smooth switch control	38
	2.5.6	การควบคุมแบบปรับตัวได้ (Adaptive control) ควบคู่กับ	
		โ <mark>ครงข่ายประสาทเทียม (Artificial Neural</mark> Network, ANN)	38
2.6	บอร์คศ	กวบคุม <mark>การบิน</mark>	39
2.7	ซอฟท์	้แวร์ควบคุมการบินและซอฟท์แวร์จำลองการบิน	40
	2.7.1	PX4	40
	2.7.2	Qgroundcontrol	41
2.8	ซอฟท์	้แวร์ควบคุมการบินและซอฟท์แวร์จำลองการบิน	42
	2.8.1	MATLAB ແລະ MATLAB Simulink	42
วิธีดำ	าเนินงาน	เวิจัย	43
3.1	การเตรี	รี่ยมตัวถำอากาศยาน TRUAV	44
	3.1.1	คุณลักษณะของ TRUAV	45
	3.1.2	การวัคแรงขับคัน (Thrust) ของมอเตอร์ไร้แปลงถ่าน	45
	3.1.3	ขั้นตอนการประกอบ TRUAV	47
	3.1.4	ซอฟต์แวร์สำหรับ TRUAV	47

3

3.2	การบิน	แก็บข้อมูลการบิน
	3.2.1	ขั้นตอนการบินทคสอบเก็บข้อมูลการบิน48
	3.2.2	ตัวแปรที่ต้องทำการเก็บข้อมูลจากการบินทคสอบ
3.3	การหา	แบบจำลองทางคณิตศาสตร์ (Math modelling)
	3.3.1	การสร้างแบบจำลอง <mark>ทา</mark> งคณิตศาสตร์ในส่วนของสมการ
		การเคลื่อนที่ (Equation of motion)
	3.3.2	การสร้างแบบจำล <mark>องทางค</mark> ณิตศาสตร์ในส่วนของอากาศ
		พลศาสตร์ (Aerodynamic)53
	3.3.3	ระบบขับดัน (Propulsion system)
	3.3.4	กฎการควบคุม (Control law)
3.4	การตร	วจสอบคว <mark>ามถู</mark> กต้องของแบบจำถ <mark>องท</mark> างคณิตศาสตร์
3.5	การออ	กแบบตัวควบคุมการบิน (Flight control system design)
	3.5.1	การหาแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ของระบบ (Plant)
	3.5.2	การหาแบบจำลองทางคณิตศาสตร์อ้างอิง (Reference model)
	3.5.3	การหากลไกการปรับตัวของค่า Gain (Adjustment mechanism)
	С,	หรือกฎการปรับก่า Gain (Adaptive law)
3.6	การทด	สอบตัวควบคุมการบิน
3.7	สถานเ	วี่ทำการวิจัย
ผลก	ารศึกษาเ	และการวิเคราะห์ผล
4.1	ผลการ	เตรียมลำอากาศยาน TRUAV72
	4.1.1	คุณลักษณะของ TRUAV ลำทคสอบ72
	4.1.2	ผลวัดแรงขับคัน (Thrust) ของมอเตอร์ไร้แปลงถ่าน
4.2	ผลการ	บินเก็บข้อมูลการบิน
4.3	ผลการ	หาแบบจำลองทางคณิตศาสตร์77
	4.3.1	ผลการหาสมการการเคลื่อนที่ (Equation of motion)77
	4.3.2	ผลการทำแบบจำลองทางกณิตศาสตร์ในส่วนของอากาศ
		พลศาสตร์ (Aerodynamic)

4

	4.3.3	ผลการทำแบบจำลองทางกณิตศาสตร์ในส่วนระบบขับคัน	
		(Propulsion)	
	4.3.4	กฎการควบคุม (Control law)	
4.4	ผลการ	ตรวจสอบความถูกต้อ <mark>งข</mark> องแบบจำลองทางคณิตศาสตร์	
	(Model	l validation)	
4.5	การออ	กแบบตัวควบคุมกา <mark>รบิน</mark>	100
	4.5.1	ตัวควบคุมการบิน <mark>แบบ M</mark> RAC/PID ที่ใช้กฎการปรับค่า Gain	
		ແນນ MIT Rule	100
	4.5.2	ตัวควบคุมกา <mark>รบิน</mark> แบบ MRAC/PID ที่ใช้กฎการปรับค่า Gain	
		แบบ Lyapunov stability	106
4.6	การออ	กแบบตัว <mark>ควบ</mark> คุมการบิน	108
	4.6.1	ผลกา <mark>ร</mark> ตอบสนองของ MRAC/PID ด้ <mark>ว</mark> ยกฎการปรับตัว	
		แบบ MIT Rule	108
	4.6.2	<mark>ผลการตอบสนองของ MRAC/PID ด้วยกฎ</mark> การปรับตัว	
		แบบ Lyapunov stability	109
5 บทสรุปแ	ละข้อเส	นอแนะ	121
5.1	สรุปผล	าการวิจัย	
	5.1.1	การจัดทำอากาศยานไร้คนขับแบบปรับเอียงใบพัดได้ (TRUAV)	
		และบินเก็บข้อมูลการบิน	
	5.1.2	การหาแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ (Dynamic model) สำหรับ	
		อากาศยานไร้คนขับแบบปรับเอียงใบพัคได้	122
	5.1.3	การออกแบบตัวควบคุมการบินสำหรับช่วงการบินเปลี่ยนเฟส	
		(Transition)	122
5.2	ข้อเสน	อแนะ	122
รายการอ้างอิง	1		123

5

ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก. อุปกรณ์ของ Tiltrotor UAV1	27
ภาคผนวก ข. บทความทางวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในระหว่างศึกษา1	33
ประวัติผู้เขียน	63

หน้า

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่

3.1	ตัวแปรของ PX4 ซึ่งเกี่ยวข้องกับช่วงการบินเปลี่ยนผ่าน (Transition)	49
3.2	ตัวแปรสำหรับการควบคุมท่าทางการบินลูปนอกสำหรับ Multicopter	62
3.3	ตัวแปรสำหรับการควบคุมท่าทางการ <mark>บิน</mark> ลูปในสำหรับ Multicopter	63
3.4	ตัวแปรสำหรับการควบคุมท่าทางการบินลูปนอกสำหรับ Fixed wing	63
3.5	ตัวแปรสำหรับการควบคุมท่าทางก <mark>ารบินถูป</mark> ในสำหรับ Fixed wing	64
3.6	รายละเอียดของสัญญาณขาเข้าแบบ Sine sweep	68
4.1	รายละเอียดของ TRUAV	72
4.2	ผลการวัดแรงขับของมอเตอร์ <mark>ไร้แ</mark> ปรงถ่าน	73
4.3	ผลการวัดทอร์คของมอเต <mark>อร์ .</mark>	73
4.4	ตัวแปรของ PX4 ซึ่งเกี่ยวข้องกับช่วงการบินเปลี่ยนเฟส (Transition)	74
4.5	ค่า Gain ที่เหมาะสมในการควบคุมท่าทางการบินลูปนอกสำหรับ Multicopter	75
4.6	ค่า Gain ที่เหมาะสมในการควบคุมท่าทางการบินลูปในสำหรับ Multicopter	76
4.7	ค่า Gain ที่เหมาะสมในการควบคุมท่าทางการบินลูปนอกสำหรับ Fixed wing	76
4.8	ค่า Gain ที่เหมาะสมในการควบคุมท่าทางการบินลูปในสำหรับ Fixed wing	76
4.9	แบบจำลองทางคณิตศาสตร์ของระบบปรับเอียงใบพัด	91
	Ohn - crides	

^{กยา}ลัยเทคโนโลยี^{ลุ}

สารบัญรูป

รูปที่		หน้า
1.1	อากาศยานไร้คนขับแบบปีกตรึง (ซ้าย) อากาศยานไร้คนขับแบบปีกหมุน (ขวา)	1
1.2	TRUAV รุ่น Bell Eagle eye model 918	2
1.3	สามช่วงการบินของ Tiltrotor UAV ก <mark>ือ เ</mark> ฮลิคอปเตอร์, ช่วงเปลี่ยนผ่าน	
	และเครื่องบิน	2
2.1	Dual -TRUAV	5
2.2	การรบกวนทางอากาศพลศาสตร์บ <mark>น</mark> ปีกขอ <mark>ง</mark> Dual-TRUAV	6
2.3	สัญญาณทคสอบแบบขั้นบันไค <mark></mark>	
2.4	สัญญาณทคสอบแบบอิมพั <mark>ลส์</mark>	9
2.5	สัญญาณทคสอบแบบลาค <mark>เอีย</mark> ง	9
2.6	สัญญาณทคสอบแบบพาราโบลา	9
2.7	สัญญาณทคสอบแบบซ้ำคาบมูลฐาน	10
2.8	ตัวอย่างสัญญาณ <mark>ขาเข้</mark> าแบบกวาดความถี่ (บน) ตัวอย่างสถานะขาออก (ถ่าง)	11
2.9	ระบบพิกัดแกนพื้ <mark>นโลก</mark>	13
2.10	ระบบพิกัดแกนลำตัว	13
2.11	มุมปะทะของเครื่องบิน (Angle of attack)	19
2.12	ມຸນແລລບ (Sideslip angle, β)	20
2.13	ภาพรวมของระบบควบคุมในปัจจุบัน	
2.14	โครงสร้างของ PID Controller	
2.15	โครงสร้างของ Pole placement	25
2.16	ตัวอย่างผังการควบคุมแบบ NDI	
2.17	ผังการควบคุมตัวควบคุมแบบปรับตัวได้อ้างอิงแบบจำลองทางคณิตศาสตร์	
	แบบปรับค่า Gain PID	27
2.18	โครงข่ายประสาทเทียม	38
2.19	บอร์ด Pixhawk (บนซ้าย), Pixhawk 2.1 (บนขวา), Pixhawk 3 Pro (ล่างซ้าย),	
	Pixhawk 4 (ล่างขวา)	39

รูปที่	หน้า
2.20	ตัวอย่างอุปกรณ์ที่ใช้ร่วมกับ Pixhawk
2.21	ภาพรวมของ Flight stack
2.22	Qgroundcontrol
3.1	ภาพรวมของกระบวนการออกแบบระบบควบคุมของ TRUAV
3.2	ภาพรวมของกระบวนการออกแบบระ <mark>บบ</mark> ควบคุมของ TRUAV ในส่วนของ
	การเตรียมลำอากาศยาน TRUAV
3.3	ขั้นตอนการเตรียมอากาศยาน TRUAV สำหรับบินเก็บข้อมูล
3.4	แท่นวัดแรงขับ RCbenchmark Serie 1585
3.5	การวัดแรงขับของมอเตอร์ด้วย <mark>เครื่</mark> องวัดแรง <mark>ขับ</mark>
3.6	โปรแกรม RCbenchmark GUI
3.7	E-flite Convergence Airframe ในซอฟต์แวร์ PX4
3.8	ภาพรวมของกระบวนการออกแบบระบบควบคุมของ TRUAV ในส่วน
	ของการบินเก็บข้อมูลการบิน
3.9	ภาพแสดงลักษณ <mark>ะของแต่ละตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับก</mark> ารบิ <mark>นเปลี่</mark> ยนผ่านใน PX4
3.10	ภาพรวมของกระบ <mark>วนการ</mark> ออกแบบระบบควบคุมขอ <mark>ง TRU</mark> AV ในส่วน
	ของการหาแบบจำลอง <mark>ทางคณิตศาสตร์</mark>
3.11	ขั้นตอนการสร้างแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ของ TRUAV
3.12	แผนภาพแสดงมุมบนของมอเตอร์ทั้งสื่
3.13	เมนู Direct Foil Design ในซอฟต์แวร์ XFLR555
3.14	ทิศทางและเครื่องหมายของภาคพื้นบังคับทั้งสาม
3.15	ภาพรวมของระบบขับดันของ TRUAV
3.16	ผังกฎการควบคุมท่าทางการบินของ Multicopter ใน PX4
3.17	ผังกฎการควบคุมท่าทางการบินของ Fixed wing ใน PX4
3.18	ภาพรวมของกระบวนการออกแบบระบบควบคุมของ TRUAV ในส่วน
	ของการตรวจสอบความถูกต้องของแบบจำลองทางคณิตศาสตร์
3.19	ภาพรวมของกระบวนการออกแบบระบบควบคุมของ TRUAV ในส่วน
	ของการออกแบบตัวควบคุมการบิน

รูปที่		หน้า
3.20	ขั้นตอนการออกแบบตัวควบคุมการบินแบบ MRAC/PID	66
3.21	ผังการควบคุมของอัตราการเปลี่ยนมุม Roll (Roll rate, p)	66
3.22	ผังการควบคุมของอัตราการเปลี่ยนมุม Pitch (Pitch rate, q)	67
3.23	สัญญาณขาเข้าแบบ Sine sweep	68
3.24	MATLAB System Identification Toolbox	68
3.25	ภาพรวมของกระบวนการออกแบบระบบควบคุมของ TRUAV ในส่วน	
	ของการทดสอบตัวควบคุมการบิน	
4.1	TRUAV หลังประกอบเสร็จในสภ <mark>า</mark> พพร้อมบิน	72
4.2	ตัวแปรของ PX4 ที่เกี่ยวข้องกับ <mark>ช่ว</mark> งเวลาการ <mark>บิน</mark> เปลี่ยนเฟส	74
4.3	มุมซึ่งเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนเฟส	75
4.4	แผนภาพแสดงแนวแรงของ TRUAV	77
4.5	แผนภาพแสดงมุมบน (Top view) ของ TRUAV	77
4.6	เมนู XFoil Direct Analysis ในซอฟต์แวร์ XFLR5	79
4.7	เมนู Wing and Plane Design ในซอฟต์แวร์ XFLR5	79
4.8	ความสัมพันธ์ระหว่าง C _p และ C _l จากซอฟต์แวร์ XFLR5	80
4.9	ความสัมพันธ์ระหว่าง C _v แ <mark>ละ</mark> β <mark>จากซอฟต์แวร์ XFLR5</mark> ที่มุมภาคพื้นบังคับ	
	เป็น 0 องศา	81
4.10	ความสัมพันธ์ระหว่าง C _v และβจากซอฟต์แวร์ XFLR5 ที่มุมของ Aileron	
	เป็น -5 องศา และมุม Rudder เป็น 0 องศา	
4.11	กราฟความสัมพันธ์ระหว่าง C _y และβจากซอฟต์แวร์ XFLR5 ซึ่งตั้งค่าให้มุม	
	ของ Aileron เป็น 0 องศา และมุม Rudder เป็น 5 องศา	
4.12	กราฟความสัมพันธ์ระหว่าง C _L และ α จากซอฟต์แวร์ XFLR5 ซึ่งตั้งค่าให้มุม	
	ของภากพื้นบังกับทั้งหมดเป็น 0 องศา	83
4.13	กราฟความสัมพันธ์ระหว่าง C _L และ α จากซอฟต์แวร์ XFLR5 ซึ่งตั้งค่าให้มุม	
	Elevator เป็น -10 องศา มุมของ Aileron และ Rudder เป็น 0 องศา	
4.14	กราฟความสัมพันธ์ระหว่าง C₁ และβจากซอฟต์แวร์ XFLR5 ซึ่งตั้งค่าให้มุม	
	ภาคพื้นบังคับทั้งหมดเป็น 0 องศา	68

รูปที่ หน้	'n
4.15 กราฟความสัมพันธ์ระหว่าง C, และβจากซอฟต์แวร์ XFLR5 ซึ่งตั้งค่าให้	
มุม Aileron เป็น 5 องศา มุมของ Elevator และ Rudder ยังคงเป็น 0 องศา	5
4.16 กราฟความสัมพันธ์ระหว่าง C₁ และβจากซอฟต์แวร์ XFLR5 ซึ่งตั้งค่าให้	
มุม Rudderเป็น 5 องศา มุมของ Elevator และ Aileron ยังคงเป็น 0 องศา	5
4.17 กราฟความสัมพันธ์ระหว่าง C_m และ $oldsymbol{lpha}$ มุมของภากพื้นบังคับทั้งหมด	
เป็น 0 องศา	6
4.18 กราฟความสัมพันธ์ระหว่าง C _m แล <mark>ะ</mark> α ณ ขณะ Elevator ทำมุม -10 องศา	
และ Rudder กับ Aileron ทำมุม 0 <mark>อ</mark> งศา	7
4.19 กราฟความสัมพันธ์ระหว่าง C _n <mark>และ</mark> β ณ มุม <mark>ของ</mark> ภาคพื้นบังคับทั้งหมดเป็น 0 องศา	8
4.20 กราฟความสัมพันธ์ระหว่า <mark>ง C</mark> , และ β ณ มุมขอ <mark>ง A</mark> ileron 10 องศา และมุมของ	
Elevator กับ Rudder เป็น 0 องศา 8	8
4.21 กราฟความสัมพันธ์ระหว่าง C _n และ β ณ มุมของ Rudder 10 องศา และมุมของ	
Elevator กับ Aileron เป็น 0 องศา	9
4.22 ผังการควบคุมท่า <mark>ทาง</mark> การบินของซอฟต์แวร์ PX4 สำหรับ Multicopter (บน)	
แบบจำลองการควบคุมท่าทางการบินลูปนอกสำหรับ Multicopter บน	
ซอฟต์แวร์ MATLAB Simulink (กลาง) และแบบจำลองการควบคุมท่าทาง	
การบินลูปในสำหรับ Multicopter บนซอฟต์แวร์ MATLAB Simulink (ล่าง)	2
4.23 ผังการควบคุมการควบคุมท่าทางการบินของซอฟต์แวร์ PX4 สำหรับ	
เครื่องบินปีกตรึง (บน) แบบจำลองการควบคุมท่าทางการบินลูปนอก	
สำหรับเครื่องบินปีกตรึงบนซอฟต์แวร์ MATLAB Simulink (กลาง)	
และแบบจำลองการควบคุมท่าทางการบินลูปในสำหรับเครื่องบินปีกตรึง	
บนซอฟต์แวร์ MATLAB Simulink (ล่าง)9	3
4.24 ภาพรวมของแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ของ TRUAV (บน) และแบบจำลอง	
บนซอฟต์แวร์ MATLAB Simulink (ล่าง)9	4
4.25 ภาพรวมของแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ในส่วนของ TRUAV Dynamic	
Model (กลาง) และแบบจำลองบนซอฟต์แวร์ MATLAB Simulink (ล่าง)	5

รูปที่	หน้า
4.26	แบบจำลองทางกณิตศาสตร์ในส่วนของแบบจำลองพลวัตการบิน
	(Flight Dynamic Model) (กลาง) และแบบจำลองบนซอฟต์แวร์
	MATLAB Simulink (ถ่าง)
4.27	ภาพรวมของระบบขับคัน (กลาง) และ <mark>แบ</mark> บจำลองบนโปรแกรม MATLAB
	Simulink ประกอบไปด้วยมอเตอร์ไร้ <mark>แป</mark> ลงถ่าน, มอเตอร์เซอร์โว
	(ภาพพื้นบังคับ) และระบบปรับเอียงมุมใบพัค (ล่าง)
4.28	ภาพรวมส่วนอากาศพลศาสตร์ (กล <mark>า</mark> ง) แล <mark>ะ</mark> แบบจำลองบนโปรแกรม
	MATLAB Simulink (ล่าง)
4.29	กราฟเปรียบเทียบระหว่าง Rol <mark>l an</mark> gle setpoi <mark>nt (I</mark> nput เส้นสีแคง) และ Roll
	angle feedback (Output เส้นสีน้ำเงิน)
4.30	กราฟเปรียบเทียบระหว่า <mark>ง Pit</mark> ch angle setpoint (Input เส้นสีแดง) และ Pitch
	Angle feedback (Output เส้นสีน้ำเงิน)
4.31	การตอบสนองเชิง Roll ในโหมดการบินเปลี่ยนเฟส (Transition flight mode)
4.32	การตอบสนองเชิง Pitch ในโหมดการบินเปลี่ยนเฟส (Transition flight mode)
4.33	การตอบสนองของมุม Roll เมื่อถูกกระ ตุ้นด้วยสัญญาณขาเข้าแบบ Sine
4.34	ภาพขยายการตอบสนอ <mark>งของมุม Roll เมื่อเริ่มต้นปรับ</mark> ค่า Gain
4.35	ภาพขยายการตอบสนองของมุม Roll หลังทำการปรับค่า Gain ไป 500 วินาที
4.36	การตอบสนองของอัตราการ Roll เมื่อถูกกระตุ้นด้วยสัญญาณขาเข้าแบบ Sine 110
4.37	ความคลาคเคลื่อนระหว่างอัตราการ Roll ของ TRUAV กับอัตราการ Roll
	ของแบบจำลองทางคณิตศาสตร์อ้างอิง111
4.38	ค่า Gain K _p ของการควบคุมอัตราการ Roll111
4.39	ค่า Gain K _i ของการควบคุมอัตราการ Roll111
4.40	เปรียบเทียบผลการตอบสนองของมุม Roll จากผลการจำลองทางคณิตศาสตร์
4.41	เปรียบเทียบผลการตอบสนองของอัตราการเปลี่ยนมุม Roll จากผลการจำลอง
	ทางคณิตศาสตร์
4.42	เปรียบเทียบผลการตอบสนองของอัตราการเปลี่ยนมุม Roll จากผลการจำลอง
	ทางคณิตศาสตร์

รูปที่	ห	น้า
4.43	การตอบสนองของมุม Pitch เมื่อถูกกระตุ้นด้วยสัญญาณขาเข้าแบบ Sine 1	14
4.44	ภาพขยายการตอบสนองของมุม Pitch เมื่อเริ่มต้นปรับค่า Gain	15
4.45	ภาพขยายการตอบสนองของมุม Pitch หลังทำการปรับค่า Gain ไป 500 วินาที 1	15
4.46	การตอบสนองของอัตราการ Pitch เมื่ <mark>อถู</mark> กกระตุ้นด้วยสัญญาณขาเข้าแบบ Sine 1	15
4.47	ความคลาคเคลื่อนระหว่างอัตราการ P <mark>itch</mark> ของ TRUAV กับอัตราการ Pitch	
	ของแบบจำลองทางคณิตศาสตร์อ้า <mark>งอิง</mark>	16
4.48	ค่า Gain K _p ของการควบคุมอัตราก <mark>า</mark> ร Pitch1	16
4.49	ค่า Gain K _i ของการควบคุมอัตราการ Pitch	16
4.50	เปรียบเทียบผลการตอบสนอง <mark>ของ</mark> มุม Pitch <mark>จาก</mark> ผลการจำลองทางคณิตศาสตร์	17
4.51	เปรียบเทียบผลการตอบสน <mark>อง</mark> ของมุม Pitch จาก <mark>ผลก</mark> ารจำลองทางคณิตศาสตร์	18
4.52	เปรียบเทียบผลการตอบส <mark>นอ</mark> งของมุม Pitch จากผ <mark>ลกา</mark> รจำลองทางคณิตศาสตร์	19
ก.1	Volantex RC Ranger EX Long Range FPV UAV	28
ก.2	แท่งการ์บอนไฟเบอร์	28
ก.3	มอเตอร์ไร้แปรงถ่าน SunnySky X2820	29
ก.4	มอเตอร์เซอร์ โวสำ <mark>หรับการปรับเอียงใบพัด RDS3115 MG</mark> 1	29
ก.5	ESC XRotor-40A	29
ก.6	ใบพัด Gemfan 12×4.5 1	30
ก.7	แบตเตอรี่ Li-Po 4s 5200 mAh	30
ก.8	Pixhawk 3 Pro 1	30
ก.9	รี โมทบังคับวิทยุ FrSky Taranis X71	31
ก.10	FrSky L9R 1	31
ก.11	GPS Here GNSS (M8N) 1	31
ก.12	DR Telemetry 500 MW 915 MHz 1	32
ก.13	ท่อ Pitot-Static1	32

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

φ	=	ความเร็วเชิงมุมรอบแกน X หรืออัตราการ Roll ในระบบพิกัดแกนพื้น
		โลก (rad/s)
θ	=	ความเร็วเชิงมุมรอบแกน Y หรืออัตราการ Pitch ในระบบพิกัคแกนพื้น
		โลก (rad/s)
ψ	=	ความเร็วเชิงมุมร <mark>อบ</mark> แกน Z หรืออัตราการ Yaw ในระบบพิกัดแกนพื้น
		โลก (rad/s)
р	=	ความเร็วเชิงมุมรอบแก น X หรืออัตราการ Roll ในระบบพิกัดแกนลำตัว
		(rad/s) ในระบ <mark>บ</mark> พิกัดแ <mark>ก</mark> นลำตัว
q	=	ความเร็วเชิ <mark>งมุมรอบแกน Y</mark> หรืออัตราการ Pitch ในระบบพิกัดแกนลำตัว
		(rad/s) ในระบ [ุ] บพิกัดแกน _{ดำ} ตัว
r	=	ความเ <mark>ร็วเ</mark> ชิงมุมรอบแกน Z <mark>หรือ</mark> อัตราการ Yaw ในระบบพิกัดแกนลำตัว
		(rad/s) ในระบบพิกัดแกนลำตัว
F	=	แรงที่กระทำกับอากาศยาน (N)
М	=	โมเมนต์รอบจุดสูนย์ถ่วงที่กระทำกับอากาศยาน (Nm)
mV	=	โมเมนตัมเชิงเส้น (kg-m/s)
m	Z	มวลของอากาศยาน (kg)
V	= 7.	ความเร็วเชิงเส้นของอากาศยาน (m/s)
Ιω	=	ความเร็วเชิงมุมรอบแกน Z หรืออัตราการ Yaw ในระบบพิกัดแกน
		พื้นโลก (rad/s)
ω	=	ความเร็วเชิงมุมรอบแกน Z หรืออัตราการ Yaw ในระบบพิกัดแกน
		พื้นโลก (rad/s)
I _x	=	โมเมนต์ความเฉื่อยต้านการหมุนในแนวแกน X รอบจุคศูนย์ถ่วง
I _y	=	โมเมนต์ความเฉื่อยต้านการหมุนในแนวแกน Y รอบจุคศูนย์ถ่วง
Iz	=	โมเมนต์ความเฉื่อยต้านการหมุนในแนวแกน Z รอบจุดศูนย์ถ่วง
I _{xz}	=	โมเมนต์ความเฉื่อยต้านการหมุนในแนวแกน Z รอบจุคศูนย์ถ่วงในขณะที่
		กำลังหมุนรอบแกน X
Т	=	แรงขับจากเครื่องยนต์ (Thrust force, N)

L	=	แรงยก (N)
$\overline{\mathbf{q}}$	=	ความคันจลน์ (Dynamic pressure, N/m ² , Pa)
ρ	=	ความหนาแน่นของอากาศ แปรผันตามความสูงและอุณหภูมิของอากาศ (kg/m³)
V_a	=	ความเร็วของเครื่องบินที่แล่นผ่านอากาศ (Airspeed, m/s)
C _L	=	สัมประสิทธิ์แรงยกรวม
C_{L0}	=	สัมประสิทธิ์แรงย <mark>กใน</mark> ขณะที่มุมปะทะเป็น 0 องศา
$C^{lpha}_{ m L}$	=	สัมประสิทธิ์แรง <mark>ยก</mark> ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง C _L อันเนื่องมาจากมุม
		ปะทะหรือเรียก <mark>อีกอย่าง</mark> ว่าความชั่นของแรงยก (Lift slope)
$C_{\scriptscriptstyle m L}^{\scriptscriptstyle \delta_{ m f}}$	=	สัมประสิทธิ์แรงยกที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง C _L อันเนื่องมาจากการ
		ปรับมุมเอียงขอ <mark>ง</mark> Flap (Flap deflection)
$C_{\scriptscriptstyle L}^{\scriptscriptstyle \delta_e}$	=	สัมประสิท <mark>ชิ์แ</mark> รงยกที่ส่ <mark>งผล</mark> ต่อการเปลี่ยนแปลง C _L อันเนื่องมาจากการ
		ปรับมุม <mark>เอีย</mark> งของ Elevator (Elevator deflection)
$C_{ m L}^{lpha}$	=	สัมป <mark>ระสิ</mark> ทธิ์แรงยกที่ส่งผลต่ <mark>อกา</mark> รเปลี่ยนแปลง C _L อันเนื่องมาจากอัตรา
		การเปลี่ยนแปลงของมุมปะทะ
$C^{ ext{q}}_{ ext{L}}$	=	สัมประสิทธิ์แรงยกที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง C _L อันเนื่องมาจากอัตรา
		การเปลี่ยนมุม Pitch (Pitch rate)
$C_{\rm L}^{\rm M}$	=	สัมประสิทธิ์แรงยกที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง C _L อันเนื่องมาจากเลข Mach
α	=	มุมป <mark>ะทะหรือมุมระหว่าง Chord ปี</mark> กกับอากาศที่ปะทะเครื่องบิน
$\delta_{\rm f}$	= 7	มุมเอียงของ Flap
$\delta_{_{e}}$	=	มุมเอียงของ Elevator
ά	=	อัตราการเปลี่ยนแปลงของมุมปะทะ
М	=	เลข Mach ซึ่งเป็นอัตราส่วนระหว่างความเร็วเครื่องบินและความเร็วเสียง,
		$\mathbf{M} = (\mathbf{V}_{a} / \mathbf{V}_{\text{sound}})$
с	=	Mean aerodynamic chord
D	=	แรงต้าน (N)
C _D	=	สัมประสิทธิ์แรงด้านรวม
C _{D0}	=	สัมประสิทธิ์แรงด้านต่ำสุด (Minimum drag coefficient)
е	=	สัมประสิทธิ์ Oswald
b	=	ความยาวปีก (Wingspan)

S	=	พื้นที่ปีก (Wing planform area, m ²)
AR	=	อัตราส่วนลักษณะ (Aspect ratio) ซึ่งคืออัตราส่วนระหว่างแนวความยาว
		ปีก (Wingspan) และพื้นที่ปีก AR = b^2/S
$C_{\rm D}^{\delta_{\rm f}}$	=	สัมประสิทธิ์แรงต้านที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง $C_{ m D}$ อันเนื่องมาจากการ
		ปรับมุมเอียงของ Flap
$C_{\scriptscriptstyle D}^{\scriptscriptstyle \delta_e}$	=	สัมประสิทธิ์แรงต้านที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง C _D อันเนื่องมาจากการ
		ปรับมุมเอียงของ Elevator
$C_{\scriptscriptstyle D}^{\scriptscriptstyle \delta_a}$	=	สัมประสิทธิ์แร <mark>งต้านที่</mark> ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง C _D อันเนื่องมาจากการ
		ปรับมุมเอียงของ Aileron
δ_{a}	=	มุมเอียงของ Aileron (Aileron deflection)
$C_{\scriptscriptstyle D}^{\scriptscriptstyle \delta_r}$	=	สัมประสิท <mark>ธิ์แ</mark> รงต้านที่ส่ <mark>งผ</mark> ลต่อการเปลี่ยนแปลง C _D อันเนื่องมาจากการ
		ปรับมุมเอียงของ Rudder
δ_r	=	มุมเอ <mark>ียงข</mark> อง Rudder (Rudder deflection)
$C_{\scriptscriptstyle D}^{\scriptscriptstyle M}$	=	สัมประสิทธิ์แรงด้านที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง C _D อันเนื่องมาจากเลข Mach
Y	=	แรงทางข้าง (N)
C _Y	=	สัมประสิทธิ์แรงทางข้างรวม
$C^{\beta}_{\scriptscriptstyle Y}$	=	้สัมประสิทธิ์แรงค้านที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง C _v อันเนื่องมาจากการ
	5	เปลี่ยนแปลงมุมแฉลบ (Sideslip angle)
$C_{\scriptscriptstyle Y}^{{\scriptscriptstyle \delta}_a}$	= 7	สัมประสิทธิ์แรงต้านที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง C _v อันเนื่องมาจากการ
		เปลี่ยนแปลงมุมเอียงของ Aileron
$C_{\scriptscriptstyle Y}^{\scriptscriptstyle \delta_r}$	=	สัมประสิทธิ์แรงต้านที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง C _y อันเนื่องมาจากการ
		เปลี่ยนแปลงมุมเอียงของ Rudder
$\mathbf{C}^{\mathtt{p}}_{\mathtt{Y}}$	=	สัมประสิทธิ์แรงต้านที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง C _y อันเนื่องมาจากการ
		เปลี่ยนแปลงอัตราการ Roll (Roll rate)
$\mathbf{C}_{_{\mathbf{Y}}}^{^{\mathrm{r}}}$	=	สัมประสิทธิ์แรงต้านที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง C _y อันเนื่องมาจากการ
		เปลี่ยนแปลงอัตราการ Yaw (Yaw rate)
L	=	โมเมนต์การ Roll อันเกิดจากแรงทางอากาศพลศาสตร์
C ₁	=	สัมประสิทธิ์โมเมนต์การ Roll รวม

$\mathbf{C}_{1}^{\beta}$	=	สัมประสิทธิ์โมเมนต์การ Roll ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง C ₁ อัน
		เนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงมุมแฉลบ
$\mathrm{C}^{\scriptscriptstyle{\delta_a}}_{\scriptscriptstyle{\mathrm{L}}}$	=	สัมประสิทธิ์โมเมนต์การ Roll ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง C ₁ อัน
		เนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงมุมของ Aileron
$C_{\scriptscriptstyle L}^{\scriptscriptstyle \delta_r}$	=	สัมประสิทธิ์โมเมนต์การ Roll ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง C1 อัน
		เนื่องมาจากการเป <mark>ลี่ย</mark> นแปลงมุม Rudder
$C^{\scriptscriptstyle p}_{\scriptscriptstyle m L}$	=	สัมประสิทธิ์โมเ <mark>มน</mark> ต์การ Roll ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง C ₁ อัน
		เนื่องมาจากการ <mark>เปลี่ยนแ</mark> ปลงอัตราการ Roll
$\mathbf{C}_{1}^{r}$	=	สัมประสิทธิ์โมเมนต์การ Roll ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง C ₁ อัน
		เนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงอัตราการ Yaw
М	=	โมเมนต์กา <mark>ร Pi</mark> tch อันเนื่ <mark>องม</mark> าจากแรงทางอากาศพลศาสตร์
C _m	=	สัมปร <mark>ะสิท</mark> ธิ์โมเมนต์การ Pit <mark>ch ร</mark> วม
C _{m0}	=	สัมป <mark>ระสิ</mark> ทธิ์ โมเมนต์การ Pitc <mark>h ใน</mark> ขณะที่มุมปะทะเป็นศูนย์
C^{lpha}_{m}	=	สัมประสิทธิ์ โมเมนต์การ Pitch ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง C _m อัน
		เนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงมุมปะทะ
$C_{\rm m}^{\delta_f}$	=	สัมประสิทธิ์ โมเมนต์การ Pitch ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง C _m อัน
		เนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงมุมเอียงของ Flap
$C_{\rm m}^{\delta_e}$	=	สัมปร <mark>ะสิทธิ์โมเมนต์การ Pitch</mark> ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง C _m อัน
	77:	เนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงมุมเอียงของ Elevator
$C_{\rm m}^{\dot{\alpha}}$	=	สัมประสิทธิ์ โมเมนต์การ Pitch ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง C _m อัน
		เนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงอัตราการเปลี่ยนมุมปะทะ
$\mathbf{C}_{\mathbf{m}}^{\mathbf{q}}$	=	สัมประสิทธิ์ โมเมนต์การ Pitch ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง C _m อัน
		เนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงอัตราการ Pitch
$C_{\rm m}^{\rm M}$	=	สัมประสิทธิ์ โมเมนต์การ Pitch ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง C _m อัน
		เนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงเลข Mach
Ν	=	โมเมนต์การ Yaw อันเกิดจากแรงทางอากาศพลศาสตร์
C _n	=	สัมประสิทธิ์โมเมนต์การ Yaw รวม
$\mathbf{C}^{\!\scriptscriptstyle\beta}_{\!\scriptscriptstyle n}$	=	สัมประสิทธิ์โมเมนต์การ Pitch ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง C _n อัน
		เนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงมุมแฉลบ

$C_{n}^{\delta_{a}}$	=	สัมประสิทธิ์โมเมนต์การ Pitch ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง C _n อัน
		เนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงมุมเอียงของ Aileron
$C_{n}^{\delta_{r}}$	=	สัมประสิทธิ์โมเมนต์การ Pitch ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง C _n อัน
		เนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงมุมเอียงของ Rudder
$\mathbf{C}^{\mathrm{p}}_{\mathrm{n}}$	=	สัมประสิทธิ์โมเมนต์การ Pitch ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง C _n อัน
		เนื่องมาจากการเป <mark>ลี่ย</mark> นแปลงอัตราการ Roll
$\mathbf{C}_{n}^{r}$	=	สัมประสิทธิ์โมเ <mark>มน</mark> ต์การ Pitch ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง C _n อัน
		เนื่องมาจากการ <mark>เปลี่ยนแ</mark> ปลงอัตราการ Yaw
K _p	=	คือเกนสัคส่วน (Propor <mark>t</mark> ional gain)
K	=	คือเกนปริพันธ์ (Integra <mark>l</mark> gain)
TRUAV	=	อากาศยาน <mark>ไร้ค</mark> นขับแบบ <mark>ปรั</mark> บเอียงใบพัคได้ (Tiltrotor UAV)
V _n	=	ความเร <mark>็วใน</mark> แนวแกน X ซึ่งช <mark>ี้ไปท</mark> างทิศเหนือ (North, N)
V _e	=	ความ <mark>เร็วใ</mark> นแนวแกน Y ซึ่งชี้ไ <mark>ปทา</mark> งทิศตะวันออก (East, E)
V _d	=	ความเร็วในแนวแกน Z ซึ่งชี้ลงด้านล่าง (Down, D)
и	=	ความเร็วในแนวแกน x ซึ่งชี้ไปทางจมูกเครื่องบิน
ν	=	ความเร็วในแนวแกน Y ซึ่งชี้ไปทางปีกขวาของเครื่องบิน
w	=	้ความเร็วในแนวแกน Z ซึ่งชี้ลงด้านล่าง
γ	=	Adaptive gain ซึ่งมีผลต่อความช้าเร็วของอัตราการเปลี่ยนแปลง PID Gain
F _A	=7	แรงทางอากาศพลศาสตร์ที่กระทำกับตัวอากาศยาน
F _T	=	แรงขับดันอากาศยานที่เกิดจากเครื่องยนต์
F _G	=	แรงอันเนื่องจากแรงโน้มถ่วงของโลกกระทำต่ออากาศยาน
M _A	=	โมเมนต์อันเกิดจากผลของแรงทางอากาศพลศาสตร์
M _T	=	โมเมนต์อันเกิดจากผลของแรงจากเครื่องยนต์
M _R	=	ทอร์ค (Torque) ที่กระทำ ณ แกนกลางของใบพัดขณะทำการหมุน อัน
		เนื่องมาจากแรงฉุด (Drag) ของใบพัด
k _q	=	สัมประสิทธิ์โมเมนต์ของใบพัด
Ω_{n}	=	ความเร็วการหมุนของใบพัดที่ n โดย n = 1, 2, 3, 4
$l_{\rm FL}$	=	ระยะระหว่างกึ่งกลางมอเตอร์ซ้ายหน้าไปยังจุดศูนย์ถ่วงในแนวแกน X
		ซึ่งคือ 41 ซม

l _{FR}	=	ระยะระหว่างกึ่งกลางมอเตอร์ขวาหน้าไปยังจุดศูนย์ถ่วงในแนวแกน ${f x}$
		ซึ่งกือ 41 ซม
l _{RL}	=	ระยะระหว่างกึ่งกลางมอเตอร์ซ้ายหลังไปยังจุคศูนย์ถ่วงในแนวแกน X
		ซึ่งคือ 41 ซม
l _{RR}	=	ระยะระหว่างกึ่งกลางมอเตอร์ขวาหลังไปยังจุคศูนย์ถ่วงในแนวแกน X
		ซึ่งคือ 41 ซม
l_{CGF}	=	ระยะระหว่างกึ่งก <mark>ถ</mark> างมอเตอร์คู่หน้าไปยังจุดศูนย์ถ่วงในแนวแกน Y
		ซึ่งคือ 44.5 ซม
l _{CGR}	=	ระยะระหว่างกึ่งกลางมอเตอร์คู่หลังไปยังจุดศูนย์ถ่วงในแนวแกน Y
		ซึ่งคือ 44.5 ซม
T _{FL}	=	แรงขับจาก <mark>มอเ</mark> ตอร์ซ้ายห <mark>น้า</mark> (N)
T _{FR}	=	แรงขับ <mark>จาก</mark> มอเตอร์ขวาหน้า (N)
T _{RL}	=	แรงขั <mark>บจา</mark> กมอเตอร์ซ้ายหลัง (N)
T _{RR}	=	แรงขับจากมอเตอร์ขวาหลัง (N)
	5	19
	77	Do tasu
		้ 1ยาลัยเทคโนโลยละ

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของงานวิจัย

อากาศยานใร้คนขับ (Unmanned aerial vehicle, UAV) คือ อากาศยานที่ไม่มีนักบินควบคุม จากภายในตัวอากาศยาน มักถูกนำมาแทนที่อากาศยานที่มีคนขับ (Manned aircraft) เพื่อใช้งาน ในภารกิจที่เสี่ยงอันตรายต่อมนุษย์ เช่น การโจมตีหรือการสอดแนมทางทหารในพื้นที่สงคราม หรือภารกิจที่ต้องการลดต้นทุน เช่น การทำแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศ, การถ่ายทำภาพยนตร์ และ การสำรวจทางธรณีวิทยา เป็นต้น ตลอดระยะเวลาหลายสิบปีที่ผ่านมา ความต้องการอากาศยาน ใร้คนขับเติบโตอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในตลาดต่างประเทศไม่ว่าจะเป็นเพื่อภารกิจทางการทหาร หรือพลเรือน ในส่วนของประเทศไทยนั้นก็เริ่มมีหน่วยงานที่ตระหนักถึงความสำคัญของ อากาศยานใร้คนขับแล้วเช่นกัน ตัวอย่างเช่น สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (GISTDA) และสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (NIA) สังเกตได้จากการที่มีงานประกวดแข่งขัน UAV Startup เกิดขึ้นมากมาย เพื่อยกระดับขีดความมั่นคงทางการทหาร, งานสำรวจ, งานเกษตรกรรม, งานด้านกีฬาและสื่อสารมวลชน ๆลฯ

รูปที่ 1.1 อากาศยานไร้คนขับแบบปีกตรึง (ซ้าย) อากาศยานไร้คนขับแบบปีกหมุน (ขวา) (ที่มา: www.aeroexpo.online)

แรกเริ่มนั้นอากาศยานไร้คนขับถูกแบ่งประเภทตามลักษณะการขับคันได้สองประเภท ดังแสดงในรูปที่ 1.1 คือ อากาศยานไร้คนขับแบบปีกตรึง (Fixed wing UAV) เช่น เครื่องบิน และ อากาศยานไร้คนขับแบบปีกหมุน (Rotorcraft UAV) เช่น เฮลิคอปเตอร์ ซึ่งอากาศยานไร้คนขับแบบ ปีกตรึงสามารถเคลื่อนที่ไปข้างหน้าด้วยความเร็วสูงและเสียงเบา แต่กลับมีข้อเสียคือ ไม่สามารถ หยุดนิ่งอยู่กับที่ได้และต้องการระยะทางสำหรับในการขึ้นบิน โดยขึ้นกับขนาดและสมรรถนะ ของอากาศยาน ในขณะที่อากาศยานไร้คนขับแบบปีกหมุนสามารถบินขึ้นลงในแนวดิ่ง (Vertical takeoff and landing, VTOL) และสามารถลอยหยุดนิ่งอยู่กับที่ได้ แต่ต้องแลกมาด้วยความเร็ว เดินทาง (Cruise speed) และเวลาทำการบินนานสุด (Flight endurance) ที่ต่ำ สหรัฐอเมริกาเป็น ประเทศแรกที่ผสมผสานข้อดีของอากาศยานทั้งสองแบบได้สำเร็จ เกิดเป็นอากาศยานไร้ กนขับแบบใหม่ที่สามารถปรับเอียงมุมใบพัดได้ (Tiltrotor UAV, TRUAV) ดังแสดงในรูปที่ 1.2

รูปที่ 1.2 TRUAV รุ่น Bell Eagle eye model 918 (ที่มา: www.militaryfactory.com)

รูปที่ 1.3 สามช่วงการบินของ Tiltrotor UAV คือ เฮลิกอปเตอร์, ช่วงเปลี่ยนผ่าน และเครื่องบิน (Liu Zhong และคณะ, 2016) ซึ่งสามารถขึ้นลงในแนวดิ่งและลอยนิ่งอยู่กับที่ได้แบบเฮลิคอปเตอร์ และยังสามารถ เปลี่ยนผ่านจากการบินแบบเฮลิคอปเตอร์ไปเป็นการบินแบบอากาศยานปีกตรึง (Transition) โดยทำการปรับมุมใบพัดดังแสดงในรูปที่ 1.3 ส่งผลให้สามารถบินไปข้างหน้าเหมือนเครื่องบิน ปีกตรึง ทำความเร็วได้มากกว่าเฮลิคอปเตอร์ทำให้ TRUAV สามารถทำภารกิจที่ต้องการความเร็วสูง และพื้นที่สำหรับการบินขึ้นลงจำกัดได้ในขณะเดียวกัน แต่จากข้อดีข้างต้นต้องแลกกับ ความซับซ้อนทางกลไก ซึ่งใช้ในการปรับมุมใบพัด (Tilt mechanism) และความซับซ้อนของระบบ กวบกุม (Control system) โดยเฉพาะในส่วนของช่วงการบินเปลี่ยนผ่าน

จากบทความวรรณกรรมปริทัศน์ (Review article) ของ Liu Zhong และคณะ (2016) พบว่า ้งานวิจัยด้านระบบควบคมของ TRUAV ม<mark>ึม</mark>ายาวนานกว่า 20 ปี แต่ทว่าความคืบหน้ายังคงอย่ ในขั้นตอนแรก ๆ เท่านั้น ซึ่งงานวิจัยที่ส<mark>ำเร็จ</mark>ส่วนใหญ่กระทำการทดสอบบนแบบจำลอง (Simulation) การบินทคสอบจริง (Flight test) เกิดขึ้นน้อยมาก นั่นหมายความว่าในทางปฏิบัติ ้ย่อมมีความคลาดเคลื่อน (Error) ระหว่างแบบ<mark>จ</mark>ำลองกับการบินจริงเกิดขึ้นแน่นอน ตัวอย่าง เช่น ความคลาคเคลื่อนของความเร<mark>็วใ</mark>บพัค (Rotor speed error) เป็นต้น สำหรับ TRUAV นั้น ้ความท้าทายมากสุดในงานวิจัยด<mark>้า</mark>นนี้คือ การบินในช่วงการบินเปลี่ยนผ่าน เนื่องจากพลวัต (Dynamic) ของตัวอากาศยาน<mark>เปลี่</mark>ยนแปลงตลอดเ<mark>วลา</mark>ในช่วงเปลี่ยนผ่าน สมการที่อธิบาย การเคลื่อนที่จะเป็นแบบไม่เชิงเส้น (Nonlinear) มีความซับซ้อนค่อนข้างมาก หากระบบควบคุม ้ไม่มีประสิทธิภาพ นั่นคือ ไม่สามารถตอบสนองได้เร็วพอ, เกิดความคลาคเคลื่อนขึ้น หรือ สูญเสียเสถียรภาพ (Unstable) อาจส่งผลให้ TRUAV สูญเสียความสูงในระหว่างการเปลี่ยนช่วง การบิน ซึ่งเป็นสาเหต<mark>ุนำไปสู่อุบัติเหตุทางการบินได้ ด้วยเ</mark>หตุนี้การพัฒนาระบบควบคุม ้เพื่อมารองรับการบินช่วงเป<mark>ลี่ยนผ่านจึงมีความจำเป็นอย่างมา</mark>ก โดยระบบควบคุมที่เหมาะสมนั้น จะต้องทำให้ TRUAV ทำการบินเปลี่ยนผ่านจากการบินแบบเฮลิคอปเตอร์เป็นแบบเครื่องบิน ได้สำเร็จ โดยไม่สูญเสียความสูง, มีความกงทน (Robustness) เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงทาง พลวัต, และมีเสถียรภาพ ซึ่งจะต้องทำการทดสอบผ่านการบินทดสอบจริง

อย่างไรก็ตาม การจะได้มาซึ่งระบบควบคุมนั้น โดยส่วนใหญ่จะพัฒนาบนพื้นฐานของ แบบจำลองทางคณิตศาสตร์ (Mathematic model based) ดังนั้น การหาแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ (Modeling) เพื่อจำลองพฤติกรรมช่วงการบินแบบเปลี่ยนผ่านก็จำเป็นเช่นเดียวกัน ซึ่งจะได้มาด้วย วิธีการต่าง ๆ เช่น การระบุเอกลักษณ์ของระบบ (System identification) และถ้าต้องการตัวควบคุม (Controller) ที่มีประสิทธิภาพจะต้องอาศัยแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ที่แม่นยำ ซึ่งแบบจำลอง ที่แม่นยำนั้นมักจะมาพร้อมความยุ่งยากซับซ้อน การหาจุดกึ่งกลางระหว่างความแม่นยำและ ความเรียบง่ายนั้นก็เป็นเรื่องท้าทายอีกอย่างในงานวิจัยด้านนี้

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.2.1 เพื่อหาแบบจำลองทางคณิตศาสตร์สำหรับ Tiltrotor UAV
- 1.2.2 เพื่อพัฒนาระบบควบคุมสำหรับ Tiltrotor UAV ในช่วงการบินแบบเปลี่ยนเฟส

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

1.3.1 ใช้ตัวควบคุมแบบ PID สำหรับควบคุมท่าทางการบิน (Attitude) ช่วงการบินแบบ เฮลิคอปเตอร์และแบบเครื่องบิน

1.3.2 ใช้บอร์คควบคุม Pixhawk และเฟิร์มแวร์ PX4 ในการควบคุม TRUAV

1.3.3 ใช้ TRUAV ซึ่งขับเคลื่อน<mark>ด้วย</mark>แบตเตอรี่ไฟฟ้าในการวิจัย

1.3.4 ใช้ซอร์ฟแวร์ MATLAB Simulink ในการทำแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ และ
 ออกแบบตัวควบคุมการบิน

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 TRUAV สามา<mark>รถร</mark>ักษาสมดุลได้ในขณ<mark>ะท</mark>ำการบินช่วงเปลี่ยนผ่านได้

บทที่ 2 ปริทัศน์วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการพัฒนาระบบควบคุมสำหรับอากาศยานไร้คนขับแบบปรับเอียงใบพัดได้ (Tiltrotor UAV, TRUAV) ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้างานวิจัย และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางใน การวิจัย ตัวอย่างเช่น ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับ TRUAV การทำแบบจำลองทาง คณิตศาสตร์ และตัวควบคุมการบินแต่ละแบบ รวมถึงความรู้เบื้องต้นที่ใช้ในการบินทดสอบ ผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

2.1 ความหมายของอากาศยานไร้คนขับ<mark>แ</mark>บบปรับเอียงใบพัดได้

จากบทความของ Liu Zhong และคณะ กล่าวว่า TRUAV คือ อากาศยานที่ผสมผสาน ระหว่างอากาศยานไร้คนขับแบบปีกตรึง (Fixed wing UAV, FWUAV) และอากาศยานไร้คนขับ แบบปีกหมุน (Rotorcraft UAV) นั่นคือ รับเอาข้อดีมาจากอากาศยานทั้งสองแบบสามารถบินขึ้นลง ในแนวดิ่งได้ (Vertical takeoff and landing, VTOL) เหมือนเฮลิคอปเตอร์ แล้วทำการบินใน แนวระดับไปข้างหน้าได้แบบเครื่องบินด้วยเครื่องยนต์ชุดเดียวกัน ส่งผลให้สามารถบินทำกวามเร็ว ได้มากกว่าเฮลิคอปเตอร์ บินได้นานกว่า ไกลกว่า และในขณะเดียวกัน ยังสามารถขึ้นลงในแนวดิ่ง ในพื้นที่แคบได้เหมือนเฮลิคอปเตอร์อีกด้วย เป็นการรวมข้อดีของอากาศยานสองแบบเข้าด้วยกัน แต่ข้อเสียคือกลไกและระบบควบคุมมีความซับซ้อนมากกว่าอากาศยาน 2 แบบข้างต้น

2.1.1 ประเภทของ TRUAV

TRUAV ยังแบ่งได้ 2 ประเภท คือ Dual-TRUAV และ Multi-TRUAV ดังแสดงใน รูปที่ 2.1

รูปที่ 2.1 Dual -TRUAV (ซ้าย ที่มา: www.militaryfactory.com) และ Multi-TRUAV (ขวา)

Dual-TRUAV คือ TRUAV ที่มี 2 เครื่องขนต์ติดตั้งอยู่ที่ปลายปีกจำเป็นต้อง มีโครงสร้างซับซ้อน และมีแผ่น Swash plate ใช้ปรับมุมใบพัดได้เหมือนใบพัดเฮลิคอปเตอร์ หากมุมเอียง (Tilt angle) ไม่ใหญ่พอและความเร็วไม่มากพอ ปีกของ Dual-TRUAV จะถูกการล้างลง (Downwash) อันเป็นผลของอากาศจากใบพัดกดลงบนปีก แบ่งพื้นที่ปีกออกเป็น 2 ส่วนดังรูปที่ 2.2 คือ Free stream หรือส่วนที่ไม่ถูกการล้างลง และ Slip stream หรือส่วนที่ถูกผลกระทบของการล้างลง ปรากฏการณ์นี้เรียกว่า "การรบกวนทางอากาศพลศาสตร์ (Aerodynamic interference)" ซึ่งส่งผลให้ แรงยกที่ปีกมีก่าลดลง และยังผลให้พลวัตของตัวอากาศยานมีความซับซ้อน การทำแบบจำลองทาง คณิตศาสตร์กีทำได้ก่อนข้างยาก

รูปที่ 2.2 การรบกวนทางอากาศพลศาสตร์บนปีกของ Dual-TRUAV

Multi-TRUAV คือ TRUAV ที่มีเครื่องยนต์มากกว่า 2 เครื่องยนต์ขึ้นไป ดังรูปที่ 2.1 (ขวา) ซึ่ง Multi-TRUAV จะมีโครงสร้างที่เรียบง่ายกว่า Dual-TRUAV เนื่องจากเครื่องยนต์ไม่ได้อยู่ ที่ปีกทั้งสองข้าง ส่งผลให้ลดการเกิดการรบกวนทางอากาศพลศาสตร์ได้

2.1.2 การบินเปลี่ยนเฟส (Transition flight mode)

การบินเปลี่ยนผ่าน คือ การปรับเครื่องยนต์จากการบินแบบเฮลิคอปเตอร์ในแนวคิ่ง ให้เอียงมาอยู่ในแนวระดับเพื่อทำการบินแบบเครื่องบินปีกตรึง และสามารถปรับกลับคืน เป็นแนวคิ่งได้เช่นเดียวกัน ซึ่งช่วงการบินเปลี่ยนผ่านนี้จะมีการเปลี่ยนแปลงทางพลวัตเกิดขึ้น ตลอดเวลา ส่งผลให้การทำแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ก่อนข้างยากเนื่องจากพลวัตของระบบ ไม่เป็นเชิงเส้น (Nonlinear) หากระหว่างบินเปลี่ยนผ่านหากมุมเอียงใหญ่เกินไปหรือความเร็ว ต่ำเกินไป อากาศยานจะสูญเสียความสูง ซึ่งอาจนำไปสู่การสูญเสียอากาศยานได้

2.2 กระบวนการออกแบบระบบควบคุม

จาก N. S. Nise, (2020) และ G. C. Goodwin, et al. (2011) กระบวนการออกแบบระบบควบคุม มีกระบวนการดังนี้

2.2.1 ศึกษาค้นคว้า

1. ฟิสิกส์ของระบบที่ต้องการควบคุม

สมการการเคลื่อนที่ของระบบ รวมไปถึงประเภทของแรงและโมเมนต์ที่

กระทำต่อระบบ

2. เป้าหมายการควบคุม

ศึกษาว่าทำการควบคุมไปเพื่ออะไร อาทิเช่น ต้องการลดความผิดพลาด, ลดประมาณการใช้พลังงานของระบบ, ต้องการให้ระบบทำงานได้อย่างแม่นยำ หรือระบบทำงาน ได้รวดเร็วขึ้น ฯลฯ

3. เซนเซอร์

ศึกษาว่าในการควบคุม มีสถานะ (State) ใดต้องทำการวัดค่าเพื่อใช้ใน การควบคุมบ้าง จากนั้นทำการศึกษาว่าเซนเซอร์ชนิดใดที่เหมาะสมกับการวัดค่าสถานะที่ต้องการ เช่น ใช้ไจโรสโคปในการวัดการเคลื่อนที่เชิงมุม เป็นต้น

4. ตัวกระตุ้นให้ทำงาน (Actuator)

ศึกษาตัวกระตุ้นที่ใช้ในการขับเคลื่อนระบบจากสถานะปัจจุบันไปหาสถานะ ที่ต้องการ เช่น การควบคุมเครื่องบินไร้คนขับขนาดเล็กให้บินไปยังตำแหน่งพิกัดที่ต้องการ จำเป็นต้องมีมอเตอร์เซอร์ โวช่วยในการขยับแผ่นพื้นบังกับ (Control surface) เพื่อเปลี่ยนท่าทาง เครื่องบิน ดังนั้นจำเป็นต้องมีการศึกษาการทำงานของมอเตอร์เซอร์ โว เป็นต้น

5. ระบบสื่อสาร (Communications)

ต้องศึกษาระบบสื่อสารซึ่งมีความจำเป็นในการส่งข้อมูลควบคุมระหว่าง ตัวกระตุ้นให้ทำงานกับเซนเซอร์ จาก G. C. Goodwin, et al. (2011) ตัวอย่างระบบสื่อสาร เช่น อีเธอร์เน็ต (Ethernet) เป็นต้น

6. คอมพิวเตอร์คำนวณ (Computing)

จาก G. C. Goodwin, et al. (2011) คอมพิวเตอร์เป็นส่วนที่สำคัญที่สุดในระบบ ที่ต้องการกวบกุม โดยเฉพาะระบบควบคุมสมัยใหม่ (Modern control) เนื่องจากเป็นส่วนกลาง เชื่อมระหว่างเซนเซอร์และตัวกระดุ้นให้ทำงาน ตัวอย่างกอมพิวเตอร์ในระบบกวบกุม เช่น PLC (Programming logic controller), DCS (Distributed control systems) หรือ PC (Personal computer) เป็นต้น

2.2.2 การหาแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ (Math modeling)

การออกแบบกฎควบคุมการบินจำเป็นต้องรู้แบบจำลองทางคณิตศาสตร์ของระบบ เพื่อใช้ในจุดประสงค์ด้านการออกแบบ และใช้ในการทดสอบตัวควบคุมการบินที่ออกแบบเสร็จ ก่อนจะนำตัวควบคุมไปใช้กับระบบจริงเช่น เครื่องบิน เพื่อลดการสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สิน จาก N. S. Nise, (2020) กล่าวถึงตัวอย่างการหาแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ 2 ประเภท

 แบบจำลองทางคณิตศาสตร์บนโคเมนความถี่ (Frequency domain) ใน รูปฟังก์ชันถ่ายโอน (Transfer function) ซึ่งมีข้อดีในเรื่องการวิเคราะห์พฤติกรรมการตอบสนอง แบบชั่วครู่ (Transient response) รวมไปถึงเสถียรภาพของระบบ (Stability) ได้ง่าย แต่มีข้อเสียคือ แบบจำลองทางคณิตศาสตร์ประเภทนี้ครอบคลุมพฤติกรรมเพียงระบบเชิงเส้นที่ไม่แปรเปลี่ยน ตามเวลา (Linear Time-Invariant)

 แบบจำลองทางคณิตศาสตร์บนโคเมนเวลา (Time domain) ในรูปของปริภูมิ สถานะ (State space) สามารถครอบคลุมระบบที่มีความไม่เป็นเชิงเส้น (Nonlinear) ได้ดี เช่น การอิ่มตัวของตัวกระตุ้นให้ทำงาน (Actuator saturation) หรือบริเวณไร้การตอบสนอง (Dead zone)

2.2.3 การออกแบบกฎควบคุมการบิน

จาก N. S. Nise, (2020) การออกแบบกฎควบคุมการบิน ทำขึ้นบนเงื่อนไข ความต้องการในการควบคุม (Requirement) เช่น พฤติกรรมการตอบสนอง (ช้าเร็วและความแม่นยำ) หรือประสิทธิภาพการทำงาน

2.2.4 การทดสอบระบบควบคุมการบิน

จาก N. <mark>S. Nise</mark>, (2020) การทดสอบระบบ<mark>ควบคุม</mark>ที่ออกแบบเสร็จแล้วนั้นสามารถ ใช้สัญญาณทดสอบมาตรฐานรูปแบบต่าง ๆ เช่น

1. สัญญาณทคสอบแบบขั้นบัน ใด (Step input signal)

รูปที่ 2.3 สัญญาณทคสอบแบบขั้นบันได

สัญญาณทดสอบแบบอิมพัลส์ (Impulse input signal)

รูปที่ 2.6 สัญญาณทคสอบแบบพาราโบลา

5. สัญญาณทคสอบแบบซ้ำคาบมูลฐาน (Sinusoidal input signal)

รูปที่ 2.7 สัญญาณ<mark>ท</mark>คสอบแบบซ้ำคาบมูลฐาน

2.3 การหาแบบจำลองทางคณิตศาสตร์

เนื่องจากพลวัตของ TRUAV เป็นแบบไม่เชิงเส้นในช่วงการบินแบบเปลี่ยนผ่าน ดังนั้น จึงจำเป็นต้องพึ่งพาตัวควบคุมการบินจากศาสตร์ตัวควบคุมการบินแบบไม่เชิงเส้น (Nonlinear flight controller) เพื่อช่วยให้ได้สมรรถนะทางการบินที่ดีเยี่ยม นั่นคือระบบตอบสนองได้รวดเร็ว และ มีความคลาดเคลื่อนเกิดขึ้นน้อยหรือไม่มีเลย ซึ่งตัวควบคุมการบินแบบไม่เชิงเส้นนั้นมักถูก ออกแบบบนพื้นฐานของแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ (Model-based) การหาแบบจำลองจึงเป็น สิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในงานด้านระบบควบคุม

2.3.1 การระบุเอกลักษณ์ของระบบ (System identification)

Nathan V. Hoffer และคณะ (2014) กล่าวว่าวิธีการระบุเอกลักษณ์เป็นกระบวนการ หาแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ของระบบทางพลวัต โดยการเก็บข้อมูลสัญญาณขาเข้า (Input) และ สถานะขาออก (Output state) ของระบบ มีหลากหลายวิธีเช่น Prediction-error method (PEM), Least squares และ comprehensive identification from frequency response (CIFER) ซึ่งถูกคิดค้น โดย Mark B. Tischler และคณะ (2006) เป็นต้น

CIFER คือ โปรแกรมที่ช่วยในการทำการระบุเอกลักษณ์ของระบบ แบ่งเป็น 6 โปรแกรมย่อย ซึ่งใช้วิธีการคำนวณแบบการตอบสนองเชิงความถี่ (Frequency response) ดังต่อไปนี้

 FRESPID (Frequency response identification) นำข้อมูลที่เก็บได้จากการบิน ทดสอบมาคำนวณการตอบสนองเชิงความถี่แบบ 1 input 1 output (Single input single output, SISO) โดยใช้วิธีการคำนวณ Chirp z-transform (Advance fast fourier transform) ผ่านหน้าต่างความถี่ (Spectral window) หลายช่วง จากนั้นนำผลลัพธ์ไปเก็บในฐานข้อมูลการตอบสนองเชิงความถี่ - MISOSA (Multi-Input conditioning) จะอ่านผลลัพธ์ SISO จากฐานข้อมูล

การตอบสนองเชิงความถี่ แล้วลบผลของ Input รอง (Secondary input) ออกจากการคำนวณ - COMPOSITE (Window combination) ทำการหาค่าเหมาะสมที่สุดของแต่ละ

หน้าต่างความถี่ มารวมกันเป็นการตอบสนองเชิงความถี่ที่มีละเอียดสูง มีความคลาดเคลื่อนแบบสุ่ม (Random error) ต่ำ

- NAVFIT (Frequency response fitting) ช่วยสำหรับในการหาแบบจำลองทาง คณิตศาสตร์ในรูปของฟังชันก์ถ่ายโอน (Transfer function) ที่เหมาะสมกับการตอบสนองเชิงความถึ่ ที่ได้จาก COMPOSITE

- DERIVID (Derivative Identification) ช่วยสำหรับในการหาแบบจำลองทาง คณิตศาสตร์ในรูปของแบบจำลองปริภูมิสถานะ (State space)

- VERIFY (State space verification) ช่วยในการตรวจสอบความถูกต้องของ แบบจำลองปริภูมิสถานะบนการตอบสนองเชิงเวลา (Time domain response) เทียบกับข้อมูล การบิน

TRUAV เปรียบเสมือนอากาศยานที่มีลักษณะเป็นทั้งเฮลิคอปเตอร์และเครื่องบิน ปีกตรึงในลำเดียวกัน ดังนั้นการทำการศึกษาพื้นฐานการหาแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ของ เครื่องบินปีกตรึงไร้คนขับและอากาศยานปีกหมุนไร้คนขับจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งจะช่วย ให้การศึกษาการหาแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ของ TRUAV เข้าใจได้ง่ายยิ่งขึ้น โดยผู้วิจัย ได้ทำการศึกษาค้นคว้าบทความทางวิชาการต่าง ๆ ดังนี้

รูปที่ 2.8 ตัวอย่างสัญญาณขาเข้าแบบกวาคความถี่ (บน) ตัวอย่างสถานะขาออก (ล่าง)

Watcharapol Saengphet และคณะ (2017), Paul M. Woodrow และคณะ (2013), Parth Kumar และคณะ (2015) ได้ใช้ CIFER ในการระบุเอกลักษณ์เพื่อหาแบบจำลองทาง คณิตศาสตร์ของเครื่องบินไร้คนขับแบบปีกตรึง (Fixed wing UAV) เริ่มจากทำการบินทดสอบเพื่อ เก็บค่าสัญญาณขาเข้ากับสถานะขาออกของเครื่องบินไร้คนขับ โดยกระตุ้นเครื่องบินด้วยสัญญาณ ขาเข้าแบบการกวาดความถี่ (Frequency sweep input) ซึ่งความถี่ของสัญญาณเปลี่ยนจากความถี่ต่ำ ใปเป็นความถี่สูง จากนั้นนำข้อมูลการบินที่ได้ไปทำการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรม CIFER จะได้ แบบจำลองทางคณิตศาสตร์ในรูปของฟังก์ชันถ่ายโอนหรือแบบจำลองปริภูมิสถานะ จากนั้นต้องทำ การเปรียบเทียบแบบจำลองที่ได้กับข้อมูลการบินจริง โดยทำการจ่ายสัญญาณขาเข้าแบบเดียวกันกับ การทดสอบบิน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของแบบจำลองที่ได้จาก CIFER ดังรูปที่ 2.8

นอกจากนี้ CIFER ยังถูกนำมาใช้ในการระบุเอกลักษณ์เพื่อหาแบบจำลองทาง คณิตศาสตร์อากาศยานไร้คนขับแบบสี่ใบพัด (Quadcopter UAV) โดยมีกระบวนการคล้ายคลึงกับ การหาแบบจำลองของเครื่องบินไร้คนขับปีกตรึงข้างต้น ตัวอย่างเช่น Philipp Niermeyer และคณะ (2015), Paul Navarro และคณะ (2017), Wei Wei และคณะ (2017) และตัวผู้วิจัยเองนั้นได้ทำการ ทดสอบคล้าย ๆ กัน โดยเพิ่มเติมในส่วนการหา Gain ที่เหมาะสมของตัวควบคุมแบบ PID ให้กับ Quadcopter UAV

ในส่วนของ TRUAV นั้นก็มีการทดลองเพื่อหาแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ เช่นเดียวกัน เช่น Chao Chen และคณะ (2016) ใช้วิธีการระบุเอกลักษณ์ (System identification) แบบ PEM เพื่อหาแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ของ TRUAV, LU Ke และคณะ (2016) ใช้อากาศยาน XV-15 เป็นต้นแบบในการวิเคราะห์ โดยงานวิจัยนี้พัฒนาแบบจำลองทางพลวัตของ Tiltrotor โดยใช้สมการการเคลื่อนที่พื้นฐาน, Gerardo Flores และ R. Lozano (2013) ใช้สมการการเคลื่อนที่ ในแกน longitudinal และสมการทางอากาศพลศาสตร์ (Aerodynamic) ในการหาแบบจำลองทาง คณิตศาสตร์

2.3.2 สมการการเคลื่อนที่ (Equation of motion)

1. ระบบพิกัดแกน (Axes system)

 ระบบแกนที่ใช้ในการหาแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ของ TRUAV จะใช้ ระบบ Earth axes หรือ Inertia axes จุดศูนย์กลางอยู่ ณ จุดใดก็ได้ที่ผู้สังเกตหยุดนิ่งไม่เคลื่อนที่ไป ตามการเคลื่อนที่ของเครื่องบิน M. E. Dreier, (2007) อีกระบบแกนที่ใช้ในการหาแบบจำลองทาง คณิตศาสตร์นี้กือ ระบบ Body axes ซึ่งจุดศูนย์กลางตรึงอยู่ ณ ตำแหน่งจุดศูนย์ถ่วง (Center of gravity)

1) ระบบพิกัดแกนพื้นโลก (Earth axis)

ระบบพิกัดแกนพื้นโลก ซึ่งเรียกอีกอย่างว่า "กรอบอ้างอิงเฉื่อย (Inertial frame)" หรือ "กรอบอ้างอิงพื้นโลก (Global frame)" จุดกำเนิด (Origin) ของระบบพิกัดแกนพื้นโลก
ซึ่งผู้สังเกตเฝ้ามองจะอยู่ ณ ตำแหน่งใดก็ได้ ขอเพียงไม่มีการเคลื่อนที่ตลอดการพิจารณาระบบ นั้น ๆ โดยทิศทาง 3 มิติของระบบนี้จะชี้ไปทางทิศเหนือ (North, N) ทิศตะวันออก (East, E) และ ชิ้ลงล่าง (Down, D) เสมอ ดังที่แสดงในรูปต่อไปนี้

รูปที่ 2.9 ระบบพิก<mark>ัด</mark>แกนพื<mark>้น</mark> โลก (M. E. Dreier, 2007)

2) ระบบพิกั<mark>ดแก</mark>นลำตัว (Body axis)

ระบบพิกัดแกนลำตัวเป็นระบบพิกัดแกนที่มีจุดกำเนิดอยู่ที่จุดศูนย์ถ่วง (Center of gravity, CG) ของอากาศยาน ซึ่งในระบบนี้เมื่อเครื่องบินเคลื่อนที่ ผู้สังเกตซึ่งอยู่ ณ จุดกำเนิดจะเคลื่อนที่ไปกับเครื่องบิน ทำให้ไม่รู้สึกถึงการหมุนรอบแกนของเครื่องบินเลย หากเครื่องบินเอียง ผู้สังเกตก็จะเอียงด้วย (โดยใช้สมมติฐานว่าไม่กำนึงถึงสารเคมีต่าง ๆ ในสมอง ซึ่งรับรู้การเอียงของร่างกาย) แกน X ของ ระบบพิกัดแกนลำตัวจะชื่ไปทางจมูก (Nose) ของ เครื่องบิน แกน Y จะชื่ไปทางปีกขวา แกน Z จะชิ้ลงด้านล่าง ตามลำดับดังรูปต่อไปนี้

รูปที่ 2.10 ระบบพิกัดแกนลำตัว (M. V. Cook, 2012)

3. มุมออยเลอร์ (Euler angle)

มุมออยเลอร์เป็นมุมที่เกิดจากการหมุนรอบแกน X, Y, Z โดยมุมออยเลอร์ จะแสดงความเอียงของเครื่องบินระหว่างพิกัดแกนลำตัวเทียบกับระบบพิกัดแกนพื้นโลก ซึ่งนิ่งอยู่ กับที่มุมอันเกิดจากการหมุนรอบแกน X เรียกว่า "มุม Roll (Φ)" มุมอันเกิดจากการหมุนรอบ แกน Y เรียกว่า "มุม Pitch (θ)" และมุมอันเกิดจากการหมุนรอบแกน Z เรียกว่า "มุม Yaw (ψ)" (M. V. Cook, 2012)

4. เมทริกซ์การแปลง (Transformation matrix)

เมทริกซ์การแปลงใช้ในการแปลงเวกเตอร์บนระบบพิกัดแกนพื้นโลกไป เป็นระบบพิกัดแกนลำตัว และในทางตรงกันข้ามจากระบบพิกัดแกนลำตัวกลับเป็นระบบ พิกัดแกนพื้นโลก โดยจะแบ่งเป็น 2 ประเภทหลัก ๆ คือ เมทริกซ์การแปลงสำหรับการเลื่อนที่ (Translational transformation matrix) และเมทริกซ์การแปลงสำหรับการหมุนรอบแนวแกน (Rotational transformation matrix) (M. V. Cook, 2012) ตารางจะแสดงเวกเตอร์ของความเร็วใน ระบบระบบพิกัดแกนพื้นโลกและระบบพิกัดแกนลำตัว ทั้งในแนวเลื่อนที่และในแนวการหมุน

เมทริกซ์การแปลงในการเลื่อนที่ (Translational transformation matrix)
 เมทริกซ์การแปลงจะเป็นอยู่ในรูปฟังก์ชันของความเร็วทั้ง 3 แกนกับ

มุมออยเลอร์ (R. C. Nelson, 1998) เมทริกซ์การแปลงจากระบบพิกัดแกนพื้นโลกไปสู่ระบบพิกัด แกนลำตัว และระบบพิกัดแกนลำตัวกลับไปสู่ระบบพิกัดแกนพื้นโลก เป็นดังสมการที่ 2.1 และ สมการที่ 2.2 ตามลำดับ

$$\begin{bmatrix} \mathbf{u} \\ \mathbf{v} \\ \mathbf{w} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \mathbf{C}_{\theta} \mathbf{C}_{\psi} & \mathbf{C}_{\theta} \mathbf{C}_{\psi} & -\mathbf{S}_{\theta} \\ \mathbf{S}_{\Phi} \mathbf{S}_{\theta} \mathbf{C}_{\psi} - \mathbf{C}_{\Phi} \mathbf{S}_{\psi} & \mathbf{S}_{\Phi} \mathbf{S}_{\theta} \mathbf{S}_{\psi} + \mathbf{C}_{\theta} \mathbf{C}_{\psi} & \mathbf{S}_{\Phi} \mathbf{C}_{\theta} \\ \mathbf{C}_{\Phi} \mathbf{S}_{\theta} \mathbf{C}_{\psi} + \mathbf{S}_{\Phi} \mathbf{S}_{\psi} & \mathbf{C}_{\Phi} \mathbf{S}_{\theta} \mathbf{S}_{\psi} - \mathbf{S}_{\Phi} \mathbf{C}_{\psi} & \mathbf{C}_{\Phi} \mathbf{C}_{\theta} \end{bmatrix}$$
(2.1)

$$\begin{bmatrix} V_n \\ V_e \\ V_d \end{bmatrix} = (T_{BE})^T \begin{bmatrix} u \\ v \\ w \end{bmatrix}$$
(2.2)

โดย S₀ หมายถึง ค่า sine ของ θ ในขณะที่ C₀ หมายถึง ค่า cosine ของ θ และ T_{BE} คือ เมทริกซ์การแปลงจากสมการที่ 2.1

 มทริกซ์การแปลงในการหมุนรอบแนวแกน (Rotational transformation matrix) เมทริกซ์การแปลงจะเป็นอยู่ในรูปฟังก์ชันของความเร็วเชิงมุมทั้ง 3 แกนกับ มุมออยเลอร์ เมทริกซ์การแปลงจากระบบพิกัดแกนพื้นโลกไปสู่ระบบพิกัดแกนลำตัว และระบบพิกัด แกนลำตัวกลับไปสู่ระบบพิกัดแกนพื้นโลก เป็นดังสมการที่ 2.3 และสมการที่ 2.4 ตามลำดับ

$$\begin{bmatrix} p \\ q \\ r \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 & 0 & -\sin\theta \\ 0 & \cos\Phi & \sin\Phi\cos\theta \\ 0 & -\sin\Phi & \cos\Phi\cos\theta \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \dot{\Phi} \\ \dot{\theta} \\ \dot{\Psi} \end{bmatrix}$$
(2.3)
$$\begin{bmatrix} \dot{\Phi} \\ i \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 & \sin\Phi\tan\theta & \cos\Phi\tan\theta \end{bmatrix} \begin{bmatrix} p \\ p \end{bmatrix}$$

$$\begin{vmatrix} \dot{\theta} \\ \dot{\Psi} \end{vmatrix} = \begin{bmatrix} 1 & \sin \Psi \tan \theta & \cos \Psi \tan \theta \\ 0 & \cos \Phi & -\sin \Phi \cos \theta \\ 0 & \sin \Phi / \cos \theta & \cos \Phi / \cos \theta \end{bmatrix} \begin{bmatrix} p \\ q \\ r \end{bmatrix}$$
(2.4)

5. สมการแรงและ โมเมนต์ (Forces and moments equation)

จาก R. C. Nelson (1998), V. Klein and E. A (2006) สมการแรงและ โมเมนต์

ตามกฎข้อ 2 ของนิวตัน เป็นดังต่อไปนี้

$$F = \frac{d}{dt}(mV)$$
(2.5)
$$M = \frac{d}{dt}(IO)$$
(2.6)

สมการที่ 2.5 และสมการที่ 2.6 เป็นสมการที่อยู่บนกรอบอ้างอิงเฉื่อย (Inertial frame) หรือระบบพิกัดแกนพื้น โลก ค่าสถานะหลาย ๆ ค่าของเครื่องบินนั้นถูกทำการวัดบนระบบ พิกัดแกนลำตัว นอกจากนี้ค่า โมเมนต์ความเฉื่อย I มีค่าคงที่บนระบบพิกัดแกนลำตัว ในขณะที่ บนระบบพิกัดแกนพื้น โลกค่า โมเมนต์ความเฉื่อยจะเป็นฟังก์ชันของเวลา แรงและ โมเมนต์ใน 3 มิติ สามารถเขียนในรูปของเมทริกซ์ดังนี้ (V. Klein and E. A, 2006)

16

$$I_{xy} = I_{yx} = I_{yz} = I_{zy} = 0$$
(2.12)

จะได้เมทริกซ์จากสมการที่ 2.10 ใหม่ดังต่อไปนี้

$$\mathbf{I} = \begin{bmatrix} \mathbf{I}_{x} & 0 & -\mathbf{I}_{xz} \\ 0 & \mathbf{I}_{y} & 0 \\ -\mathbf{I}_{zx} & 0 & \mathbf{I}_{z} \end{bmatrix}$$
(2.13)

$$I\Theta = \begin{bmatrix} I_x p - I_{xz} r \\ I_y q \\ -I_{xz} p + I_z r \end{bmatrix}$$
(2.14)

เพื่อแปลงให้สมการก<mark>ารเ</mark>คลื่อนที่จากระบบพิกัดแกนพื้นโลกเป็นระบบพิกัด

แกนลำตัว

$$F = m\dot{V} + \omega \times mV$$
 (2.15)

  $M = I\dot{\omega} + \omega \times I\omega$
 (2.16)

  $vz' | \dot{h} dun rsus lu 3 \hat{u} \hat{h} | huli lu
 (2.17)

  $F_x = m(\dot{u} + qw - rv)$
 (2.17)

  $F_y = m(\dot{v} + ru - pw)$
 (2.18)$

$$F_{z} = m(\dot{w} + pv - qu)$$
 (2.19)

สมการโมเมนต์ใน 3 มิติใหม่เป็นดังนี้

$$M_{x} = \dot{p}I_{x} - \dot{r}I_{xz} + qr(I_{z} - I_{y}) - qpI_{xz}$$
(2.20)

$$M_{x} = \dot{q}I_{y} + pr(I_{x} - I_{z}) + (p^{2} - r^{2})I_{xz}$$
(2.21)

$$M_{z} = \dot{r}I_{z} - \dot{p}I_{xz} + pq(I_{y} - I_{x}) + qrI_{xz}$$
(2.22)

สำหรับแรงที่กระทำกับอากาศยานนั้นประกอบไปด้วยแรงทางอากาศพลศาสตร์ แรงโน้มถ่วง และแรงจากระบบขับคันหรือเครื่องยนต์ ส่วนโมเมนต์ประกอบไปด้วยโมเมนต์จาก อากาศพลศาสตร์ และระบบขับคัน แรงโน้มถ่วงจะผ่านแนวของตำแหน่งจุดศูนย์ถ่วง ดังนั้น โมเมนต์อันเนื่องจากแรงโน้มถ่วงของอากาศยานเป็นศูนย์ จะได้สมการการเคลื่อนที่ใหม่ดังนี้

$$F_{A} + F_{T} + F_{G} = m\dot{V} + \omega \times mV$$
(2.23)

$$M_{A} = I\dot{\omega} + \omega \times I\omega$$
 (2.24)

แรงโน้มถ่วง (Gravitational force)
 แรงโน้มถ่วงมีสุนการทั้ง 3 มิติ ในรูปฟังก์ชันของน้ำหนักเครื่องบินกับมุมออยเลอร์ดังนี้

$$F_{G} = m \begin{bmatrix} g_{x} \\ g_{y} \\ g_{z} \end{bmatrix} = m \begin{bmatrix} -g\sin\theta \\ g\sin\Phi\cos\theta \\ g\cos\Phi\cos\theta \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -mg\sin\theta \\ mg\sin\Phi\cos\theta \\ mg\cos\Phi\cos\theta \end{bmatrix}$$
(2.25)

100

2.3.4 แรงขับดัน (Propulsion force)

$$F_{T} = \begin{bmatrix} T \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix}$$
(2.26)

2.3.5 อากาศพลศาสตร์ (Aerodynamic)

1. แรงทางอากาศพลศาสตร์ (Aerodynamic forces)

แรงทางอากาศพลศาสตร์คือแรงอันเนื่องมาจากอากาศที่ไหลผ่านกระทำกับ ตัวอากาศยานแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ แรงยก (Lift force), แรงต้าน (Drag force) และแรงทางข้าง (Side force) (J. D. Anderson Jr, 2010) - แรงยก (Lift Force)

แรงยก คือ แรงที่พยุงเครื่องบินให้ลอยตัวอยู่ได้ในอากาศ มิทิศทาง ตั้งฉากกับแนวการไหลของอากาศเข้าปะทะเครื่องบิน (Free stream) แรงยกส่วนใหญ่ถูกสร้างขึ้น ที่ปีกและแพนหางระดับ (Horizontal stabilizer) การปรับมุมปะทะของอากาศยาน (Angle of attack) ก็นำมาซึ่งการเกิดแรงยกเช่นเดียวกัน การจะทำให้เครื่องบินบินขึ้นไปในอากาศได้นั้น แรงยก ที่เครื่องบินสร้างขึ้นจะต้องมีก่ามากกว่าน้ำหนักรวมของตัวเครื่องบินเอง

รูปที่ 2.11 มุมปะทะของเครื่องบิน (Angle of attack) (MISB, 2014)

สมการแรงยกเป็นดังต่อไปนี้

$$L = \overline{q}SC_{L}$$
(2.27)
$$\overline{q} = \frac{1}{2}\rho V_{a}^{2}$$
(2.28)

$$C_{L} = C_{L0} + C_{L}^{\alpha} \cdot \alpha + C_{L}^{\delta_{f}} \cdot \delta_{f} + C_{L}^{\delta_{e}} \cdot \delta_{e} + \frac{c}{2V_{a}} (C_{L}^{\dot{\alpha}} \cdot \dot{\alpha} + C_{L}^{q} \cdot q) + C_{L}^{M} \cdot M$$
(2.29)

แรงต้าน (Drag force)
 จาก แรงต้านจะเป็นแรงที่ต้านการเคลื่อนที่ไปข้างหน้าของเครื่องบิน
 โดยจะมีทิศทางตรงกันข้ามกับแรงขับ (Thrust) แรงต้านสามารถเกิดได้จากหลายสาเหตุไม่ว่าจะเป็น

รูปร่างของเครื่องบินเอง (Parasite drag) แรงด้านอันเกิดจากแรงยก (Lift induced drag) หรือในกรณี เครื่องบินที่ทำการบินด้วยความเร็วสูงอาจจะมีแรงด้านอันเกิดจากเครื่องบินเคลื่อนที่ผ่านกำแพง เสียง (Wave drag) แรงด้านจะมีทิศทางขนานกับทิศทางที่อากาศเคลื่อนที่ปะทะเครื่องบินเสมอ จาก สมการแรงด้านเป็นดังต่อไปนี้

$$D = \overline{q}SC_{D}$$
(2.30)

$$C_{\rm D} = C_{\rm D0} + \frac{\left(C_{\rm L} - C_{\rm L0}\right)^2}{\pi e A R} + C_{\rm D}^{\delta_{\rm f}} \cdot \delta_{\rm f} + C_{\rm D}^{\delta_{\rm e}} \cdot \delta_{\rm e} + C_{\rm D}^{\delta_{\rm a}} \cdot \delta_{\rm a} + C_{\rm D}^{\delta_{\rm r}} \cdot \delta_{\rm r} + C_{\rm L}^{\rm M} \cdot M \quad (2.31)$$

แรงทางข้าง (Side force)
 แรงทางข้างคือคือแรงอันเนื่องจากอากาศกระทำต่อเครื่องบินจากทาง
 ด้านข้าง โดยส่วนใหญ่แรงทางข้างเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของมุมแฉลบ (Sideslip angle)

รูปที่ 2.12 มุมแฉลบ (Sideslip angle, β) (R. C. Nelson, 1998)

แรงทางข้างมีสมการเป็นดังต่อไปนี้

$$Y = \overline{q}SC_{Y}$$
(2.32)

$$C_{Y} = C_{D}^{\beta} \cdot \beta + C_{Y}^{\delta_{a}} \cdot \delta_{a} + C_{Y}^{\delta_{r}} \cdot \delta_{r} + \frac{b}{2V_{a}} (C_{Y}^{p} \cdot p + C_{Y}^{r} \cdot r)$$
(2.33)

2. โมเมนต์ทางอากาศพลศาสตร์ (Aerodynamic moment)

โมเมนต์อันเกิดจากแรงทางอากาศพลศาสตร์ในทั้ง 3 แกน คือ Roll, Pitch และ Yaw แสดงรายละเอียดดังนี้

- โมเมนต์การ Roll (Roll moment)

$$L = \overline{q}SbC_{1}$$
(2.34)

$$C_{1} = C_{1}^{\beta} \cdot \beta + C_{1}^{\delta_{a}} \cdot \delta_{a} + C_{1}^{\delta_{r}} \cdot \delta_{r} + \frac{b}{2V_{a}} (C_{1}^{p} \cdot p + C_{1}^{r} \cdot r)$$
(2.35)

โมเมน<mark>ต์ก</mark>าร Pitch (Pitch moment)

_

$$M = \overline{q}ScC_{m}$$
(2.36)

$$C_{m} = C_{m0} + C_{m}^{\alpha} \cdot \alpha + C_{m}^{\delta_{f}} \cdot \delta_{f} + C_{m}^{\delta_{e}} \cdot \delta_{e} + \frac{c}{2V_{a}} (C_{m}^{\dot{\alpha}} \cdot \dot{\alpha} + C_{m}^{q} \cdot q) + C_{m}^{M} \cdot M \qquad (2.37)$$

$$- \qquad \text{IJJJJJ(Ants Yaw (Yaw moment))}$$

$$N = \overline{q}SbC_{n}$$
(2.38)

$$C_{n} = C_{n0} + C_{n}^{\beta} \cdot \beta + C_{n}^{\delta_{a}} \cdot \delta_{a} + C_{n}^{\delta_{r}} \cdot \delta_{r} + \frac{b}{2V_{a}} (C_{n}^{p} \cdot p + C_{n}^{r} \cdot r)$$
(2.39)

2.4 กฎการควบคุม (Control law)

2.4.1 ประวัติศาสตร์การควบคุม

จาก N. S. Nise (2020) การควบคุมมีประวัติศาสตร์มาอย่างยาวนานควบคู่มากับ มนุษยชาติ ย้อนไปตั้งแต่สมัยก่อนคริสตกาล โดยประวัติย่อการควบคุมเป็นดังนี้

- 1. การควบคุมระดับของเหลว (Liquid-level control)
  - 300 ปีก่อนคริสตกาล: Ktesibios ประดิษฐ์นาฬิกาน้ำ
- 2. การควบคุมความคันไอน้ำและอุณหภูมิ
  - ค.ศ.1681: Denis Papin ประคิษฐ์วาล์วนิรภัย
  - คริสต์สตวรรษที่ 17: Cornelis Drebbel ประดิษฐ์อุปกรณ์ควบคุมอุณหภูมิ สำหรับการฟักไข่
- 3. การควบคุมความเร็ว
  - ค.ศ.1745: Edmund Lee <mark>น</mark>ำการควบคุมความเร็วมาประยุกต์ใช้กับกังหันลม
  - คริสต์ศตวรรษที่ 18: James Watt ประดิษฐ์ลูกบอลตุ้มเหวี่ยงจังหวะ (Flyball Speed Governor) เพื่อควบคุมความเร็วของเครื่องจักรไอน้ำ
- 4. เสถียรภาพและการบังคับเลี้ยว (Stability and steering)
  - ค.ศ. 1868: James Clerk Maxwell ตีพิมพ์เกี่ยวกับกฎเกณฑ์เสถียรภาพ (Stability Criterion) สำหรับระบบอันดับ 3 (Third order system)
  - ค.ศ. 1877: Edward John Routh ตีพิมพ์บทความทางวิชาการในหัวข้อ
     "A treatise on the stability of a given state of motion" ซึ่งเนื้อหาข้างใน
     คือสิ่งที่ปัจจุบันรู้จักกันในชื่อ Routh-Hurwitz criterion for stability
  - ค.ศ.1892: Alexandr Michailovich Lyapunov ต่อยอดงานของ Routh ให้ กรอบคลุมระบบไม่เชิงเส้นในวิทยานิพนธ์ปริญญาเอกของเขาในหัวข้อ "The general problem of stability of motion"
- การพัฒนาระบบควบคุมในช่วงศตวรรษที่ 19
  - คริสต์ทศวรรษที่ 1900: การพัฒนาระบบขับเลี้ยวอัตโนมัติของเรือประสบ ความสำเร็จ ซึ่งระบบควบคุมที่ทำมาใช้สืบเนื่องมาจากทฤษฎีของ Nicholas Minorsky ซึ่งปัจจุบันรู้จักกันในชื่อตัวควบคุมแบบสัคส่วน ปริพันธ์-อนุพันธ์ (Proportional-Integral-Derivative, PID)
  - ปลายคริสต์ทศวรรษที่ 1920-ค้นคริสต์ทศวรรษที่ 1930: H. W. Bode และ
     H. Nyquist พัฒนากระบวนการวิเคราะห์และเชิงความถี่แบบซ้ำคาบ (Sinusoidal frequency analysis and design)

- ค.ศ. 1948: Walter R. Evans พัฒนาการพลีอตรากของสมการระบบ ป้อนกลับ (Feedback system) ซึ่งรู้จักกันในชื่อปัจจุบันว่า Root Locus
- คริสต์ทศวรรษที่ 1950: กฎการควบคุมแบบปรับตัวได้ (Adaptive control) ถูกพัฒนาขึ้นเพื่อปรับปรุงสมรรถนะของตัวควบคุมแบบค่าเกนคงที่ โดยถูกนำไปใช้ในโครงการเครื่องบินความเร็วสูง X-15 (S. G. Anavatti, 2015; Z. T. Dydek, 2010)
- ค.ศ.1960-1980: ระบบควบคุมแบบเหมาะสมที่สุด (Optimal control) และระบบควบคุมแบบปรับตัวได้ถูกวิจัยและพัฒนาอย่างกว้างขวาง (K. Ogata and Y. Yang, 2002)
- ค.ศ.1980-1990: การค้นคว้าวิจัยค้านระบบควบคุมมุ่งเน้นไปที่ระบบ ควบคุมแบบคงทน (Robust control) (K. Ogata and Y. Yang, 2002)

2.4.2 ประเภทของกฎการควบคุม

กฎการควบคุมที่ใช้ก<mark>ันแ</mark>พร่หลาย<mark>ในปั</mark>จจุบันแบ่งเป็นประเภทหลัก ๆ ดังนี้

รูปที่ 2.13 ภาพรวมของระบบควบคุมในปัจจุบัน (Brian Douglas, 2018)

1. การควบคุมแบบเชิงเส้น (Linear control)

การควบคุมแบบเชิงเส้นหรือเรียกอีกแบบว่า "การควบคุมแบบคั้งเดิม (Classical control)" เป็นการควบคุมที่จัดการกับระบบเชิงเส้นที่ไม่แปรเปลี่ยนตามเวลา (Linear time-invariant) และเป็นระบบควบคุมแบบป้อนกลับที่มีจำนวน 1 สัญญาณขาเข้า และ 1 สัญญาณขาออก (Single input single output, SISO) การออกแบบระบบควบคุมมักใช้แบบจำลอง ทางคณิตศาสตร์ในรูปของฟังก์ชันถ่ายโอนในการออกแบบ ตัวอย่างการควบคุมแบบเชิงเส้น ได้แก่ - ตัวควบคมแบบสัดส่วน-ปริพันธ์-อนพันธ์ (Proportional-Integral-

Derivative, PID) เป็นตัวควบคุมแบบวงปิด (Close loop control) ที่ได้รับความนิยมและใช้งานใน เชิงวิศวกรรมอย่างแพร่หลายที่สุด อันเนื่องมาจาก PID เป็นตัวควบคุมที่ไม่ต้องการความถูกต้องของ แบบจำลองทางพลวัตมากนัก (Z. Liu et al, 2017) ซึ่ง PID จะเป็นตัวควบคุมที่ได้ผลดีที่สุดในกรณี ที่ไม่รู้แบบจำลองทางคณิตศาสตร์ของระบบทางพลวัต (K. Ogata and Y. Yang, 2002) PID จะ พยายามปรับลดข้อผิดพลาด (Error) ระหว่างการตอบสนองขาออก (Output) กับค่าอ้างอิงที่ต้องการ ให้ระบบตอบสนอง (Reference setpoint)

รูปที่ 2.14 โครงสร้างของ PID Controller

10

- ตัวควบคุมชดเชยแบบมุมตามและมุมนำ (Lead-Lag compensator) จาก K. Ogata and Y. Yang (2002) ตัวควบคุมชดเชยแบบมุมตามและมุมนำเป็นตัวควบคุมที่อาศัย การปรับพฤติกรรมการตอบสนองโดยการวาง Pole กับ Zero เพิ่มให้กับระบบ โดยการวาง Pole ให้กับระบบจะลดความเร็วของการตอบสนองรวมไปถึงเสถียรภาพของระบบ ในขณะที่การวาง Zero จะเพิ่มความเร็วในการตอบสนอง และเพิ่มเสถียรภาพในขณะเดียวกัน

ในตัวควบคุมชดเชยแบบมุมตามและมุมนำนั้นเป็นการรวมผลของ ตัวชดเชย (Compensator) 2 ตัวคือตัวชดเชยแบบมุมนำ (Lead compensator) และตัวชดเชยแบบ มุมตาม (Lag compensator) โดยตัวชดเชยแบบมุมนำจะเพิ่มความเร็วการตอบสนองรวมไปถึง เสถียรภาพ ในขณะที่ตัวชดเชยแบบมุมตามจะเพิ่มความแม่นยำในช่วงเข้าสู่สมดุล แต่ลดความเร็ว ในการตอบสนองลง (K. Ogata and Y. Yang, 2002) การควบคุมแบบจัดสรรค่าเกน (Gain scheduling) คือ วิธีการแบ่งช่วงการบิน (Flight envelope) ออกเป็นช่วงเล็ก ๆ หลาย ๆ ช่วง ซึ่งพลวัตของช่วงเล็ก ๆ นี้จะเป็นแบบเชิงเส้น ทำให้สามารถประยุกต์ใช้ตัวควบคุมการบินแบบเชิงเส้นได้ (R. G. Hernandez-Garcia, 2015)

 Pole placement หรือเรียกว่า "Eigenvalue assignment" เป็นตัวควบคุมสมัยใหม่ (Modern control) ที่กระทำบนแบบจำลองทางคณิตศาสตร์แบบปริภูมิสถานะ วิธีนี้จะทำการวางค่า ลักษณะเฉพาะ (Eigenvalue) เพิ่มเข้าไปในระบบควบคุมแบบป้อนกลับ (Feedback control) โดยค่า Eigenvalue จะขึ้นอยู่กับการตอบสนองของระบบที่ต้องการ (Z. Liu et al, 2017)

รูปที่ 2.15 โครงสร้างของ Pole placement (V. Nath and R. Mitra, 2014)

 การควบกุมแบบไม่เป็นเชิงเส้น (Nonlinear control) การควบกุมแบบไม่เป็นเชิงเส้นจะสามารถควบกุมในช่วงการตอบสนองที่ กว้างกว่าแบบเชิงเส้น โดยระบบที่เข้าไปควบคุมสามารถเป็นได้ทั้งระบบไม่เชิงเส้นและแปรเปลี่ยน ตามเวลาได้ (Time-Variant System) ตัวอย่างเช่น

ตัวควบคุมแบบผกผันทางพลวัตที่ ไม่เป็นเชิงเส้น (Nonlinear dynamic inversion, NDI) จาก J. F. Horn (2019) NDI คือ การควบคุมที่เกิดจากการกำจัดความไม่เป็นเชิงเส้น ในแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ด้วยส่วนผกผันเชิงพลวัต (Dynamic inversion) ของตัวระบบเอง ซึ่งการจะออกแบบตัวควบคุมแบบ NDI นั้นจะต้องทราบค่าสถานะ (State) ต่าง ๆ ของระบบ หากไม่มีข้อมูลของสถานะเหล่านี้จะไม่สามารถออกแบบตัวควบคุมนี้ได้ ตัวอย่างสถานะเช่น ตัวแปรควบคุมต่าง ๆ ในแกน Roll, Pitch และ Yaw โดยค่าสถานะทางพลวัตเหล่านี้ต้องอยู่ ในรูปแบบปริภูมิ-สถานะดังนี้

$$y = h(x)$$

รูปที่ 2.16 ตัวอย่างผังก<mark>ารควบคุ</mark>มแบบ (NDI J. F. Horn, 2019)

จากรูป G⁻¹(x) คือ ส่วนผูลหนันเชิงพลวัตของแบบจำลองทางคณิตศาสตร์

ของสถาปัตยกรรมการควบคุมการบิ<mark>น (N</mark>DI J. F. H<mark>orn</mark>, 2019)

3. การควบคุม<mark>แบ</mark>บเหมาะสมที่สุด (Optimal control)

จากหนังสือ K. Ogata and Y. Yang (2002) การควบคุมแบบเหมาะสมที่สุดคือ กระบวนการควบคุมที่ทำการหาค่าตัวแปรควบคุมอันเหมาะสมที่สามารถลดคัชนีชี้วัดประสิทธิภาพ (Performance Index)

$$J = \int_{0}^{\infty} (x \cdot Qx + u \cdot Ru) dt$$

ตัวอย่างตัวกวบกุมแบบเหมาะสมที่สุดเช่น
- ตัวกวบกุมแบบกำลังสองเชิงเส้น (Linear quadra

(2.42)

ตัวควบคุมแบบกำลังสองเชิงเส้น (Linear quadratic regulator, LQR)

จาก K. Ogata and Y. Yang (2002) ตัวควบคุมแบบกำลังสองเชิงเส้น คือ ้วิธีควบคุมแบบสมัยใหม่แบบเชิงเส้นอีกวิธีหนึ่งที่มีโครงสร้างการควบคุมเหมือน Pole placement ทุกประการ ต่างกันเพียงวิธีการได้มาซึ่งค่า K (gain) เพื่อใช้ในการควบคุมระบบทำ โดยการกำหนด เมทริกซ์ O และ R มาคำนวณหา Gain จากสมการของ Riccati

$$AP + PA + [TK - (T)^{-1}BP] \times [TK - (T)^{-1}BP] - PBR^{-1}BP + Q = 0$$
(2.43)

(2.41)

4. การควบคุมแบบปรับตัวได้ (Adaptive control)

จากบทความของ S. G. Anavatti, (2015) ตัวควบคุมแบบปรับตัวได้ทำงาน โดยการปรับค่าตัวแปรควบคุมตามเงื่อนไขเฉพาะที่กำหนด ตัวควบคุมชนิดนี้จะจัดการระบบที่มี ตัวแปรเปลี่ยนแปลงไปตามเวลาอย่างช้า ๆ ได้ค่อนข้างดี เช่น ในกรณีอากาศยานที่ทำการบินใน ช่วงความเร็วและช่วงความสูงที่ค่อนข้างกว้าง ในขณะบินไปสักระยะ มวลของอากาศยานจะค่อย ๆ ลดลงอันเนื่องมาจากปริมาณน้ำมันที่ลดลง ซึ่งตัวควบคุมแบบปรับตัวได้นี้จะปรับตัวเองให้เข้ากับ สภาวะทางพลวัตใหม่ที่เกิดขึ้น ซึ่งในจุดนี้ตัวควบคุมประเภทอื่นที่ค่า Gain คงที่จะไม่สามารถทำได้ นอกจากนี้ตัวควบคุมแบบปรับตัวได้ยังมีข้อดีคือไม่จำเป็นต้องทราบค่า

สถานะต่าง ๆ ของระบบทั้งหมด แต่ในขั้นตอนการออกแบบอาจจำเป็นด้องรู้รูปแบบคร่าว ๆ ของสมการทางคณิตศาสตร์ที่เป็นตัวแทนระบบ เช่น หากออกแบบค้วยรูปแบบฟังก์ชันถ่ายโอน จำเป็นต้องรู้จำนวน Zero และ Pole ของระบบ เพื่อนำไปใช้หากฎการปรับตัว เป็นต้น ตัวอย่าง ตัวควบคุมแบบปรับตัวได้ เช่น

- ตัวควบคุมปรับตัวได้อ้า<mark>งอิง</mark>แบบจำลองทางคณิตศาสตร์แบบปรับค่า Gain PID model reference adaptive co<mark>ntro</mark>l (MRAC)

- ตัวคว<mark>บคุม</mark>แบบปรับตัวได้อ้างอิ่งแบบจำถองทางคณิตศาสตร์แบบปรับค่า Gain PID นั้นมีผังการควบคุม (Control diagram) ดังต่อไปนี้

รูปที่ 2.17 ผังการควบคุมตัวควบคุมแบบปรับตัวได้อ้างอิงแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ แบบปรับค่า Gain PID (S. Xiao et al, 2012)

จากรูปจะเห็นว่า MRAC/PID ประกอบไปด้วยตัวควบคุม (Controller), แบบจำลองทางคณิตศาสตร์อ้างอิง (Reference model), แบบจำลองทางคณิตศาสตร์ของระบบ (Plant) และกฎการปรับตัว (Adaptation rule หรือ Adjustment mechanism) โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้ ตัวควบคุม (Controller) ที่ใช้ในกฎการควบคุมแบบ MRAC/PID จะเป็น ตัวควบคุมแบบสัดส่วน-ปริพันธ์-อนุพันธ์ หรือ PID

แบบจำลองทางคณิตศาสตร์ของระบบ (Plant) คือ สมการทางคณิตศาสตร์ แสดงพฤติกรรมของระบบ เช่น สมการการเคลื่อนที่, ฟังก์ชันถ่ายโอน (Transfer function) หรือ แบบจำลองปริภูมิสถานะ (State-Space)

แบบจำลองทางคณิตศาสตร์อ้างอิง (Reference model) คือ สมการทาง คณิตศาสตร์แสดงการตอบสนองทางพลวัตที่ผู้ออกแบบต้องการให้ระบบประพฤติตัว (Desired dynamic response) อาจจะอยู่ในรูปของสมการการเคลื่อนที่, ฟังก์ชันถ่ายโอน (Transfer function) หรือแบบจำลองปริภูมิสถานะ (State-Space)

โดย y_m คือ ผลการตอบสนองอัน<mark>เนื่อง</mark>มาจากแบบจำลองทางคณิตศาสตร์อ้างอิง

- y_p คือ ผลการตอบสนองอัน<mark>เนื่องมา</mark>จากแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ของระบบ
- e₁ คือ ความคลาดเคลื่อนระหว่างผลการตอบสนองอันเนื่องมาจากแบบจำลองทาง คณิตศาสตร์อ้างอิง (Reference model) และแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ของ ระบบ (Plant)

กฎการปรับตัว (Adaptation rule หรือ Adjustment mechanism) คือส่วนสำคัญ ที่สุดใน MRAC/PID โดยกฎการปรับตัวจะทำหน้าที่ปรับเปลี่ยนค่า PID Gain มากน้อยขึ้นอยู่กับ ขนาดของ e₁ หาก e₁ มีขนาดใหญ่ อัตราการเปลี่ยนแปลง PID Gain ก็ยิ่งมาก ในทางตรงกันข้ามหาก e₁มีขนาดเล็ก อัตราการเปลี่ยนแปลง PID Gain ก็จะมีขนาดเล็ก กฎการปรับตัวจะพยายามลด กวามคลาดเคลื่อนลงเท่าที่จะทำได้ (ในทางอุดมคติคือทำให้เป็นศูนย์ แต่ในทางปฏิบัติเป็นไปไม่ได้) เพื่อบังกับให้การตอบสนองเข้าใกล้แบบจำลองทางคณิตศาสตร์อ้างอิง หากกฎการปรับตัวทำงาน ถูกต้อง ค่า Gain จะลู่เข้าหาค่าคงที่ค่าหนึ่ง ตัวอย่างกฎการปรับตัว เช่น

(1) ใช้กฎการปรับตัว (Adaptation rule) แบบ MIT Rule

จากบทความวิจัยของ S. Xiao, (2012); X. Zhou, (2016); P. Kungwalrut, (2011) และ I. M. Mareels, (1986) MIT Rule เป็นกฎการปรับตัวที่พยายามทำให้ Cost function J มีค่าน้อยที่สุด โดย

$$\mathbf{J}(\boldsymbol{\theta}) = \frac{1}{2}e^2(\boldsymbol{\theta}) \tag{2.44}$$

จาก MIT Rule (S. Xiao, 2012) อัตราการเปลี่ยนแปลงของ 0 จะอยู่ใน รูปแบบของ Negative gradient ของ J ดังสมการต่อไปนี้

$$\frac{\mathrm{d}\theta}{\mathrm{d}t} = -\gamma \frac{\partial J}{\partial J} = -\gamma \left(\frac{\partial J}{\partial e}\right) \left(\frac{\partial e}{\partial y_{\mathrm{p}}}\right) \left(\frac{\partial y_{\mathrm{p}}}{\partial \theta}\right)$$
(2.44)

(2) ใช้กฎการปรับตัว (Adaptation rule) แบบ Lyapunov stability

จาก S. Pankaj (2011) กฎการปรับตัวแบบ Lyapunov stability จะทำการ ปรับค่า Gain การควบคุมของระบบการควบคุมแบบปรับตัวได้ บนเงื่อนไขของค่าความคลาดเคลื่อน ระหว่างการตอบสนองจริงของระบบกับการตอบสนองของแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ (Model error) หรือ *e*1ในรูปที่ 2.17

$$e_1 = Y - Y_m \tag{2.46}$$

กฎการปรับตัวด้วยวิธี Lyapunov stability จะใช้ทฤษฎี Lyapunov ทำให้ มั่นใจว่าระบบมีเสถียรภาพ (Stable) และการันตีการลู่เข้าของ e₁ ซึ่งก็คือ มีแนวโน้มลดลงตามเวลา ที่เปลี่ยนไป ซึ่งเป็นข้อเสียที่อาจเกิดขึ้นในวิธีการเคลื่อนลงตามความชัน (Gradient descent) อย่างเช่น MIT Rule (S.-E. Oltean, 2016; S. Anbu and N. Jaya, 2014)

จาก S.-E. Oltean, (2016) โดยทฤษฎีของ Lyapunov กล่าวไว้ว่าจุดสมคุล (Equilibrium point) e₁ = 0 ของระบบจะมีเสถียรภาพ ก็ต่อเมื่อฟังก์ชันพลังงานของระบบ (V) ซึ่งเป็นฟังก์ชันในรูปของ e₁ และค่า Gain ในการควบคุม V(e₁,k) เป็นฟังก์ชันของ Lyapunov ซึ่งจะต้องผ่านเงื่อนไขดังนี้

พึงก์ชัน V เป็นสูนย์ ณ e₁ = 0 และค่า Gain การควบคุมเป็นค่าที่ถูกต้อง
 อนุพันธ์ของฟังก์ชัน V มีค่าน้อยกว่าสูนย์ *dV/Dt* < 0

หากพึงก์ชัน V ผ่านทั้งสองเงื่อนไขจะสามารถกล่าวได้ว่าพึงก์ชัน V เป็น พึงก์ชันของ Lyapunov ซึ่งมีเสถียรภาพ ณ จุดสมดุลแบบ Asymptotically stable ซึ่งปัญหาที่ยาก ที่สุดของกฎการปรับตัวแบบ Lyapunov stability คือ การหาพึงก์ชัน V ที่เหมาะสม เพราะต้องเป็น พึงก์ชันที่ผ่านทั้งสองเงื่อนไขข้างต้น

ตัวอย่างกระบวนการใด้มาซึ่งกฎการปรับตัว (Adaptive law derivation) ด้วยวิธีการ Lyapunov stability โดยสาธิตจากระบบควบคุมอัตราการเปลี่ยนมุม Roll (Roll rate, p) ของอากาศยานขับเกลื่อนด้วยใบพัด (Rotorcraft) เมื่ออ้างอิงจาก R. K. R. Mark B. Tischler (2006) อากาศยานขับเคลื่อน ด้วยใบพัดจะใช้รูปแบบฟังก์ชันถ่ายโอนของการควบคุมอัตราการเปลี่ยนมุม Pitch (Pitch rate, q) ที่มี 1 Zero และ 2 Poles ดังนี้

$$\frac{p}{\eta_{lat}} = \frac{s+A}{s^2 + Ds + E}$$
(2.47)

ตัวกวบกุมที่นำมาสาธิตจะใช้ตัวกวบกุมแบบปรับก่าเกน PI อ้างอิง แบบจำลองทางกณิตศาสตร์ (Model reference adaptive PI control) โดยผังกวบกุม PI มีสมการ กฎการกวบกุมดังนี้

$$\eta_{lat} = K_{p}(p_{sp} - p_{FB}) + \frac{K_{i}}{s}(p_{sp} - p_{FB})$$
(2.48)

และใช้แบบจำลองคณิตศาสตร์อ้างอิงรูปแบบเดียวกับอัตราการเปลี่ยน มุม Pitch นั่นคือมีจำนวน 1 Zero และ 2 poles

$$\frac{\mathbf{p}_{FB_m}}{\mathbf{p}_{sp}} = \frac{\mathbf{A}_m \mathbf{s} + \mathbf{B}_m}{\mathbf{s}^2 + \mathbf{D}_m \mathbf{s} + \mathbf{E}_m}$$
(2.49)
จากฟังก์ชันถ่ายโอนของอัตราการเปลี่ยนมุม Roll

$$\ddot{\mathbf{p}}_{FB} + \mathbf{D}\dot{\mathbf{p}}_{FB} + \mathbf{E}\mathbf{p}_{FB} = \mathbf{A}\dot{\boldsymbol{\eta}}_{lat} + \mathbf{B}\boldsymbol{\eta}_{lat}$$
(2.50)

MRAC เพื่อปรับตัวหาค่า Gain โดยใช้ตัวควบคุมแบบ PI จะมีสมการคังนี้

$$\eta_{lat} = K_{p}(p_{sp} - p_{FB}) + \frac{K_{i}}{s}(p_{sp} - p_{FB})$$
(2.51)

$$\eta_{lat} = K_{p}(p_{sp} - p_{FB}) + K_{i} \frac{(p_{sp} - p_{FB})}{s}$$
(2.52)

$$\eta_{lat} = K_{p} p_{sp} - K_{p} p_{FB} + K_{i} \int p_{sp} dt - K_{i} \int p_{FB} dt$$
(2.53)

ซึ่งจะได้อนุพันธ์ (Derivative) ของ η_{lat} ดังนี้

$$\dot{\eta}_{lat} = K_{p} \dot{p}_{sp} - K_{p} \dot{p}_{FB} + K_{i} p_{sp} - K_{i} p_{FB}$$
(2.54)

แทนสมการที่ 2.54 และสมการที่ 2.53 ลงในสมการที่ 2.50

$$\ddot{\mathbf{p}}_{FB} + D\dot{\mathbf{p}}_{FB} + E\mathbf{p}_{FB} = \mathbf{A}\mathbf{K}_{p}\dot{\mathbf{p}}_{sp} - \mathbf{A}\mathbf{K}_{p}\dot{\mathbf{p}}_{FB} + \mathbf{A}\mathbf{K}_{i}\mathbf{p}_{sp} - \mathbf{A}\mathbf{K}_{i}\mathbf{p}_{FB} + \mathbf{B}\mathbf{K}_{i}\mathbf{p}_{sp} - \mathbf{A}\mathbf{K}_{i}\mathbf{p}_{sp} - \mathbf{A}\mathbf{K}_{i}\mathbf{p}_{FB} + \mathbf{B}\mathbf{K}_{i}\mathbf{p}_{sp} - \mathbf{A}\mathbf{K}_{i}\mathbf{p}_{sp} - \mathbf{A}\mathbf{K}_{i}\mathbf{p}_{sp} + \mathbf{A}\mathbf{K}_{i}\mathbf{p}_{sp} - \mathbf{A}\mathbf{K}_{i}\mathbf{p}_{sp} - \mathbf{A}\mathbf{K}_{i}\mathbf{p}_{sp} + \mathbf{A}\mathbf{K}_{i}\mathbf{p}_{sp} - \mathbf{$$

$$\ddot{\mathbf{p}}_{FB} + (D + AK_{p})\dot{\mathbf{p}}_{FB} + (E + AK_{i} + BK_{p})\mathbf{p}_{FB} = AK_{p}\dot{\mathbf{p}}_{sp} + (AK_{i} + BK_{p})\mathbf{p}_{sp} + BK_{i}\int \mathbf{p}_{sp} dt - BK_{i}\int \mathbf{p}_{FB} dt$$

$$(2.56)$$

<mark>จาก</mark>แบ<mark>บจำลองทางค</mark>ณิตศาสตร์

$$\dot{\mathbf{p}}_{FB_m} + D_m \dot{\mathbf{p}}_{FB_m} + E_m p_{FB_m} = A_m \dot{\mathbf{p}}_{sp} + B p_{sp}$$
 (2.57)

10

เนื่องจากผลต่างระหว่างการตอบสนองของแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ ของ TRUAV กับแบบจำลองทางคณิตศาสตร์อ้างอิงเป็นดังสมการต่อไปนี้

$$e = \mathbf{p}_{\mathrm{FB}} - \mathbf{p}_{\mathrm{FB}_{\mathrm{m}}} \tag{2.58}$$

 $p_{FB_m} = p_{FB} - e$ (2.59)

$$\dot{e} = \dot{p}_{FB} - \dot{p}_{FB_m} \tag{2.60}$$

$$\dot{p}_{FB_m} = \dot{p}_{FB} - \dot{e}$$
 (2.61)

้จะ ใค้แบบจำลองทางคณิตศาสตร์อ้างอิงเป็นคังสมการต่อไปนี้

$$\ddot{p}_{FB_m} + D_m(\dot{p}_{FB} - \dot{e}) + E_m(p_{FB} - e) = A_m \dot{p}_{sp} + Bp_{sp}$$
 (2.62)

$$\ddot{p}_{FB_m} + D_m \dot{p}_{FB} - D_m \dot{e} + E_m p_{FB} - E_m e = A_m \dot{p}_{sp} + B p_{sp}$$
 (2.63)

นำสมการที่ 2.56 ลบด้วยสมการที่ 2.63 จะได้

$$\dot{\mathbf{p}}_{FB} + (D + AK_{p} - D_{m})\dot{\mathbf{p}}_{FB} + D_{m}\dot{\mathbf{e}} + (E + AK_{i} + BK_{p} - E_{m})\mathbf{p}_{FB} + E_{m}\mathbf{e}$$

$$= (AK_{p} - A_{m})\dot{\mathbf{p}}_{sp} + (AK_{i} + BK_{p} - B_{m})\mathbf{p}_{sp} + BK_{i}\int \mathbf{p}_{sp} dt - BK_{i}\int \mathbf{p}_{FB} dt$$
(2.64)

ดังนั้นจะ ใ<mark>ด้แบบจำลองความ</mark>คลาดเคลื่อน (Error model)

$$\ddot{e} = -(D + AK_{p} - D_{m})\dot{p}_{FB} + D_{m}\dot{e} + (E + AK_{i} + BK_{p} - E_{m})p_{FB} - E_{m}e + (AK_{p} - A_{m})\dot{p}_{sp} + (AK_{i} + BK_{p} - B_{m})p_{sp} + BK_{i}\int p_{sp} dt - BK_{i}\int p_{FB} dt$$
(2.65)

<mark>ณ เวลาเข้าใกล้อนันต์ (t→∞) แบบจำล</mark>องความคลาคเคลื่อนจะมีค่าเข้า ใกล้ 0 (ë →0) ซึ่งจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อ

$$BK_i = 0$$
 (2.66)

$$K_i = 0$$
 (2.67)

ແລະ

2 -

$$\mathbf{E} + \mathbf{A}\mathbf{K}_{i} + \mathbf{B}\mathbf{K}_{p} - \mathbf{E}_{m} = 0 \tag{2.68}$$

$$E + A(0) + BK_{p} - E_{m} = 0$$
(2.69)

$$K_{p} = \frac{E_{m} - E}{B}$$
(2.70)

ແລະ

$$AK_{p} - A_{m} = 0 \tag{2.71}$$

$$K_{p} = \frac{A_{m}}{A}$$
(2.72)

ແລະ

$$D + AK_p - D_m = 0$$

$$D = D$$

$$(2.73)$$

$$K_{p} = \frac{D_{m} - D}{A}$$
(2.74)

ແລະ

$$AK_{i} + BK_{p} - B_{m} = 0$$
(2.75)
$$A(0) + BK_{p} - B_{m} = 0$$
(2.76)

$$K_{p} = \frac{B_{m}}{B}$$
(2.77)

จากสมการที่ 2.77 ส่งผลให้ได้สมการดังนี้

$$E + AK_i + BK_p - E_m = 0$$
 (2.78)

$$E + AK_i + B(B_m/B) - E_m = 0$$
 (2.79)

$$K_{i} = \frac{E_{m} - E - B_{m}}{A}$$
(2.80)

ແລະ

$$AK_i + BK_p - B_m = 0 \tag{2.81}$$

$$AK_i + B(B_m/B) - B_m = 0$$
 (2.82)

$$K_{i} = \frac{B_{m} + E - E_{m}}{A}$$
(2.83)

เพราะฉะนั้<mark>น ณ</mark> เวลาเข้าใกล้อนันต์ (t→∞) จะได้ว่า

$$K_{p} = \frac{A_{m}}{A} = \frac{E_{m} - E}{B} = \frac{D_{m} - D}{A}$$
(2.84)

$$K_{i} = \frac{B_{m} + E - E_{m}}{A} = \frac{E_{m} - E - B_{m}}{A} = 0$$
 (2.85)

$$V = \frac{1}{2}\dot{e}^{2} + \frac{1}{2A\gamma_{1}}(AK_{p} - A_{m})^{2} + \frac{1}{2A\gamma_{2}}(AK_{i} + E_{m} - E - B_{m})^{2} + \frac{1}{2}E_{m}e^{2}$$
(2.86)

ซึ่ง V
$$\geq 0$$
 อย่างแน่นอนก็ต่อเมื่อ E_m, A, γ_1 และ $\gamma_2 > 0$
อนุพันธ์ของฟังก์ชัน Lyapunov (V) เป็นดังสมการต่อไปนี้

$$\frac{dV}{dt} = \dot{e}(\ddot{e}) + E_{m}e(\dot{e}) + \frac{1}{\gamma_{1}}(AK_{p} - A_{m})\frac{dK_{p}}{dt} + \frac{1}{\gamma_{2}}(AK_{i} + E_{m} - E - B_{m})\frac{dK_{i}}{dt} (2.87)$$

ต่อไปนี้

$$\dot{e}(\dot{e}) = -(D + AK_{p} - D_{m})\dot{e}\dot{p}_{FB} - D_{m}\dot{e}^{2} - (E + AK_{i} - BK_{p} - E_{m})\dot{e}\dot{p}_{FB} - E_{m}\dot{e}\dot{p}_{FB} + (AK_{p} - A_{m})\dot{e}\dot{p}_{sp} + (AK_{i} - BK_{p} - E_{m})\dot{e}p_{sp} + (AK_{i} - BK_{p} - E_{m})\dot{e}p_{sp} + (BK_{i}\dot{e}\int(p_{sp} - p_{FB})dt$$

$$(2.88)$$

แทน ė(ë) ในสม<mark>กา</mark>รที่ 2.87 จะได้สมการอนุพันธ์ของฟังก์ชัน Lyapunov

เป็น

$$\frac{dV}{dt} = -(D + AK_{p} - A_{m})\dot{e}\dot{p}_{FB} - D_{m}\dot{e}^{2} - (E + AK_{i} + BK_{p} - E_{m})\dot{e}p_{FB} - E_{m}\dot{e}\dot{e}\dot{p}_{FB} - E_{m}\dot{e}\dot{p}_{FB} - E_{m}\dot{e}\dot{e}\dot{p}_{FB} - E_{m}\dot{e}\dot{p}_{FB} - E_{m}\dot{e}\dot{e}\dot{p}_{FB} - E_{m}\dot{e}\dot{p}_{FB} - E_{m}\dot{p}_{FB} - E_{m}\dot{p}_{F$$

ณ เว<mark>ลาเข้าใกล้อนันต์ ซึ่ง K_p และ K</mark>, ดังสมการที่ 2.84 และสมการที่ 2.85 มีค่าเท่ากับ 0 จะเขียนสมการอนุพันธ์ของฟังก์ชัน Lyapunov ใหม่ได้ว่า

^{/า}ลัยเทคโนโลยี^อุร

$$\frac{dV}{dt} = -(AK_{p} - A_{m})\dot{e}\dot{p}_{FB} - D_{m}\dot{e}^{2} - (AK_{i} + E_{m} - E - B_{m})\dot{e}p_{FB} + (AK_{p} - A_{m})\dot{e}\dot{p}_{sp} + (AK_{i} - BK_{p} - B_{m})\dot{e}p_{sp} + (AK_{i} + E_{m} - E - B_{m})\dot{e}\int(p_{sp} - p_{FB})dt + E_{m}e(\dot{e}) + \frac{1}{\gamma_{1}}(AK_{p} - A_{m})\frac{dK_{p}}{dt} + \frac{1}{\gamma_{2}}(AK_{i} + E_{m} - E - B_{m})\frac{dK_{i}}{dt}$$
(2.90)

$$\frac{dV}{dt} = \left[\frac{1}{\gamma_{1}}\frac{dK_{p}}{dt} - \dot{e}\dot{p}_{FB} - \dot{e}\dot{p}_{sp} + \dot{e}p_{sp}\right] (AK_{p} - A_{m})\dot{e}\dot{p}_{FB} - D_{m}\dot{e}^{2} + \left[\frac{1}{\gamma_{2}}\frac{dK_{i}}{dt} - \dot{e}p_{FB} + \dot{e}\int(p_{sp} - p_{FB})dt\right] (AK_{i} - BK_{p} - B_{m})$$

$$(2.91)$$

เนื่องจาก D_m > 0 ดังนั้นหากต้องการให้ dV/dt < 0 ทำให้สมการที่ 2.91 เป็นฟังก์ชัน Lyapunov ที่มีเสถียรภาพแบบ Asymptotically stable ซึ่งหมายความว่า K_p, K_i จะถูกจำกัดขอบเขตไม่ให้เข้าไปสู่ความไม่ส<mark>มคุ</mark>ล (Unstable) ซึ่งเสถียรภาพนี้จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อ

$$\frac{1}{\gamma_{1}}\frac{dK_{p}}{dt} - \dot{e}\dot{p}_{FB} + \dot{e}\dot{p}_{FB} + \dot{e}p_{FB} = 0$$
(2.92)

$$\frac{1}{\gamma_2} \frac{dK_i}{dt} - \dot{e}p_{FB} + \int (p_{sp} - p_{sp})dt = 0$$
 (2.93)

ทำให้ได้กฎการปรับตัวของค่า Gain เป็นดังต่อไปนี้

$$\frac{dK_{p}}{dt} = \gamma_{1}\dot{e}\left[\dot{p}_{FB} - \dot{p}_{sp} - p_{sp}\right]$$

$$\frac{dK_{i}}{dt} = \gamma_{2}\dot{e}\left[p_{FB} - \int (p_{sp} - p_{sp})dt\right]$$
(2.94)
(2.94)
(2.95)

5. การควบคุมเชิงทำนายแบบจำลอง (Model predictive control, MPC)

พฤติกรรมการตอบสนองที่เหมาะสมที่สุดของระบบในอนากต โดยการควบกุม นี้ถูกใช้อย่างแพร่หลายในหลาย ๆ วงการ เช่น อุตสาหกรรมเกมี, อุตสาหกรรมยานยนต์, โลหะวิทยา รวมไปถึงการบินและอวกาศ โดย MPC ถูกต่อยอดรวมกับการควบกุมแบบอื่นอย่างหลากหลาย เช่น MPC แบบไม่เชิงเส้น (Nonlinear MPC) หรือ MPC แบบปรับตัวได้ (Adaptive MPC) เป็นต้น

6. การควบคุมแบบคงทน (Robust control)

การควบคุมแบบคงทนคือกระบวนการควบคุมที่ทำขึ้นบนสมมติฐานว่า ระบบที่ต้องการควบคุมมีความคลาดเคลื่อนในแบบจำลองทางคณิตศาสตร์กับระบบจริงหรือ มีความไม่แน่นอน (Uncertainty) เกิดขึ้นในระบบ เช่น ลม หรือการรบกวนอันเนื่องจากสัญญาณ ทางไฟฟ้า (K. Ogata and Y. Yang, 2002)

7. การควบคุมแบบอัจฉริยะ (Intelligent control)

จาก S. Vassilyev (2017) การควบคุมแบบอัจฉริยะคือกระบวนการควบคุมที่ พยายามให้ระบบที่ต้องการควบคุมทำงานอัตโนมัติด้วยตัวเอง การควบคุมประเภทนี้มักข้องเกี่ยวกับ ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial intelligent) ตัวอย่างเช่น โครงข่ายประสาทเทียม (Artificial neural network), วิธีเชิงพันธุกรรม (Genetic algorithm) และ Multi agent ฯลฯ

2.5 ตัวอย่างกฎการควบคุมการบ<mark>ิน</mark>ที่ถูกประยุกต์ใช้ใน TRUAV

มีงานวิจัยหลากหลายที่นำเอาตัวควบคุมการบินทั้งแบบเชิงเส้น (Linear) และไม่เชิงเส้น (Nonlinear) มาประยุกต์ใช้กับ TRUAV ทั้งในช่วงการบินแบบเฮลิคอปเตอร์ ช่วงการบินเปลี่ยนเฟส และช่วงการบินแบบเครื่องบินปีกตรึง ได้แก่

2.5.1 ตัวควบคุมแบบสัดส่วน-ปริพันธ์ อนุพันธ์ (Proportional-Integral-Derivative, PID)

ตัวอย่างงานวิจัยที่ประยุกต์ใช้ PID กับ TRUAV เช่น การนำ PID ไปควบคุมท่าทาง การบินและควบคุมตำแหน่งของ TRUAV ในช่วงการบินแบบเฮลิกอปเตอร์ (C. Papachristos, 2011)

2.5.2 Pole placement หรือ Eigenvalue assignment

ตัวอย่างงานวิจัยที่ใช้ Pole placement เช่น งานวิจัยของ Song Yanguo และคณะ (2009) ใช้วิธี Pole placement เพื่อควบคุมความเร็วเชิงมุม และตำแหน่งเชิงมุมของ TRUAV ในช่วง การบินแบบเฮลิคอปเตอร์

2.5.3 Linear quadratic regulator (LQR)

ตัวอย่างงานวิจัยที่ใช้วิธีนี้ ใด้แก่ งานวิจัยของ Christos Papachristos และคณะ (2013) ใช้ LQR มาควบคุมท่าทางการบินและตำแหน่งในช่วงการบินแบบเฮลิคอปเตอร์

2.5.4 Gain scheduling

จากงานวิจัยของ Rogelio G. Hernandez-Garcia และ H. Rodrıguez-Cortes (2015) ในช่วงการบินเปลี่ยนผ่านถูกแบ่งออกเป็น 15 ช่วงย่อย โดย 1 ช่วงย่อยเท่ากับมุมเอียงของเครื่องยนต์ ทุก ๆ 6 องศา ดังนั้นจะ ได้จุดสมคุล (Equilibrium point) 15 จุด ซึ่งแต่ละจุดพลวัตเป็นแบบเชิงเส้น จากนั้นนำตัวควบคุมแบบเชิงเส้นมาควบคุมในแต่ละจุดสมดุล

2.5.5 Smooth switch control

ในช่วงการบินแบบเฮลิคอปเตอร์กับเครื่องบินปีกตรึงนั่นจะแยกตัวควบคุม การบินออกจากกันเป็นเอกเทศ แต่ในช่วงการบินเปลี่ยนผ่านตัวควบคุมทั้งสองชุดจะถูกนำมา รวมเข้าด้วยกัน โดยใช้ฟังก์ชันน้ำหนักควบคุม (Control weight) เป็นตัวบอกว่าขณะนี้ควรเลือก ใช้ตัวควบคุมตัวไหนมากกว่ากัน โดยขึ้นอยู่กับมุมเอียงของเครื่องยนต์ ดังตัวอย่างข้างล่าง (Z. Liu, 2007)

2.5.6 การควบคุมแบบปรับตัวได้ (Adaptive control) ควบคู่กับโครงข่ายประสาทเทียม (Artificial Neural Network, ANN)

ANN คือ ตัวควบคุมที่จำลองการทำงานมาจากโครงข่ายในสมองของมนุษย์มีส่วน ที่เล็กสุดเรียกว่า "Neuron" ทำหน้าที่คำนวณสัญญาณขาเข้าที่ส่งเข้ามาผ่านการให้น้ำหนัก (Weight) ในแต่ละขา ซึ่งน้ำหนักมีค่าระหว่าง 0-1 โดยเริ่มจากการสุ่มค่า แล้วน้ำหนักจะค่อย ๆ ถูกปรับไป เรื่อย ๆ ตามการเรียนรู้ของ Neuron โดยใช้วิธีที่เรียกว่า Back propagation คำนวณความผิคพลาด ของสัญญาณขาออก (Output) แล้วทำการปรับน้ำหนักข้อนกลับจากขาออกข้อนไปขาเข้า จนกว่า ความผิคพลาดจะเป็นสูนย์ แต่ข้อเสียคือต้องใช้เวลาให้ ANN เรียนรู้ค่อนข้างนานกว่าจะทำงานได้ อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการควบคุมแบบปรับตัวได้เข้ามามีบทบาทช่วยเหลือให้น้ำหนักของ ANN ปรับค่าแบบ Online ได้ ตัวอย่างงานวิจัยเช่น งานวิจัยของ Boo-Min Kim และคณะ (2007) และ งานวิจัยของ Changjie Yu และคณะ (2005) ใช้ Dynamic model inversion ในการควบคุม TRUAV ทั้งสามช่วงการบิน และใช้ตัวควบคุมแบบปรับตัวได้กวบคู่กับโครงข่ายประสาทเทียมมาชดเชย ข้อผิคพลาดของ Dynamic model inversion ในกรณีที่แบบจำลองไม่แม่นยำเพียงพอ

รูปที่ 2.18 โครงข่ายประสาทเทียม (V. Valkov, 2007)

2.6 บอร์ดควบคุมการบิน

ปัจจุบันมีบอร์คควบคุมการบินราคาถูกมากมายวางขายในท้องตลาค แต่มีสองค่ายหลัก ๆ ที่ทำงานด้วยซอฟท์แวร์ที่เป็นแบบเปิดเผยรหัสคำสั่ง (Open source) บุคคลทั่วไปสามารถเข้าถึง และพัฒนาได้นั่นคือ บอร์ค Pixhawk และ APM2.6 ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกบอร์ค Pixhawk เป็นบอร์ค ควบคุมการบิน เนื่องจากมีความเร็วการประมวลผล หน่วยความจำแฟลช (Flash memory) และ หน่วยความจำหลัก (Random access memory, RAM) มากกว่า APM2.6 นอกจากนี้ Pixhawk ยังมี หน่วยความจำหลัก (Random access memory, RAM) มากกว่า APM2.6 นอกจากนี้ Pixhawk ยังมี หน่วยความจำภายนอกหรือ SD card ทำให้สามารถบันทึกข้อมูลการบินได้มากขึ้น ในขณะที่ APM2.6 ไม่มี แต่ Pixhawk มีข้อเสียคือมีผู้ใช้งานน้อยกว่าเมื่อเทียบกับบอร์ค APM2.6 ส่งผลให้ มีเอกสารคู่มือสำหรับศึกษาวิธีการใช้งานที่น้<mark>อย</mark>กว่า

รูปที่ 2.19 บอร์ค Pixhawk (บนซ้าย), Pixhawk 2.1 (บนขวา), Pixhawk 3 Pro (ล่างซ้าย), และ Pixhawk 4 (ล่างขวา)

Pixhawk คือ บอร์คควบคุมการบินซึ่งทำงานด้วยหน่วยประมวลผลกลาง STM32 Cortex M4 ถูกพัฒนาขึ้นครั้งแรกในปี 2009 ที่ Computer Vision and Geometry Lab ณ สถาบันเทคโนโลยี แห่งสหพันธ์สวิสในซูริก (Swiss Federal Institute of Technology in Zurich) โดย Lorenz Meier เพื่อใช้ในการควบคุมอากาศยานไร้คนขับขนาดเล็ก โดยในตัวบอร์คจะประกอบไปด้วยเซนเซอร์ ตรวจวัดข้อมูลการบิน อันได้แก่ Gyroscope และ accelerometer ใช้ในการวัดท่าทางการบิน และ บารอมิเตอร์ในการตรวจวัดความสูงของอากาศยาน นอกจากนี้ยังสามารถทำงานร่วมกับ GPS เพื่อทำการบินอัตโนมัติออกไปนอกระยะสายตาได้ (Tech Insider, 2010)

รูปที่ 2.20 ตัวอย่างอุปกรณ์ที่ใช้ร่วมกับ Pixhawk

2.7 ซอฟท์แวร์ควบคุมการบินและซอฟท์แวร์จำลองการบิน

2.7.1 PX4

PX4 คือ ซอฟท์แวร์ที่ปฏิบัติการบนบอร์ค Pixhawk ถูกพัฒนาโคยนักวิจัยจาก ทั่วโลกทั้งจากภาคอุตสาหกรรมและภาคการศึกษาโคยทุกคนสามารถแบ่งปัน Source code ที่ตนเอง พัฒนาได้ผ่านชุมชนออนไลน์ที่เชื่อมต่อกันทั่วโลก PX4 สามารถใช้ควบคุมได้ทั้งรถ เรือ เครื่องบิน ไปจนถึงเรือดำน้ำ

สถาปัตยกรรมของ PX4 แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ Flight stack และ Middleware โดย Flight stack จะเป็นส่วนที่รับผิดชอบในเรื่องการนำร่อง (Navigation) และในส่วนของ อัลกอริทึมควบคุมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นตัวควบคุมเครื่องบินปีกตรึง อากาศยานหลายใบพัดและ อากาศยานขึ้นลงแนวดิ่ง

ร<mark>ูปที่</mark> 2.21 ภาพรวมของ <mark>Fli</mark>ght stack

Estimator คือ ส่วนที่รับค่าจากเซนเซอร์ 1 ตัวขึ้นไป แล้วทำการคำนวณหาสถานะ ต่าง ๆ ของอากาศยาน เช่นการคำนวณท่าทางการบินจาก IMU sensor

Mixer <mark>คือ ส่วนที่รับคำสั่ง เช่น การเลี้ยวซ้าย มาแ</mark>ปลเป็นคำสั่งว่ามอเตอร์แต่ละตัว ต้องทำอะ ไรเพื่อ ให้เกิดการเล<mark>ี้ยวซ้ายขึ้นอย่างสมบูรณ์ รวมถึงก</mark>อยระ วัง ไม่ให้ก่าบางก่าเกินขอบเขต ที่รับได้ ซึ่งทั้งนี้ทั้งนั้นขึ้นอยู่กับชนิดของพาหนะที่ทำการกวบคุมอยู่

ในส่วนของ Middleware นั้นคือ ส่วนที่ดูแลในเรื่องการติดต่อกับโลกภายนอก อากาศยาน เช่น การส่งข้อมูลการบินติดต่อกับสถานีภาคพื้น (Ground station) รวมไปถึงดูแลในเรื่อง การทำการจำลองการบิน (Simulation) กับเครื่องบินจำลองในคอมพิวเตอร์อีกด้วย

2.7.2 Qgroundcontrol

Qgroundcontrol คือ โปรแกรมสำเร็จรูปที่ทำหน้าที่เป็นสถานีควบคุมภาคพื้นดิน (Ground control station) ให้อากาศยานไร้คนขับที่ทำงานด้วย PX4 ซึ่งข้อมูลการบินจะถูกส่งจาก ตัวอากาศยานลงมาที่ Qgroundcontrol ตามเวลาจริง (ซึ่งขึ้นอยู่กับคุณภาพของตัวส่งสัญญาณ อย่าง Telemetry ด้วย) นอกจากนี้ Qgroundcontrol ยังมีความเป็นมิตรกับผู้ใช้งานควบคุมการบินใน การกำหนดแผนการบินอัตโนมัติจากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่ง โดยยึดตามพิกัดของระบบบอก ตำแหน่งบนพื้นโลก (GPS) อีกด้วย

2.8 การออกแบบใช้คอมพิวเต<mark>อร์</mark>ช่วย (Computer-aided design)

จาก N. S. Nise (2020) ในการออกแบบระบบควบคุมสมัยใหม่ (Modern control system) กอมพิวเตอร์ความเร็วสูงและซอฟต์แวร์ช่วยออกแบบเข้ามามีบทบาทมากขึ้น ทำให้ช่วยแก้ปัญหา ในขั้นตอนการออกแบบระบบควบคุมซึ่งเคยใช้แรงงานคนเยอะ และความแม่นยำถูกต้องก่อนข้าง ต่ำในอดีต ตัวอย่างเช่น

2.8.1 MATLAB และ MATLAB Simulink

MATLAB เป็นซอฟต์แวร์ของบริษัท MathWorks ช่วยในการออกแบบระบบ กวบคุมรวมไปถึงการทคสอบจำลองการคำนวณต่าง ๆ ทั้งในโคเมนความถี่และโคเมนเวลา รวมถึง มีส่วนต่อประสานกราฟิกกับผู้ใช้ (Graphic User Interface, GUI) ซึ่งง่ายต่อการวิเคราะห์ประมวลผล ข้อมูลต่าง ๆ (N. S. Nise, 2020)

บทที่ 3 วิธีดำเนินงานวิจัย

ในบทนี้จะนำเสนอกระบวนการพัฒนาระบบควบคุมการบินของอากาศขานไร้คนขับ แบบปรับเอียงใบพัดได้ (TRUAV) ในช่วงการบินแบบเปลี่ยนผ่านจากการบินแบบเฮลิคอปเตอร์ เป็นการบินแบบเครื่องบินปีกตรึง (Transition flight mode) การออกแบบพัฒนาตัวควบคุมการบิน สำหรับการบินช่วงเปลี่ยนผ่านจะกระทำบน MATLAB Simulink ซึ่งจะทำการทดสอบตัวควบคุม การบินด้วยแบบจำลอง TRUAV ผ่านโปรแกรม MATLAB Simulink อย่างไรก็ตามการจะได้มา ซึ่งตัวควบคุมที่ตอบสนองได้เร็วและเกิด Steady-state error น้อยนั้น มักจะถูกพัฒนาบนพื้นฐาน ของแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ที่แม่นยำ หลังจากได้ตัวควบคุมการบินที่เหมาะสมแล้วจะนำไป ใช้กับ TRUAV ซึ่งถูกควบคุมการเคลื่อนที่ผ่านบอร์คไมโครคอนโทรลเลอร์ Pixhawk ที่ทำงาน ด้วย Firmware PX4 และทำการบินทดสอบโดยเชื่อมต่อกับโปรแกรม Qgroundcontrol ซึ่งเป็น โปรแกรมช่วยในการติดตามตรวจสอบระหว่างบิน

เมื่อนำกระบวนการออกแบบระบบควบคุมที่เขียนไว้ในบทที่ 2.2 มาประยุกต์ใช้ใน การออกแบบระบบควบคุ<mark>มของ TRUAV จะมีรายละเอีย</mark>ดขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

รูปที่ 3.1 ภาพรวมของกระบวนการออกแบบระบบควบคุมของ TRUAV

- 1. ประกอบตัวลำ TRUAV
- 2. บินเก็บข้อมูลการบินเพื่อมาทำแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ (Collect flight data)
- 3. ทำแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ (Math modeling)
- 4) ตรวจสอบความถูกต้องของแบบจำลองทางคณิตศาสตร์กับตัวอากาศยานจริง (Model

```
validation)
```

- 5) ออกแบบระบบควบคุม (Control system design)
- 6) การทดสอบระบบควบคุมการบิน (Test)

3.1 การเตรียมตัวลำอากาศยาน TRUAV

รูปที่ 3.2 ภาพรวมของกระบวนการออกแบบระบบควบคุมของ TRUAV ในส่วนของกา<mark>รเต</mark>รียมลำอากาศยาน TRUAV

TRUAV ถูกจัดทำขึ้นเพื่อบินเก็บข้อมูลการบิน (Flight test data) สำหรับเป็นแหล่งข้อมูล ในการจัดทำแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ และใช้ในการตรวจสอบ (Validation) เทียบความเสมือน ระหว่างแบบจำลองทางคณิตศาสตร์และ TRUAV ลำจริง โดยขั้นตอนการเตรียมอากาศยาน TRUAV สำหรับบินเก็บข้อมูลมีคังต่อไปนี้

รูปที่ 3.3 ขั้นตอนการเตรียมอากาศยาน TRUAV สำหรับบินเก็บข้อมูล

3.1.1 คุณลักษณะของ TRUAV

TRUAV ซึ่งใช้ในงานวิจัยชิ้นนี้จะเป็น TRUAV แบบ Multi TRUAV นั่นคือ มีชุด เครื่องยนต์มากกว่า 2 เครื่องยนต์ (Z. Liu, 2017) โดยเครื่องยนต์จะเป็นมอเตอร์ไฟฟ้าไร้แปรงถ่าน จำนวน 4 ตัว (Brushless motor) วางตัวสมมาตรเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสแบบ Quadrotor โดยมอเตอร์ คู่หน้าสามารถปรับมุมเอียงได้ ในขณะที่มอเตอร์คู่หลังจะไม่สามารถปรับมุมเอียงได้ และจะหยุด การทำงานไปในโหมดการบินแบบเครื่องบินปีกตรึง

3.1.2 การวัดแรงขับดัน (Thrust) ของมอเตอร์ไร้แปลงถ่าน

แรงขับเป็นหนึ่งในปริมาณที่จำเป็นสำหรับการทำแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ และยังยากต่อการกำนวณอีกด้วย ก่อนจะนำมอเตอร์ไร้แปลงถ่านไปติดตั้งกับตัว TRUAV จึงต้องมี การทดสอบวัดค่าแรงขับและทอร์คเสียก่อน โดยจะทำด้วยเครื่องวัดของ RCbenchmark Serie 1585 ซึ่งมีโหลดเซลล์สำหรับวัดแรงดึงของมอเตอร์ที่ติดตั้งกับตัวแท่น ดังแสดงในรูปต่อไปนี้

รูปที่ 3.4 แท่นวัดแรงขับ RCbenchmark Serie 1585

รูปที่ 3.5 การวัดแรงขับของมอเตอร์ด้วยเครื่องวัดแรงขับ

มอเตอร์ไร้แปรงถ่านของ TRUAV จะถูกนำไปติดตั้งกับแท่นวัดแรงขับ (Thrust stand) ดังแสดงในรูปที่ 3.5

ขั้นตอนการวัดแรงขับและทอร์คด้วย RCbenchmark Serie 1585 เป็นดังต่อไปนี้

- 1) ทำการติดตั้งมอเตอร์และใบพัดเข้ากับแท่นวัดแรงขับ
- ยึดแท่นวัดแรงขับเข้ากับบริเวณที่มั่นคงและขนานกับพื้น
- ส่อ Electronic speed control (ESC) เข้ากับมอเตอร์
- เปิดโปรแกรม RCbenchmark GUI จากนั้นกด Connect เพื่อเชื่อมต่อชุดมอเตอร์ ของ TRUAV เข้ากับตัวโปรแกรม

5) เลือก Automatic control ซึ่งเป็นโหมคสำหรับจ่ายสัญญาณ PWM ให้กับมอเตอร์ โดยอัตโนมัติ โดยทำการตั้งค่าการจ่ายสัญญาณ PWM จาก 1,000 ไมโครวินาทีเป็นเวลา 3 วินาที จากนั้นเพิ่ม PWM อีก 100 เป็น 1,100 ไมโครวินาทีเป็นเวลา 3 นาที ทำซ้ำกระบวนการนี้จนกระทั่ง สัญญาณ PWM ที่จ่ายให้มอเตอร์เป็น 2,000 ไมโครวินาที ซึ่งกระบวนการนี้คือการเร่ง Throttle จาก 0 – 100 % มอเตอร์จะเริ่มหมุนด้วยความเร็วรอบต่ำไปจนความเร็วรอบสูง แท่นวัดแรงขับจะ ทำการวัดแรงและทอร์กที่มอเตอร์ดึงโหลดเซลล์

RCbench(m)ark	Script: Swies-dapres	Return Cione
Welcome Setup Utalés Safety Cutots Manual Control Adorma: Control Commerced Hardware: Connected	Warning: were safety goggies, keep may from rotating parts, and check fasteners are night. Operang eupiment key old operang imst is a safety in harzeid. Do not operato were solver and the operato of the user. Pressing SPACEBAR will out throttle Stopp	Console > Stated script: Sweep - discrete js > Constate your by the whith: Steps first" prefix in white your set of the steps white your set of the steps > Many States Steps Up. >
Sensors: Voltage: 752.V Current: 0.66 A Elec: Power: 5 W Thrust: 0.059.kgf Motor Speed, 12 poles: S314 RPM Motor speed, 1 tape: 0 RPM	Real-time plots: © RPM Thrust ESC Power C C C C C C C C C C C C C	ESC voltage 7.62 V 60 6800 6850 691
		ESC current 0 658 A

รูปที่ 3.6 โปรแกรม RCbenchmark GUI

 6) ทำการทดสอบซ้ำทั้งหมด 3 ครั้ง เพื่อหาค่าเฉลี่ยของผลที่ได้ แล้วจึงค่อย นำไปใช้ในการทำแบบจำลองทางคณิตศาสตร์

3.1.3 ขั้นตอนการประกอบ TRUAV

1) ถอดมอเตอร์ ไฟฟ้าไร้แปรงถ่าน ซึ่งเป็นเครื่องยนต์ดังเดิมของ Ranger EX
 UAV ออก

2) ถอดล้อหน้าของ Ranger EX UAV ออก เพื่อทำการออกแบบใหม่ให้เหมาะสม กับการบินขึ้นลงในแนวดิ่ง

 นำมอเตอร์ ไร้แปรงถ่าน SunnySky X2820 จำนวน 2 ตัว (สำหรับเป็น เครื่องยนต์คู่หน้า) ประกอบเข้ากับมอเตอร์เซอร์ โวสำหรับการปรับเอียงใบพัด RDS3115 MG

4) นำมอเตอร์ไร้แปรงถ่าน SunnySky X2820 จำนวน 2 ตัว (สำหรับเป็น เครื่องยนต์คู่หลัง) ประกอบเข้ากับแท่นวางม<mark>อเต</mark>อร์ซึ่งขยับไม่ได้

 5) นำชุดมอเตอร์ในข้อ c) และ d) ประกอบเข้ากับแท่งการ์บอนไฟเบอร์ โดยปลายด้านหนึ่งเป็นชุดมอเตอร์ในข้อ c) ในขณะที่ปลายอีกด้านของแท่งเป็นชุดมอเตอร์ในข้อ d)
 6) นำแท่งการ์บอนไฟเบอร์ทั้งสองแท่งที่ทำการติดตั้งชุดมอเตอร์เข้าไปแล้ว

ไปติดตั้งใต้ปีกทั้งสองข้าง

- ทำการออกแบบและสร้างฐานล้อหน้าใหม่
- 8) ออกแบบและสร้างตัวยึดจับเพื่อเสริมความแข็งแรงให้ TRUAV
- 9) ทำการ<mark>ติ</mark>ดตั้งอุปกรณ์ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น GPS, ท่อ Pitot หรือ Telemetry ๆลๆ

เข้ากับ TRUAV

- 3.1.4 ซอฟต์แวร์่สำหรับ TRUAV
  - a) Airframe

บอร์ด Pixhawk 3 Pro ใช้ซอฟต์แวร์ PX4 เป็นระบบปฏิบัติการ โดยทำการเลือก Airframe ชื่อ E-flite Convergence ซึ่งเป็น Airframe ประเภท VTOL Tiltrotor (G. C. Goodwin, 2001)

รูปที่ 3.7 E-flite Convergence Airframe ในซอฟต์แวร์ PX4 (G. C. Goodwin, 2001)

Airframe มาตรฐาน E-flite Convergence จะเป็น TRUAV แบบเครื่องยนต์ 3 ชุด ด้านหน้า 2 ชุด และ ด้านหลังอีก 1 ชุด ในขณะที่ TRUAV สำหรับงานวิจัยชิ้นนี้เป็นแบบเครื่องยนต์ 4 ชุด โดยด้านหน้า จำนวน 2 ชุด และด้านหลังจำนวน 2 ชุด จึงต้องมีการปรับเปลี่ยน Source code ของ E-flite Convergence เพื่อให้เหมาะสมกับ TRUAV สำหรับการทดลองนี้

b) โหมดการบินของ PX4

โหมด STABILIZED ถูกเลือกเป็นโหมดหลักในการบินทดสอบเก็บข้อมูล การบิน ซึ่งในโหมดการบินนี้ของ PX4 จะทำการควบคุมในส่วนของมุม Roll กับ Pitch ให้กลับมา อยู่ที่ค่าคงที่หนึ่ง ๆ เช่น 0 องศาหลังจากนักบินปล่อยมือจากคันบังคับบนรีโมท โดยโหมดนี้ จะไม่สนใจการรักษาสถานะอื่น ๆ เช่น ความสูง ความเร็ว หรือทิศทางที่อากาศยานหันหน้า เครื่องไปปล่อยให้สถานะเหล่านี้เป็นการค<mark>วบคุมแ</mark>บบวงเปิด (Open-loop control)

c) โปรแกรมควบคุมภาคพื้น (Ground control station)

Qgroundcontrol ถูก<mark>เ</mark>ลือกเป็นโปรแกรมควบคุมภาคพื้นในการบินทคสอบ โดยโปรแกรมนี้จะสามารถบอกค่าสถานะของเครื่องบินได้แบบทันที (Real time) ในชณะที่กำลังทำ การบินอยู่ ไม่ว่าจะเป็นความสูง ความเร็ว ตำแหน่ง ฯลฯ

3.2 การบินเก็บข้อมูลการบิน

รูปที่ 3.8 ภาพรวมของกระบวนการออกแบบระบบควบคุมของ TRUAV ในส่วนของการบินเก็บข้อมูลการบิน

3.2.1 ขั้นตอนการบินทดสอบเก็บข้อมูลการบิน

 ทำการตรวจสอบระบบก่อนขึ้นบิน (Preflight check) เพื่อทำให้มั่นใจว่าระบบ ทุกอย่างทำงานอย่างถูกต้องไร้ข้อผิดพลาด

2) ตั้งโหมดของ PX4 เป็น STABILIZED
บินขึ้นแนวดิ่งในโหมดการบินแบบมัลติกอปเตอร์ (เฮลิกอปเตอร์) จนได้ กวามสูงที่ต้องการ

4) ทำการเปลี่ยนโหมดการบินเป็นการบินเปลี่ยนผ่าน โดย PX4 มีตัวเลือกให้ 2 ทางเลือกว่าจะทำการ Transition โดยปรับมุมเอียงตามความเร็ว หรือจะทำการปรับมุมเอียง ตามการนับเวลา ซึ่งในการบินทดสอบเก็บข้อมูลครั้งนี้จะใช้วิธีนับเวลาหากมีสิ่งผิดปกติเกิดขึ้น ไม่ ว่าจะเป็นการ Yaw รอบตัวเอง หรือสูญเสียความสูงแบบฉับพลันให้ทำการเปลี่ยนโหมดการบินกลับ เป็นมัลติคอปเตอร์ ถ้าไม่มีสิ่งผิดปกติเกิดขึ้นให้ TRUAV บินจนกระทั่งเข้าสู่โหมดการบินแบบ เครื่องบินปีกตรึง จาก N. V. Hoffer (2014) จะมีบางตัวแปรในซอฟต์แวร์ PX4 ที่เกี่ยวข้องกับการบิน เปลี่ยนผ่าน

5) ทำการ Transition จากโหมดการบินแบบเครื่องบินปีกตรึงกลับเป็นมัลติ-กอปเตอร์ แล้วทำการบินลงจอดในแนวดิ่ง

6) ทำการถอดข้อมูลการบิน (Flight log data) เพื่อนำไปวิเคราะห์และทำแบบจำลอง ทางคณิตศาสตร์ต่อไป

3.2.2 ตัวแปรที่ต้องท<mark>ำการเก็บข้อมูลจากการบินท</mark>ดสอบ

ตัวแปร	คำอธิบาย
VT_F_TRANS_DUR	ระยะเวลาช่วงต้นของ Front transition
VT_F_TR_OL_TM	ระยะเวลาทั้งหมดของ Front transition
VT_TRANS_P2_DUR	ระยะเวลาของ Transition phase 2
VT_TILT_TRANS	ตำแหน่งของมุมเอียงใบพัดหลังจากพ้นระยะเวล VT_F_TRANS_DUR
VT_TILT_FW	ตำแหน่งของมุมเอียงใบพัดในโหมดเครื่องบินปีกตรึง

ตารางที่ 3.1 ตัวแปรของ PX4 ซึ่งเกี่ยวข้องกับช่วงการบินเปลี่ยนผ่าน (Transition)

รูปที่ 3.9 ภาพแสดงลักษณะของแต่ละตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการบินเปลี่ยนผ่านใน PX4

VT_F_TRANS_DUR คือ ระยะเวลาในการปรับมุมเอียงของใบพัดจากแนวดิ่ง มาก้างที่มุมหนึ่ง ๆ ซึ่งถูกกำหนดด้วยตัวแปร VT_TILT_TRANS

VT_F_TR_OL_TM คือ ระยะเวลาทั้งหมดนับตั้งแต่เริ่มปรับมุมเอียงใบพัด จากแนวดิ่งมาก้างที่มุม VT_TILT_TRANS และ TRUAV ทำการบินด้วยมุมนี้ต่อไปอีกเป็น ระยะเวลาเท่ากับ VT_F_TR_OL_TM - VT_F_TRANS_DUR

VT_TRANS_P2_DUR คือ ระยะเวลาในการปรับมุมเอียงจากมุม VT_TILT_TRANS มาเป็นแนวระดับ ซึ่งตำแหน่งมุมนี้ถูกกำหนดด้วยตัวแปร VT_TILT_FW โดย VT_TRANS_P2_DUR จะเริ่มนับหลังจาก VT_F_TR_OL_TM จบลง

3.3 การหาแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ (Math modelling)

รูปที่ 3.10 <mark>ภาพรวมของกระบวนการออกแบ</mark>บระบบควบคุมของ TRUAV ในส่วนของการหาแบบจำลองทางคณิตศาสตร์

หลังจากเสร็จสิ้นกระบวนการออกแบบตัวควบคุมการบิน การนำอัลกอริทึมนั้นเขียน ลงบอร์คคอมพิวเตอร์ควบคุมการบินแล้วนำไปทำการบินทคสอบเลยนั้นเป็นสิ่งที่อันตราย มีโอกาส สูญเสียทั้งตัวอากาศยานไร้คนขับและอาจเกิดอันตรายกับผู้ทคสอบได้ด้วย ด้วยเหตุนี้จึงจำเป็น ต้องมีการทคสอบจำลองการบิน (Simulation test)เสียก่อน เพื่อทคสอบความถูกต้องของ การออกแบบตัวควบคุมการบินจนมั่นใจแล้ว จึงจะนำไปสู่การบินทคสอบจริงต่อไป

ซึ่งการจะบินทดสอบในระบบจำลองได้นั้น ต้องทราบแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ ที่ค่อนข้างแม่นยำเทียบกับตัวอากาศยานไร้คนขับลำจริงเสียก่อน เพื่อจำลองว่าอากาศยานจะมี พฤติกรรมการตอบสนองเช่นไรต่อตัวกวบคุมการบินที่ทำการออกแบบ ข้อมูลการบินต่าง ๆ ที่ทำการเก็บมาในบทที่ 3.3 จะถูกนำมาใช้เป็นต้นแบบในกระบวนการที่กำลังจะกล่าวถึง แบบจำลองคณิตศาสตร์สำหรับ TRUAV ประกอบไปด้วย สมการการเกลื่อนที่ (Equation of motion), อากาศพลศาสตร์ (Aerodynamic), ระบบขับดันหรือเครื่องยนต์ (Propulsion system), ระบบปรับเอียงใบพัด (Tilting system) และตัวกวบกุมการบิน (Flight control law)

รูปที่ 3.1<mark>1 ขั้นต</mark>อนการสร้างแบบจำลองทางกณิ<mark>ตศา</mark>สตร์ของ TRUAV

3.3.1 การสร้างแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ในส่วนของสมการการเคลื่อนที่

สมการการเคลื่อนที่ใช้ที่ใช้สำหรับ TRUAV เป็นแบบ 6 องศาอิสระ (Degrees of freedom, DoFs) ซึ่งประกอบไปด้วยการเลื่อนที่ (Translational motion) อันเกิดจากแรงลัพธ์ใน แนวแกน 3 แกน X, Y, Z และการหมุนรอบแกน 3 แกน X, Y, Z (Rotational motion) โดยการหมุน รอบแกน X เรียกว่า "Roll", การหมุนรอบแกน Y เรียกว่า "Pitch" และการหมุนรอบแกน Z เรียกว่า "Yaw TRUAV" ลำนี้มีสมการการเคลื่อนที่ดังต่อไปนี้

1. แรงลัพธ์ในแนวแกน X, Y, Z

จาก R. K. R. Mark B. (2006) แรงในแต่ละแกนประกอบไปด้วยแรงจาก ส่วนต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

$$\text{Fotal Force} = \mathbf{F}_{A} + \mathbf{F}_{T} + \mathbf{F}_{G}$$
(3.1)

แรงในแต่ละแกนมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ แกน X: แรงลัพธ์ที่พาอากาศยานเคลื่อนที่ไปข้างหน้าหรือข้างหลัง $\mathbf{F}_{\mathbf{x}}=$ แรงจากมอเตอร์ซ้ายหน้า + แรงจากมอเตอร์ขวาหน้า – แรงโน้มถ่วง – แรงฉุด แกน Y: แรงลัพธ์ที่กระทำด้านข้างของอากาศยาน $F_{v} =$ แรงโน้มถ่วง + แรงจากด้านข้าง แกน Z: แรงลัพธ์ที่กระทำกับอากาศยานในแนวคิ่ง F_z = แรงโน้มถ่วง + แรงจากมอเตอร์ซ้ายหน้า – แรงจากมอเตอร์ขวาหน้า – แรงจากมอเตอร์ซ้ายหลัง – แรงจากมอเตอร์ขวาหลัง – แรงยก 2. โมเมนต์ลัพธ์ซึ่งหมนร<mark>อบ</mark>แนวแกน X, Y, Z

้จาก R. K. R. Mark B (2016) นอกจากแรงที่กระทำต่อ TRUAV ให้เกิด การเลื่อนที่ใน 3 มิติแล้วนั้น ยังมีโมเมนต์ซึ่งก่อให้เกิดการหมุนรอบแกนใน 3 มิติอีกด้วย โดยโมเมนต์ถัพธ์นั้นประกอบไปด้วยโมเ<mark>ม</mark>นต์จาก 3 ส่วนดังนี้

Total Moment =
$$M_A + M_T + M_R$$
 (3.2)
 $M_R = M_{R1} + M_{R2} - M_{R3} - M_{R4}$ (3.3)

รูปที่ 3.12 แผนภาพแสคงมุมบนของมอเตอร์ทั้งสี่

จาก W. Saengphet (2017) ทอร์คมีความสัมพันธ์กับความเร็วการหมุนของ

มอเตอร์ดังต่อไปนี้

$$M_{Rn} = k_q \Omega_n^2$$
(3.4)

ในทางปฏิบัตินั้น k_q มักจะเป็นตัวแปรที่ไม่รู้ค่า การคำนวณหา Ω_n ให้แม่นยำ นั้นก็ทำได้ก่อนข้างยาก ดังนั้นก่า M_R ที่นำมาใช้ในการทำแบบจำลองทางพลวัตของ TRUAV จึงเป็นก่าที่ได้จากเกรื่องมือวัดทอร์กของมอเตอร์ สามารถวัดทอร์กในหน่วย N.m ได้ ซึ่งรายละเอียด จะถูกกล่าวถึงในส่วนของเรื่องระบบขับดัน

ในแต่ละแกนจะมีรายละเอียดของโมเมนต์ดังต่อไปนี้

แกน X: Roll moment

M_x = โมเมนต์จากมอเตอร์ซ้ายหน้า – โมเมนต์จากมอเตอร์ขวาหน้า –
 โมเมนต์จากมอเตอร์ซ้ายหลัง – โมเมนต์จากมอเตอร์ขวาหลัง –
 โมเมนต์ Roll จากแรงทางอากาศพลศาสตร์ + ทอร์ค (3.5)

แกน Y: Pitch moment

M_r = โมเมนต์จากมอเตอร์ซ้ายหน้า – โมเมนต์จากมอเตอร์ขวาหน้า –
 โมเมนต์จากมอเตอร์ซ้ายหลัง – โมเมนต์จากมอเตอร์ขวาหลัง –
 โมเมนต์ Pitch จากแรงทางอากาศพลศาสตร์ + ทอร์ก (3.6)

```
แกน Z: Yaw moment
```

M_z = โมเมนต์จากมอเตอร์<mark>ซ้ายหน้า – โมเมนต์จากมอเ</mark>ตอร์ขวาหน้า + ทอร์คของมอเตอร์ขวาหน้า + ทอร์คของมอเตอร์ซ้ายหลัง – ทอร์คของมอเตอร์ซ้ายหน้า – ทอร์คของมอเตอร์ซ้ายหลัง + โมเมนต์ Yaw จากแรงทางอากาศพลศาสตร์ (3.7)

3.3.2 การสร้างแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ในส่วนของอากาศพลศาสตร์ (Aerodynamic) ในส่วนของอากาศพลศาสตร์จะมีผลอย่างมากในโหมดการบินแบบเครื่องบิน ปีกตรึง เนื่องจากแรงและ โมเมนต์ทางอากาศพลศาสตร์จะกลายเป็นกำลังหลักในการเคลื่อนที่ ของ TRUAV แทนมอเตอร์ไร้แปรงถ่านทั้ง 4 ตัว จาก P. Woodrow (2013) และ P. Kumar (2015) พบว่า แรงและ โมเมนต์ทางอากาศพลศาสตร์เป็นดังสมการต่อไปนี้

องค์ประกอบของสมการทางอากาศพลศาสตร์ แรงทางอากาศพลศาสตร์

$$Drag = F_{D} = \frac{1}{2}\rho V^{2}SC_{D}$$
(3.8)

Side force =
$$F_{side} = \frac{1}{2}\rho V^2 SC_{Y}$$
 (3.9)

$$Life = F_L = \frac{1}{2}\rho V^2 SC_L$$
(3.10)

โมเมนต์ทางอากาศพ<mark>ลศ</mark>าสตร์

$$L = \frac{1}{2}\rho V^2 SbC_1$$
(3.11)

$$M = \frac{1}{2} \rho V^2 ScC_m$$
(3.12)

$$N = \frac{1}{2} \rho V^2 SbC_n$$
(3.13)

โดยสัมประสิทธิ์ทางอากาศพลศาสตร์ C_D, C_Y, C_L, C_h, C_m และ C_n เป็น ดังสมการดังต่อไปนี้

$$C_{\rm D} = C_{\rm D0} + \frac{C_{\rm L}^2}{\pi e A R}$$
 (3.14)

$$C_{Y} = C_{Y}^{\beta} \cdot \beta + C_{Y}^{\delta_{a}} \cdot \delta_{a} + C_{Y}^{\delta_{r}} \cdot \delta_{r}$$
(3.15)

$$C_{L} = C_{L0} = C_{L}^{\alpha} \cdot \alpha + C_{Y}^{\delta_{e}} \cdot \delta_{e}$$
(3.16)

$$C_{1} = C_{1}^{\beta} \cdot \beta + C_{1}^{\delta_{a}} \cdot \delta_{a} + C_{1}^{\delta_{r}} \cdot \delta_{r}$$
(3.17)

$$C_{m} = C_{m0} = C_{m}^{\alpha} \cdot \alpha + C_{m}^{\delta_{e}} \cdot \delta_{e}$$
(3.18)

$$C_{n} = C_{n}^{\beta} \cdot \beta + C_{n}^{\delta_{a}} \cdot \delta_{a} + C_{n}^{\delta_{r}} \cdot \delta_{r}$$
(3.19)

- วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์ทางอากาศพลศาสตร์บนซอฟต์แวร์ XFLR5 ขั้นตอนในการหาค่าสัมประสิทธิ์ทางอากาศพลศาสตร์เป็นดังต่อไปนี้
  - a) เตรียม XFL<mark>R5</mark> ให้พร้อม<mark>สำห</mark>รับการหาสัมประสิทธิ์ทางอากาศพลศาสตร์

กำหนดแพนอากาศ (Airfoil) สำหรับใช้ในการจำลอง (Simulation)
 อันได้แก่ NACA2408 สำหรับปีก, NACA0006 สำหรับแพนหางระดับ (Horizontal stabilizer) และ
 NACA0009 สำหรับแพนหางระดับ (Vertical stabilizer) โดยใช้เมนู Direct Foil Design

				10							
§ shid vil 48 Rie View Fail Splines Opticos 7											
0 0 0 PPX	200										
• • • • •										100	
	วัท	SIL	ລັດ		ດໂາ	1	ลย์	a	5		<u></u>
a data balan : 45 / 5.4	5ne	ברש	àe			<u>ار</u>	<u>a</u> É	a	3		
Téna July - 45-44 State Shite foil	500 E			at (t)	Pelass 18		A ÉI	a,	2 ter	Canterline	Style
drus bular diti cidat Sate Sate Sate Sate Sate Sate	5008 Thickness (1) 9,59	at (10 22.5;	Canter (*) 6.09	at (t) 1,00	Points 19		TE BILIOP 0.00 0.00	TE X3307 6.20 6.20	Ētev	Centerline	Bijle
How Index and Social State Splite Coll State Social State Social State Social State Social State Social Social Social Social Social Social Social Social Social Social Soc	Tacines (1) 6,10 6,10 6,10	at (9) 95.05 23.35	Caster (*) 6.09 6.09	at (t) 5.00 7.01 7.00	Points 08 199 199	FAD 17) 0,10 5,10	17 Billope 0.00 0.07 0.771	TE XElope 6.00 6.20 61.20	fier	Centerline	Pigie
Ideal Asser 187-64 State Bjiller (H) Biller	TLAIRES (0) 9.19 6.10 6.10 6.00	at (0) 93.92 93.92 93.92 92.92	Cauther (4) 6.09 6.09 6.09 6.09	at (t) 2.00 2.01 2.00 2.00	Polisis 18 109 109 109	FLAP (*) 0-10 0-20 -5-20	TE BLIDP 0.00 0.00 0.771 67.74	Fi 1220pt 0.20 5.20 5.20 5.20	2.0v	Centerline	91/10
Advant analyses, 452-5424 States Sta	Táctores (I) 9.02 6.02 6.03 6.04 6.04	at. (16) 95.03 35.35 24.34 23.29	Cather (4) 6.09 6.09 6.00 6.00	at (t) 1.00 2.00 1.00 1.00	Pelates 98 109 103 103	Etap (*) 0-10 0-10 0-10 5-10 5-10	TE Billipe 0.00 0.00 67.74 65.24	TI X21000 0.10 0.10 0.10 0.10 10.10	žev	Centerline	9t/in
Final solar (d) 484 State (o) State (o) S	Tackness (#) 5,10 6,10 6,10 6,10 6,10 6,10 6,10 6,10 6,10 6,10	at. (9) 90.02 92.32 24.34 22.22 24.24	Cattler (4) 6.09 6.09 6.09 6.09 6.09	at (P) 5.00 1.00 1.00 1.00 1.00 1.00	Pelate 9 Pelate 9 10 10 10 10 10 10 10 10 10 10	1140 (*) 1140 (*) 0.10	TE Billinge 0.00 677.76 647.76 642.84	TE XELSOP 6.00 6.00 50.00 50.00 50.00 50.00 50.00 50.00	2.cov	Centerita	Style
1 Anna Anger (18) 213 New New Series New Series	Tablemes 0] 9.18 6.19 6.16 6.10 6.16 6.10 6.10 6.10 6.10 6.10 6.10 6.10	at (6) 90.02 90.33 84.35 84.35 20.22 24.35 20.22 24.35	Canter (4) 6,000 6,00	et (P) 1.40	Felste 18 189 103 103 103 103 103 103 103 103 103 103	File (*) 0.10 0.	TE BLIOP 0.00 0.00 0.774 0.774 0.774 0.00	YE KENGR 6.50 6.20 6.20 6.20 6.20 6.20 6.20 6.20 6.2	Env	Casterline	нди
Han any Abdil New York Market Kal Market Kal Marke	Tabless (0) 9,13 6,10 6,10 6,10 6,10 6,10 6,10 6,10 6,10	41 (0) 19.01 19.03 19.35 29.25 34.34 29.26 34.34 29.26 34.34 29.26 34.35 29.27 34.35 29.26 2	Caster (f) 6.0 6.13 6.14 6.19 6.19 6.19 6.19	44 (P) 1.00 1.00 1.00 1.00 1.00 1.00 1.00 1.0	Petats 98 109 109 103 103 103 103 103 103 109	Exe 19 0.10	12 Riloy 0.00 0.00 0.00 0.00 0.00 0.00 0.00 0.	TE X2007 0.09 0.09 0.09 0.09 0.09 0.09 0.09 0	2.ev	Cesterilize	mg Jan
Annual An	Tablees (d) 5,00 6,000 6,00	44 (0) 41.02 32.55 33.55 22.22 34.34 22.23 34.34 25.35 25.25 35.25 25.25 35.25 2	Caster (4) 6.09 6.09 6.09 6.09 6.09 6.09 6.09 6.09	at (9) 1.40	Peaks 98 189 180 180 180 180 180 180 189 189 189	Tap (*) 0.40 0.40 0.40 0.40 0.40 0.40 0.40 0.4	TE RELIGE 0.00 0	VI SELAPI 6.18 6.29 6.29 6.29 6.29 6.29 6.29 6.29 6.29	Eav .	Cattorina	нун
Article and an Article Market Market Market Market Mark Market Mark Market Mark Market M	Tistness (8) 6,59	at (6) 10,00 23,33 20,24 24,344 24,34424,344 24,34424,344 24,344 24,344 24,344 24,344 24,34424,344 24,344 24,344 24,34424,344 24,344 24,34424,344 24,344 24,344 24,34424,344 24,344 24,34424,344 24,344 24,344 24,34424,344 24,344 24,34424,344 24,344 24,34424,344 24,344 24,34424,344 24,344 24,34424,344 24,344 24,34424,344 24,344 24,34424,344 24,344 24,34424,344 24,344 24,34424,344 24,344 24,34424,344 24,344 24,34424,344 24,344 24,34424,344 24,344 24,34424,344 24,34424,344 24,344 24,34424,344 24,344 24,34424,344 24,34424,344 24,34424,344 24,34424,344 24,34424,344 24,344 24,34424,344 24,34424,344 24,34424,344 24,34424,344 24,34424,344 24,344 24,34424,344 24,34424,344 24,34424,344 24,34424,344 24,34424,344 24,34424,344 24,34424,344 24,34424,344 24,34424,344 24,34424,344 24,34424,344 24,34424,344 24,34424,34	Caller (*) 6.09 6.09 6.09 6.09 6.09 6.09 6.09	at (P) 5.00 7.42 7.42 7.45 7.45 7.45 7.45 7.45 7.45 7.45 7.45	Folds 98 149 149 149 149 149 149 149 149 149 149	Tanp (*) 0.7000 0.70000 0.7000 0.7000 0.7000 0.70000 0.70000 0.7000 0.7	TE RELIGE 0.00 0	Y STARY 6,30 6,50 6,50 76,50 76,50 76,50 76,50 76,50 76,50	Tiev -	Ostoriite	Byjas

รูปที่ 3.13 เมนู Direct Foil Design ในซอฟต์แวร์ XFLR5

(2) หากราฟความสัมพันธ์ทางอากาศพลศาสตร์ต่าง ๆ เช่น C_L-C_D, C_L-α
 เป็นต้น ณ เลขเรย์โนลด์ (Reynold's number) ต่าง ๆ กันของแพนอากาศทั้งสามในข้อ (1) ผ่านเมนู
 XFoil Direct Analysis เพื่อเป็นข้อมูลในการจำลองทางอากาศพลศาสตร์

(3) กำหนดตำแหน่งปีก, แพนหางระดับ, แพนหางดิ่ง และอุปกรณ์ต่าง ๆ ของ TRUAV ในลักษณะของก้อนมวลตามรายละเอียดในหัวข้อที่ 3.1.1 โดยใช้เมนู Wing and Plane Design

รูปที่ 3.14 ทิศทางและเครื่<mark>องห</mark>มายของภาคพื้นบั<mark>งคับ</mark>ทั้งสาม (R. K. R. Mark B, 2006)

b) การหาสัมประสิทธิ์แรงด้าน (Drag coefficient)

(1) ตั้งก่าให้มุมของภาคพื้นบังกับทั้งหมดเป็น 0 องศา ทำการวิเคราะห์ ผ่านเมนู Define an Analysis เลือกการวิเคราะห์แบบ Type 2 (Fixed Lift) โดยทำการวิเคราะห์ที่ กวามเร็ว (Airspeed) 15 m/s ช่วงมุมปะทะ (Angle of attack) ระหว่าง -2 ถึง 9.8 องศา

(2) <mark>นำกราฟความสัมพันธ์ระหว่</mark>าง C_L-C_D จาก XFLR5 ไปคำนวณหา สัมประสิทธิ์แรงด้าน

c) การหาสัมประสิทธิ์แรงจากด้านข้าง (Side force coefficient)

(1) ตั้งค่าให้มุมของภาคพื้นบังคับทั้งหมดเป็น 0 องศา ทำการวิเคราะห์ ผ่านเมนู Define an Analysis เลือกการวิเคราะห์แบบ Type 5 (Beta range) โดยทำการวิเคราะห์ที่ ความเร็ว (Airspeed) 15 m/s ช่วงมุมแฉลบ (Sideslip Angle) ระหว่าง -14 ถึง 14 องศา

 (2) ตั้งค่าให้มุมของ Aileron เป็น -5 องศา และมุมของ Elevator กับ Rudder เป็น 0 องศา ทำการวิเคราะห์ผ่านเมนู Define an Analysis เลือกการวิเคราะห์แบบ Type 5 (Beta range) โดยทำการวิเคราะห์ที่ความเร็ว (Air speed) 15 m/s ช่วงมุมแฉลบ (Sideslip angle) ระหว่าง -14 ถึง 14 องศา (3) ตั้งค่าให้มุมของ Rudder เป็น 5 องศา และมุมของ Elevator กับ Aileron เป็น 0 องศา ทำการวิเคราะห์ผ่านเมนู Define an Analysis เลือกการวิเคราะห์แบบ Type 5 (Beta range) โดยทำการวิเคราะห์ที่ความเร็ว (Air speed) 15 m/s ช่วงมุมแฉลบ (Sideslip angle) ระหว่าง -13.5 ถึง 13 องศา

(4) นำกราฟความสัมพันธ์ระหว่าง C_y-β จาก XFLR5 ในข้อ (1), (2) และ (3) ไปคำนวณหาสัมประสิทธิ์แรงจากด้านข้าง

d) การหาสัมประสิทธิ์แรงยก (Lift coefficient)

(1) ตั้งค่าให้มุมของภาคพื้นบังคับทั้งหมดเป็น 0 องศา ทำการวิเคราะห์ ผ่านเมนู Define an analysis เลือกการวิเคราะห์แบบ Type 2 (Fixed lift) โดยทำการวิเคราะห์ที่ ความเร็ว (Airspeed) 15 m/s ช่วงมุมปะทะ (Angle of attack) ระหว่าง -1.2 ถึง 9.5 องศา

(2) ตั้งค่าให้มุมของ Elevator เป็น -10 องศา และมุมของ Aileron กับ Rudder เป็น 0 องศา ทำการวิเคราะห์ผ่านเมนู Define an Analysis เลือกการวิเคราะห์แบบ Type 2 (Fixed lift) โดยทำการวิเคราะห์ที่ความเร็ว (Air speed) 15 m/s ช่วงมุมปะทะ (Angle of attack) ระหว่าง -0.7 ถึง 9.8 องศา

(3) นำกราฟความสัมพันธ์ระหว่าง C_L-α จาก XFLR5 ในข้อ (1) และ (2)
 ไปคำนวณหาสัมประสิทธิ์แรงยก

e) การหาสัมประสิทธิ์โมเมนต์ Roll (Roll moment coefficient)

(1) ตั้งค่าให้มุมของภาคพื้นบังกับทั้งหมดเป็น 0 องศา ทำการวิเคราะห์ ผ่านเมนู Define an Analysis เลือกการวิเคราะห์แบบ Type 5 (Beta range) โดยทำการวิเคราะห์ที่ กวามเร็ว (Airspeed) 15 m/s ช่วงมุมแฉลบ (Sideslip Angle) ระหว่าง -14 ถึง 13.5 องศา

 (2) ตั้งค่าให้มุมของ Aileron เป็น 5 องสา และมุมของ Elevator กับ Rudder เป็น 0 องสา ทำการวิเคราะห์ผ่านเมนู Define an Analysis เลือกการวิเคราะห์แบบ Type 5 (Beta range) โดยทำการวิเคราะห์ที่ความเร็ว (Air speed) 15 m/s ช่วงมุมแฉลบ (Sideslip angle) ระหว่าง -13.8 ถึง 14 องสา

(3) ตั้งค่าให้มุมของ Rudder เป็น 5 องศา และมุมของ Elevator กับ Aileron เป็น 0 องศา ทำการวิเคราะห์ผ่านเมนู Define an Analysis เลือกการวิเคราะห์แบบ Type 5 (Beta range) โดยทำการวิเคราะห์ที่ความเร็ว (Air speed) 15 m/s ช่วงมุมแฉลบ (Sideslip angle) ระหว่าง -13.5 ถึง 14 องศา

(4) นำกราฟความสัมพันธ์ระหว่าง C₁-β จาก XFLR5 ในข้อที่ (1), (2) และ (3) ไปคำนวณหาสัมประสิทธิ์โมเมนต์ Roll

f) การหาสัมประสิทธิ์โมเมนต์ Pitch (Pitch moment coefficient)

(1) ตั้งค่าให้มุมของภาคพื้นบังคับทั้งหมดเป็น 0 องศา ทำการวิเคราะห์ ผ่านเมนู Define an Analysis เลือกการวิเคราะห์แบบ Type 2 (Fixed lift) โดยทำการวิเคราะห์ที่ ความเร็ว (Air speed) 15 m/s ช่วงมุมปะทะ (Angle of attack) ระหว่าง -1.2 ถึง 9.5 องศา

(2) ตั้งค่าให้มุมของ Elevator เป็น -10 องศา และมุมของ Aileron กับ Rudder เป็น 0 องศา ทำการวิเคราะห์ผ่านเมนู Define an Analysis เลือกการวิเคราะห์แบบ Type 2 (Fixed lift) โดยทำการวิเคราะห์ที่ความเร็ว (Air speed) 15 m/s ช่วงมุมปะทะ (Angle of attack) ระหว่าง -0.7 ถึง 9.8 องศา

(3) นำกราฟความสัมพันธ์ระหว่าง C_m-α จาก XFLR5 ในข้อ (1) และ (2)
 ไปคำนวณหาสัมประสิทธิ์ โมเมนต์ Pitch

g) การหาสัมประสิ<mark>ทธิ์ โมเม</mark>นต์ Yaw (Yaw moment coefficient)

(1) ตั้งค่าให้มุมของภาคพื้นบังคับทั้งหมดเป็น 0 องศา ทำการวิเคราะห์ ผ่านเมนู Define an Analysis เลือกการวิเคราะห์แบบ Type 5 (Beta range) โดยทำการวิเคราะห์ที่ ความเร็ว (Airspeed) 15 m/s ช่วงมุมแนลอบ (Sideslip Angle) ระหว่าง -13.5 ถึง 13.5 องศา

(2) ตั้งค่าให้มุมของ Aileron เป็น 10 องศา และมุมของ Elevator กับ Rudder เป็น 0 องศา ทำการวิเคราะห์ผ่านเมนู Define an Analysis เลือกการวิเคราะห์แบบ Type 5 (Beta range) โดยทำการวิเคราะห์ที่ความเร็ว (Air speed) 15 m/s ช่วงมุมแฉลบ (Sideslip angle) ระหว่าง -13.5 ถึง 13 องศา

(3) ตั้งค่าให้มุมของ Rudder เป็น 10 องศา และมุมของ Elevator กับ Aileron เป็น 0 องศา ทำการวิเคราะห์ผ่านเมนู Define an Analysis เลือกการวิเคราะห์แบบ Type 5 (Beta range) โดยทำการวิเคราะห์ที่ความเร็ว (Air speed) 15 m/s ช่วงมุมแฉลบ (Sideslip angle) ระหว่าง -13.5 ถึง 13.5 องศา

(4) นำกราฟกวามสัมพันธ์ระหว่าง C_n-β จาก XFLR5 ในข้อที่ (1), (2) และ (3) ไปกำนวณหาสัมประสิทธิ์โมเมนต์ Yaw

3.3.3 ระบบขับดัน (Propulsion System)

ระบบขับดันเป็นอีกหนึ่งระบบที่สำคัญมากของ TRUAV ดังนั้นการให้ความสำคัญ กับแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ในส่วนนี้จึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง โดยระบบขับดันของ TRUAV นั้นแบ่งเป็นสองจำพวกด้วยกัน นั่นคือมอเตอร์ไร้แปลงถ่าน (Brushless motor) ซึ่งเป็นส่วนต้นกำลัง หลักที่ใช้ในการขับเคลื่อนอากาศยาน ทั้งในแนวดิ่งสำหรับโหมดการบินแบบเฮลิคอปเตอร์และ แนวระดับในโหมดการบินแบบเครื่องบินปีกตรึง ส่วนที่สองนั้นคือมอเตอร์เซอร์โว (Servo motor) ซึ่งใช้ในการขยับภาคพื้นบังคับ (Control surfaces) และปรับมุมเอียงของมอเตอร์ในระบบปรับเอียง ใบพัด (Tilt system) ซึ่งทั้งสองส่วนดังกล่าวจะมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

รูปที่ 3.15 ภาพรวม<mark>ขอ</mark>งระบบงับคันของ TRUAV

1. มอเตอร์ไร้แปลงถ่าน

มอเตอร์ทั้ง 4 ตัวของ TRUAV ล<mark>ำ</mark>นี้ในโหมดการบินแบบเฮลิคอปเตอร์และโหมด การบินแบบเครื่องบินปีกตรึงนั้นจะม<mark>ีหลักการทำงานที่</mark>แตกต่างกันดังต่อไปนี้

โหมดการบินแบบเฮลิดอปเตอร์

ในโหมดการบินแบบเฮลิคอปเตอร์ ซึ่งเป็นโหมดสำหรับการบินขึ้นลงใน แนวดิ่ง (Z. Liu, 2017) ในโหมดเฮลิคอปเตอร์นี้ ภากพื้นบังกับซึ่งก่อให้เกิดแรงทางอากาศพลศาสตร์ ไม่ส่งผลกับการบินมากนัก เนื่องจาก ความเร็วของเครื่องบิน (Air speed) ยังไม่มากพอ ดังนั้น มอเตอร์ไร้แปลงถ่านจึงเป็นต้นกำลังหลักในการบิน

ท่าทางการบินต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น Roll, Pitch, Yaw หรือการไต่-ลดระดับ (Heave) เกิดจากการที่บอร์ดควบคุมการบินรับคำสั่ง Roll, Pitch, Yaw, Throttle จากรี โมตบังกับวิทยุ จากนั้นทำการแบ่งน้ำหนักความสำคัญ (Weighting) ผ่านพึงก์ชันน้ำหนัก (Weight function) ซึ่งอยู่ ในรูปเมทริกซ์ เรียกว่า Mixer โดย Mixer จะเป็นตัวจัดลำดับความสำคัญว่ามอเตอร์ตัวไหนควรหมุน ด้วยความเร็วเชิงมุมเท่าไรขึ้นอยู่กับกำสั่งที่รับเข้ามา สำหรับ TRUAV ที่ใช้ในงานวิจัยนี้มีรูปแบบ การจัดวางตัวของมอเตอร์ทั้ง 4 ตัว เป็นแบบสมมาตร เมทริกซ์ Mixer ซึ่งใช้ในเฟิร์มแวร์ PX4 ของ บอร์ด Pixhawk เป็นดังต่อไปนี้

$$\begin{bmatrix} PWM_{1} \\ PWM_{2} \\ PWM_{3} \\ PWM_{4} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -0.707107 & 0.707107 & 1 & 1 \\ 0.707107 & -0.707107 & 1 & 1 \\ 0.707107 & 0.707107 & -1 & 1 \\ -0.707107 & -0.707107 & -1 & 1 \\ -0.707107 & -0.707107 & -1 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} Roll\_cmd \\ Pitch\_cmd \\ Yaw\_cmd \\ Throttle\_cmd \end{bmatrix}$$
(3.20)

PWM (Pulse width modulation) คือ ความเร็วรอบการหมุนของใบพัดสำหรับ

มอเตอร์แต่ละตัว ซึ่งมีค่าความกว้างพัลซ์อยู่ระหว่าง 1,000 ถึง 2,000 ไมโครวินาที ในการทำแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ของระบบขับคันนั้น ต้องใช้แรงและ

ทอร์คจากมอเตอร์ไร้แปรงถ่านซึ่งอยู่ในหน่วยนิวตัน (N) และนิวตัน-เมตร (N-m) ตามลำดับ แต่การคำนวณเพื่อหาค่าแรงขับและทอร์คนั้นค่อนข้างยาก และใช้เวลานานหากต้องการค่าที่แม่นยำ ดังนั้นการทดสอบวัดค่าด้วยเครื่องมือวัดจึงมีความเหมาะสมและทำได้ง่ายกว่า ซึ่งค่าแรงขับที่วัดได้ ในบทที่ 3.2 จะถูกนำมาใช้ในการทำแบบจำลองทางคณิตศาสตร์

โหมดการบินแบบเกรื่องบินปีกตรึง

ในโหมดการบินแบบเครื่องบินปีกตรึงนั้น มอเตอร์ไร้แปรงถ่านคู่หลังทั้ง สองตัวจะหยุดทำงาน ส่วนมอเตอร์ไร้แปรงถ่านคู่หน้าจะปรับมุมเอียงชี้ไปข้างหน้า ทำหน้าที่ เป็นต้นกำลังสำหรับสร้างแรงขับคัน TRUAV ไปข้างหน้า (Z. Liu, 2017) การคำนวณแรงขับคัน (Thrust) จะไม่ได้ผ่านเมทริกซ์ Mixer เหมือนกับการคำนวณแรงขับในโหมดการบินแบบ เฮลิคอปเตอร์ การคำนวณทำโดยการเทียบค่า (Mapping) Throttle command ซึ่งมีค่าอยู่ในช่วง 0-1 ให้กลายเป็น PWM ซึ่งมีค่าอยู่ในช่วง 1,000-2,000 ไมโกรวินาที

มอเตอร์เซอร์โว

ในโหมดการบินแบบเฮลิกอปเตอร์และโหมดการบินแบบเครื่องบินปีกตรึง นั้น มอเตอร์เซอร์ โวจะมีบทบาทเป็นอุปกรณ์กวบคุมในส่วนของภากพื้นบังกับ (Control surfaces) อันได้แก่ Aileron (ภากพื้นบังกับบริเวณปีก), Elevator (ภากพื้นบังกับบริเวณหางระดับ) และ Rudder (ภากพื้นบังกับบริเวณหางดิ่ง) ซึ่งเป็นอุปกรณ์สร้างแรงและโมเมนต์ทางอากาศพลศาสตร์ ในการเคลื่อนที่ของ TRUAV แต่เนื่องจากในโหมดการบินแบบเฮลิกอปเตอร์นั้นความเร็วของ เครื่องบิน (Airspeed) ยังไม่มากพอ ทำไมผลของแรงและโมเมนต์อันเกิดจากภากพื้นบังกับมีไม่ มากนัก แต่ในโหมดการบินแบบเครื่องบินปีกตรึง มอเตอร์เซอร์ โวเป็นส่วนหลักในการบังกับ ท่าทางการบิน

จากการวัดขีดจำกัดการขยับขึ้นลงของภาคพื้นบังกับทั้ง Aileron, Elevator และ Rudder ของ TRUAV ด้วยไม้โปรแทรกเตอร์ ทำให้ได้ทราบขีดจำกัดของแต่ละภาคพื้นบังกับ ได้แก่

Elevator มีช่วงของมุมในการกวาดตั้งแต่ -30 ถึง 30 องศา Aileron มีช่วงของมุมในการกวาดตั้งแต่ -19.47 ถึง 19.47 องศา Rudder มีช่วงของมุมในการกวาดตั้งแต่ -25.38 ถึง 25.38 องศา จากขอบเขตการเคลื่อนตัวของมอเตอร์เซอร์ โวดังกล่าวจะถูกนำไปสร้าง แบบจำลองทางคณิตศาสตร์ในรูปของสมการ 3. ระบบปรับเอียงใบพัด (Tilt system)

จากการบินเก็บข้อมูลการบินในบทที่ 3.1.1 คาคหวังว่าจะทำให้ได้ทราบ ขั้นตอนการบินเปลี่ยนผ่านที่เหมาะสม ซึ่งเงื่อนไขดังกล่าวจะถูกนำมาทำแบบจำลองทาง คณิตศาสตร์ในรูปของสมการเส้นตรงเพื่อเป็นตัวแทนอธิบายพฤติกรรมของสถานะมอเตอร์ คู่หลัง และมุมเอียงใบพัค (Tilt angle) โดยสมการจะอยู่ในรูปของเวลาดังแสดงค้านล่าง

Tilt Angle =
$$a \cdot Time + b$$
 (3.22)

Rear Motor Status = $C \cdot Time + d$

โดย Rear Motor Status จะมีค่าอยู่ระหว่าง 0-1 โดยในโหมดการบินแบบ เฮลิคอปเตอร์ Rear Motor Status = 1 ในทางตรงกันข้ามโหมดการบินแบบเครื่องบินปีกตรึง Rear Motor Status = 1 และ 0 < Rear Motor Status < 1 ในโหมดการบินเปลี่ยนผ่าน ค่าตัวแปรนี้ถูกคูณ เข้ากับแรงขับในส่วนของมอเตอร์ไร้แรงถ่านคู่หลัง เนื่องจากในโหมดการบินแบบเครื่องบินปีกตรึง นั้น มอเตอร์ไร้แปรงถ่านคู่หลังจะหยุดการทำงาน แรงขับที่เกิดขึ้นในแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ จึงต้องถูกคูณด้วย 0

ตา<mark>มทฤษ</mark>ฎี มุมเอียงของใบพัด (Tiltangle) จะมีค่าอยู่ระหว่าง 0-90 องศา โดย 0 องศา คือ ใบพัดวางตัวชี้ขึ้นบน และ 90 องศา คือ มอเตอร์วางตัวชี้ไปข้างหน้า

ในการทำแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ในส่วนระบบปรับเอียงใบพัคนั้นจะใช้ ตัวแปร 2 ค่า Transition status ซึ่งเป็นสถานะบอกว่าอยู่ในโหมคการบินเปลี่ยนผ่านหรือไม่ มีก่าระหว่าง 0 – 1 (0 คือ ไม่มีการบินเปลี่ยนผ่าน และ 1 คือ มีการเรียกใช้โหมคการบินเปลี่ยนผ่าน) และ Rotary wing status ซึ่งเป็นตัวบอกสถานะว่าอยู่ในโหมคการบินแบบเฮลิคอปเตอร์หรือไม่ มีก่าระหว่าง 0-1 (0 คือ โหมคการบินแบบเครื่องบินปีกตรึง และ 0 คือ โหมคการบินแบบ เฮลิคอปเตอร์) โดยตัวแปรทั้งสองเป็นตัวแปรในอัลกอริทึมของซอฟต์แวร์ PX4 (N. V. Hoffer, 2014)

3.3.4 กฎการควบคุม (Control law)

PX4 มีกฎการควบคุมคั้งเคิมสำเร็จรูปมาให้กับผู้ใช้งานบอร์ค Pixhawk หลังจาก ทำการเลือก Airframe PX4 จะทำการจัคแจงกฎการควบคุมที่เหมาะสมกับ Airframe ที่ถูกเลือก

(3.21)

(3.23)

มาให้ จาก Airframe E-flite Convergence ซึ่งเป็น TRUAV นั้น จะมีชุดกฎการควบคุมทั้งหมด 2 ชุด นั่นคือ ชุดกฎการควบคุมสำหรับ Multicopter และ Fixed wing

จากการศึกษา Source code ของ PX4 พบว่า กฎการควบคุมสำหรับท่าทางการบิน (Attitude control) ของ Multicopter และ Fixed wing ในโหมด STABILIZED มีรูปแบบดังต่อไปนี้

1. กฎการควบคุมสำหรับท่าทางการบิน (Attitude control) ของ Multicopter

รูปที่ 3.16 ผังกฎการควบคุมท่าทางการบินของ Multicopter ใน PX4

สำหรับในส่วนกฎการควบคุมสำหรับท่าทางการบินของ Multicopter นั้น ประกอบไปด้วยสองส่วน คือ ลูปนอก ซึ่งควบคุมมุม Roll และ Pitch ซึ่งมี Controller gain ตัวเดียว คือ ตัวควบคุมแบบสัดส่วน (Proportional, P-controller) ถูกกำหนดโดยตัวแปรต่าง ๆ แสดง ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3.2 ตัวแปรสำหรั<mark>บการควบคุมท่าทาง</mark>การบินลูปนอกสำหรับ Multicopter (N. V. Hoffer, 2014)

ตัวแปร	นิยาม 10	ค่าเริ่มต้น
MC_PITCH_P	K _p gain สำหรับควบคุมมุม Pitch	6.5 /s
MC_ROLL_P	K _p gain สำหรับควบคุมมุม Roll	6.5 /s

ส่วนลูปในทำหน้าที่ควบคุมอัตราเร็วเชิงมุม (Angular rate) อันได้แก่ อัตรา การ Roll, Pitch และ Yaw จึงจำเป็นด้องมีความถี่สูงกว่าลูปนอก ตัวควบคุมที่ใช้จะเป็นตัวควบคุม แบบสัคส่วน-ปริพันธ์-อนุพันธ์ (Proportional–Integral–Derivative) หรือ PID ถูกกำหนดโดย ตัวแปรต่าง ๆ ดังตารางต่อไปนี้

ตัวแปร	นิยาม	ค่าเริ่มต้น
MC_ROLLRATE_P	K _p gain สำหรับควบคุม Roll rate	0.15
MC_ROLLRATE_I	K _i gain สำหรับควบคุม Roll rate	0.05
MC_ROLLRATE_D	K _d gain สำหรับควบคุม Roll rate	0.003
MC_PITCHRATE_P	Kp gain สำหรับควบคุม Pitch rate	0.15
MC_PITCHRATE_I	Ki gain สำหรับควบคุม Pitch rate	0.05
MC_PITCHRATE_D	Kd gain สำหรับควบคุม Pitch rate	0.003
MC_YAWRATE_P	K _p gain สำหรับควบคุม Yaw rate	0.2
MC_YAWRATE_I	K _i gain <mark>สำหรับ</mark> ควบคุม Yaw rate	0.1
MC_YAWRATE_D	K _d gai <mark>n</mark> สำหรั <mark>บ</mark> ควบคุม Yaw rate	0.0

ตารางที่ 3.3 ตัวแปรสำหรับการควบคุมท่าทางการบินลูปในสำหรับ Multicopter (N. V. Hoffer, 2014)

2. กฎการควบคุมสำหรับท่าทางการบิน (Attitude control) ของ Fixed wing

รูปที่ 3.17 ผังกฎการควบคุมท่าทางการบินของ Fixed wing ใน PX4

กฎการควบคุมสำหรับท่าทางการบินของ Fixed wing นั้น ประกอบไปด้วย สองส่วนเหมือนกับกฎการควบคุมของ Multicopter คือ ลูปนอกซึ่งควบคุมมุม Roll และ Pitch ซึ่งมี Controller gain ตัวเดียวคือ ค่าคงที่ของเวลาถูกกำหนดโดยตัวแปรต่างๆดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3.4 ตัวแปรสำหรับการควบคุมท่าทางการบินลูปนอกสำหรับ Fixed wing (N. V. Hoffer, 2014)

ตัวแปร	นิยาม	ค่าเริ่มต้น
FW_P_TC	Pitch time constant	0.4 s
FW_R_TC	Roll time constant	0.4 s

ตัวแปร	นิยาม	ค่าเริ่มต้น
FW_RR_P	K _p gain สำหรับควบคุม Roll rate	0.05 %/rad/s
FW_RR_I	K _i gain สำหรับควบคุม Roll rate	0.01 %/rad
FW_RR_FF	K _{rr} gain สำหรับควบคุม Roll rate	0.5 %/rad/s
FW_PR_P	K _p gain สำหรับควบคุม Pitch rate	0.08 %/rad/s
FW_PR_I	K _i gain สำหรับควบคุม Pitch rate	0.02 %/rad
FW_PR_FF	K _{rr} gain สำหรับควบคุม Pitch rate	0.5 %/rad/s
FW_YR_P	K _p gain สำหรับควบ <mark>คุม</mark> Yaw rate	0.05 %/rad/s
FW_YR_I	K _i gain สำหรับคว <mark>บคุม Y</mark> aw rate	0.01 %/rad
FW_YR_FF	K _{rr} gain สำหรับค <mark>ว</mark> บคุม <mark>Y</mark> aw rate	0.3 %/rad/s

ตารางที่ 3.5 ตัวแปรสำหรับการควบคุมท่าทางการบินลูปในสำหรับ Fixed wing (N. V. Hoffer, 2014)

จากตารางที่ 3.4-3.6 ข้างต้น ค่า Gain เริ่มต้น (Default) คังปรากฏในตาราง อาจไม่ได้เหมาะสมสำหรับ TRUAV คังนั้นในการบินทุดสอบตามหัวข้อที่ 3.1 จำเป็นต้องมีการปรับ ค่า Gain ของตัวควบคุมให้เหมาะสมอีกครั้ง ซึ่งค่า Gain ที่เหมาะสมจากการบินทุดสอบจะถูก นำไปใช้ในการทำแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ต่อไป

3.4 การตรวจสอ<mark>บความถูกต้องของแบบจำลองทางคณิต</mark>ศาสตร์

รูปที่ 3.18 ภาพรวมของกระบวนการออกแบบระบบควบคุมของ TRUAV ในส่วนของ การตรวจสอบความถูกต้องของแบบจำลองทางคณิตศาสตร์

การตรวจสอบความถูกต้องแม่นยำของแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ที่กระทำขึ้นในบทที่ 3.4 มีขั้นตอนดังนี้ เตรียมข้อมูลที่ได้จากการบินทดสอบเก็บข้อมูลการบินให้อยู่ในรูปแบบที่ใช้งานได้ ซึ่งข้อมูลที่ใช้จะเป็นประเภทสัญญาณขาเข้า และสถานะขาออกของอากาศยาน TRUAV

 ป้อนสัญญาณขาเข้าที่ใช้จริงในการบินเก็บข้อมูลจากข้อ 1) เข้าสู่แบบจำลองทาง กณิตศาสตร์ซึ่งทำขึ้นด้วยซอฟต์แวร์ MATLAB Simulink ในบทที่ 3.4

 เทียบสถานะขาออกของการบินในแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ที่จัดทำขึ้นในบทที่ 3.4 กับสถานะขาออกจากข้อมูลการบินทดสอบ ผลการตอบสนองที่ได้ควรจะใกล้เคียงกัน หากได้ผล ตามนี้แบบจำลองทางคณิตศาสตร์ที่จัดทำขึ้นก็มีความแม่นยำเพียงพอสำหรับการออกแบบ ตัวควบคุมการบินในลำดับต่อไป

3.5 การออกแบบตัวควบคุมการบิ<mark>น (Fli</mark>ght control system design)

รูปที่ 3.19 ภาพรวมของกระบวนการออกแบบระบบควบคุมของ TRUAV ในส่วนของการออกแบบตัวควบคุมการบิน

เนื่องจาก PID เป็นตัวควบกุมแบบเชิงเส้น (Linear controller) ซึ่งทำการควบกุมช่วงการบิน เปลี่ยนเฟสที่มีพฤติกรรมทางพลวัตเป็นแบบไม่เชิงเส้น (Nonlinear) ได้ไม่ดีเท่าที่ควร ในงานวิจัย ชิ้นนี้จึงมีการพัฒนาตัวควบคุมแบบไม่เป็นเชิงเส้นขึ้นมาเพื่อจัดการกับพฤติกรรมการบินในช่วงนี้

ตัวควบคุมปรับตัวได้อ้างอิงแบบจำลองทางคณิตศาสตร์แบบปรับค่า Gain PID (Model reference adaptive control (MRAC) with adaptive PID) ถูกเลือกใช้เป็นตัวควบคุมหลักในงานวิจัย ชิ้นนี้เนื่องจาก MRAC สามารถจัดการกับการที่พฤติกรรมทางพลวัตเปลี่ยนแปลงได้ค่อนข้างดี โดยอาศัยการปรับค่า Gains ของตัวควบคุม

ในการควบคุมท่าทางการบิน (Attitude control) ของ TRUAV นั้นจะแบ่งลูปการควบคุม เป็น 2 ลูปคือ ลูปควบคุมภายใน (Inner loop) ซึ่งมีหน้าที่ทำการควบคุมอัตราการเคลื่อนที่เชิงมุม (Angular rate control) และลูปควบคุมภายนอก (Outer loop) ซึ่งมีหน้าที่ทำการควบคุมตำแหน่ง เชิงมุม (Angle control) ซึ่งในงานวิจัยชิ้นนี้จะใช้ MRAC/PID ในการควบคุมท่าทางการบิน ในส่วน การตอบสนองของอัตราการเปลี่ยนมุม Roll (Roll rate) และอัตราการเปลี่ยนมุม Pitch (Pitch rate) ซึ่งเป็นลูปควบคุมภายใน โดยตัวควบคุม MRAC/PID จะถูกใช้ควบคุมเฉพาะในส่วนลูปการควบคุม ภายในของการบินแบบ Multicopter เท่านั้น เนื่องจากในช่วงการบินเปลี่ยนเฟสนั้น TRUAV ด้องทำการบินค้วยการบินแบบ Multicopter ในขณะที่การบินแบบเครื่องบินปีกตรึง (Fixed wing) จะถูกใช้หลังการบินเปลี่ยนเฟสเสร็จสิ้นอย่างสมบูรณ์แล้ว ในลูปควบคุมภายนอกของ Multicopter และลูปควบคุมในส่วนของเครื่องบินปีกตรึงยังคงเป็นตัวควบคุมแบบสัดส่วน-ปริพันธ์-อนุพันธ์ หรือ PID ตามสถาปัตยกรรมเดิมของซอฟต์แวร์ PX4

ในการออกแบบ MRAC/PID จะมีขั้นตอนการออกแบบส่วนประกอบต่าง ๆ อันได้แก่ แบบจำลองทางคณิตศาสตร์ของระบบ (Plant), แบบจำลองทางคณิตศาสตร์อ้างอิง (Reference model) และกลไกปรับค่า Gain (Adjustment mechanism หรือ Adaptive gain) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

รูปที่ 3.21 ผังการควบคุมของอัตราการเปลี่ยนมุม Roll (Roll rate, p) (P. Niermeyer, 2015)

รูปที่ 3.22 ผังการควบคุมของอัตราการเปลี่ยนมุม Pitch (Pitch rate, q) (P. Niermeyer, 2015)

3.5.1 การหาแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ของระบบ (Plant)

ในกระบวนการหาแบบจำลองทางคณิตศาสตร์สำหรับออกแบบ MRAC/PID นั้น จะอยู่ในรูปของฟังก์ชันถ่ายโอน (Transfer function) ซึ่งมีรูปแบบคังต่อไปนี้

การตอบสนองเชิง Roll

$$\frac{p_{FB}}{\eta_{lat}} = \frac{a \cdot z}{z^2 + a \cdot z + c}$$
(3.24)
n1500Uauouivi Pitch

$$\frac{q_{FB}}{\eta_{lon}} = \frac{a \cdot z}{z^2 + a \cdot z + c}$$
(3.25)

ซึ่งการหาฟังก์ชันถ่ายโอนดังกล่าวมีขั้นตอนดังต่อไปนี้ 1) รบกวนระบบจำลองทางคณิตศาสตร์ของ TRUAV บนซอฟต์แวร์ MATLAB Simulink ด้วยสัญญาณขาเข้าแบบ Sine sweep ซึ่งเป็นสัญญาณที่ความถี่ไม่คงที่ อาจเพิ่มจากความถี่ ต่ำไปความถี่สูงหรือลดจากความถี่สูงไปความถี่ต่ำก็ได้ มีลักษณะดังต่อไปนี้

รูปที่ 3.23 สัญญาณขาเข้าแบบ Sine sweep

ตารางต่อไปนี้จะแสดงราย<mark>ละ</mark>เอียดของสัญญาณขาเข้าแบบ Sine sweep ซึ่งใช้ใน การรบกวนระบบทั้ง Roll และ Pitch

ตารางที่ 3.6 รายละเอียดของสัญญาณขาเ<mark>ข้</mark>าแบบ Sine sweep

การตอบสนอง	แอมพลิจูด	ค <mark>วาม</mark> ถี่ต่ำสุด	ความถี่สูงสุด	ระยะเวลาในการรบกวน
	(rad)	(Hz)	(Hz)	(วินาที)
Roll	0.87	0.5	3	11
Pitch	0.5	0.5	3	11

 หลังจากการรบกวนระบบด้วยสัญญาณขาเข้าแบบ Sine sweep เป็นเวลา 11 วินาทีแล้ว ทำการเก็บค่าตัวแปร p_{FB} และ η_{lat} สำหรับการตอบสนองเชิง Roll และ q_{FB} และ η_{lon} สำหรับการตอบสนองเชิง Pitch ไปทำการหาฟังก์ชันถ่ายโอนผ่านซอฟต์แวร์ MATLAB System Identification Toolbox ซึ่งมีลักษณะดังภาพข้างล่าง

รูปที่ 3.24 MATLAB System Identification Toolbox

3.5.2 การหาแบบจำลองทางคณิตศาสตร์อ้างอิง (Reference Model)

การหาแบบจำลองทางคณิตศาสตร์อ้างอิงขึ้นอยู่กับความต้องการทางพลวัต (Desired dynamic) ไม่ว่าจะเป็น % Overshoot หรือเวลาในการเข้าสู่สมดุล (Settling time) ซึ่งต้อง เลือกให้เหมาะสมกับพฤติกรรมของระบบ ไม่มากไม่น้อยจนเกินไป

3.5.3 การหากลไกการปรับตัวของค่า Gain (Adjustment mechanism) หรือกฎการปรับ ค่า Gain (Adaptive law)

1. กฎการปรับค่า Gain แบบ MIT Rule

ในการออกแบบ MRAC/PID ในงานวิจัยชิ้นนี้จะใช้กฎการปรับค่า Gain แบบ วิธี MIT Rule (P. Niermeyer, 2015) ซึ่งมีรา<mark>ยถ</mark>ะเอียดต่าง ๆ ดังในบทที่ 2 ซึ่งเป็นอัลกอริทึมที่ พยายามทำให้ Cost function ของข้อผิดพล<mark>าดกำลั</mark>งสอง (Square error) มีค่าน้อยที่สุด

$$J(K_{p}) = \frac{1}{2}e^{2}(K_{p})$$
(3.26)

$$J(K_{i}) = \frac{1}{2}e^{2}(K_{i})$$
(3.27)

$$J(K_{d}) = \frac{1}{2}e^{2}(K_{d})$$
(3.28)

กฎการ<mark>ปรับค่า Gain ของ MRAC</mark>/PID จะอยู่ในรูปสมการต่อไปนี้

$$\frac{\mathrm{dK}_{\mathrm{p}}}{\mathrm{dt}} = -\gamma_{\mathrm{p}} \frac{\partial J}{\partial \mathrm{K}_{\mathrm{p}}} = -\gamma_{\mathrm{p}} \left(\frac{\partial J}{\partial e} \right) \left(\frac{\partial e}{\partial y_{\mathrm{p}}} \right) \left(\frac{\partial y_{\mathrm{p}}}{\partial K_{\mathrm{p}}} \right)$$
(3.29)

$$\frac{\mathrm{d}\mathbf{K}_{i}}{\mathrm{d}\mathbf{t}} = -\gamma_{i}\frac{\partial J}{\partial \mathbf{K}_{i}} = -\gamma_{i}\left(\frac{\partial \mathbf{J}}{\partial e}\right)\left(\frac{\partial e}{\partial y_{i}}\right)\left(\frac{\partial y_{i}}{\partial K_{i}}\right)$$
(3.29)

$$\frac{\mathrm{dK}_{\mathrm{d}}}{\mathrm{dt}} = -\gamma_{\mathrm{d}} \frac{\partial J}{\partial \mathrm{K}_{\mathrm{d}}} = -\gamma_{\mathrm{d}} \left(\frac{\partial \mathrm{J}}{\partial e} \right) \left(\frac{\partial e}{\partial y_{\mathrm{d}}} \right) \left(\frac{\partial y_{\mathrm{d}}}{\partial K_{\mathrm{d}}} \right)$$
(3.30)

2. กฎการปรับค่า Gain แบบ Lyapunov

การหากฎการปรับค่า Gain แบบ Lyapunov สำหรับ MRAC/PID จะได้ PID Gain ในรูปแบบที่มีค่าไม่คงที่ปรับตัวตลอดเวลาเหมือนกับกฎการปรับค่า Gain แบบ MIT Rule แต่จะ มีข้อแตกต่างจากกฎการปรับค่า Gain แบบ MIT Rule คือ กฎการปรับค่า Gain แบบ Lyapunov นั้น ไม่จำเป็นต้องรู้ค่าของตัวแปรในฟังก์ชันถ่ายโอน ขอเพียงรู้อันดับ (Order) ของตัวเศษ (Numerator) และตัวส่วน (Denominator) ว่ามีจำนวน Pole และ Zero จำนวนเท่าใด (ทราบจำนวนรากของ S) เป้าหมายในการหากฎการควบคุมแบบ Lyapunov นั้นคือ การแก้สมการหาอัตราการปรับตัวของ ค่า Gain ที่ทำให้ค่าความคลาดเคลื่อนระหว่างการตอบสนองของระบบกับแบบจำลองทาง คณิตศาสตร์ (Model error) เป็นศูนย์ โดยกฎการปรับตัวแบบ Lyapunov Stability จะได้มาตามวิธี ที่ได้แสดงไปแล้วในบทที่ 2.4 ซึ่งจะได้รูปแบบสมการดังต่อไปนี้

$$\frac{\mathrm{dK}_{\mathrm{p,i}}}{\mathrm{dt}} = \gamma_{\mathrm{x}} e Y \tag{3.32}$$

โดย Y คือ สถานะ (State) ต่าง ๆ ของระบบ ในที่นี้หมายถึง p_{FB}, p_{SP}, q_{FB} และ q_{SP}

3.6 การทดสอบตัวควบคุมการบิน

รูปที่ 3.25 ภาพรวมของกระบวนการออกแบบระบบควบคุมของ TRUAV ในส่วนของการทคสอบตัวควบคุมการบิน

ในงานวิจัยชิ้นนี้จะใช้ซอฟต์แวร์ MATLAB Simulink ในการทคสอบตัวควบคุมการบิน สำหรับการจำลองการบิน โคยมีขั้นตอนดังนี้

1) ป้อนสัญญาณทดสอบรูปแบบ Sine ที่มีแอมพลิจูดและความถี่คงที่

2) เปรียบเทียบผลการตอบสนองของตัวควบคุมการบินเดิมกับตัวควบคุมการบินใหม่ที่ พัฒนาขึ้นในซอฟต์แวร์ MATLAB Simulink

3.7 สถานที่ทำการวิจัย

- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี อ.เมือง จ.นครราชสีมา
- Maker Space อ.เมือง จ.นครราชสีมา
- สนามบิน Airplane Park อ.เมือง จ.นครราชสีมา

บทที่ 4 ผลการศึกษาและการวิเคราะห์ผล

ในบทนี้จะนำเสนอผลการหาแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ ซึ่งอธิบายพฤติกรรมทางพลวัต ของอากาศยานไร้คนขับแบบปรับเอียงมุมใบพัคได้ (TRUAV) และผลการออกแบบตัวควบคุม การบินสำหรับใช้ในช่วงการบินแบบเปลี่ยนผ่าน (Transition flight mode)

4.1 ผลการเตรียมลำอากาศยาน TRUAV

หลังการประกอบตัวอากาศยานไร้คนขับจนพร้อมบินทคสอบเก็บข้อมูลการบินเป็นคัง รูปภาพต่อไปนี้

4.1.1 คุณลักษณะของ TRUAV สำทดสอบ

รูปที่ 4.1 TRUAV หลังประกอบเสร็จในสภาพพร้อมบิน

ความยาวปีก	1.98 ນ.	ความยาว	1.17 ນ.
น้ำหนักรวม	3.64 กก	มอเตอร์ไฟฟ้า	4×SunnySky X2820
ตัวควบคุมความเร็วใบพัด	4×ESC XRotor-40A	ใบพัด	Gemfan 12x4.5E&R
บอร์ดควบคุมการบิน	Pixhawk 3 Pro	แบตเตอรี่	Li-Po 4s 5200 mAh

ตารางที่ 4.1 รายละเอียดของ TRUAV

4.1.2 ผลวัดแรงขับดัน (Thrust) ของมอเตอร์ใร้แปลงถ่าน

Throttle (%)	PWM (µs)	แรงขับเฉลี่ย 3 การทดสอบ (N)
0	1000	0.002
10	1100	1.089
20	1200	2.896
30	1300	4.720
40	1400	6.741
50	1500	8.909
60	1600	11.826
70	1700	15.000
80	1800	18.484
90	1900	22.069
100	2000	23.672

d	ວ ວ	۹٫۱	9/ 1 1
ตารางที่ 4.2	ผลการวัดแรงขับ	ของมอเตอร์ ไ	ร์แปรงถ่าน

ตารางที่ 4.3 ผลการวัดทอร์กของมอเตอร์

Throttle (%)	PWM (µs)	ทอร์ <mark>คเฉลี่ย</mark> 3 การทดสอบ (N-m)
0	1000	0.0002
10	1100	0.0260
20	1200-	0.0559
30	1300	0.0914
40	1400	0.1301
50	1500	0.1755
60	1600	0.2359
70	1700	0.2989
80	1800	0.3698
90	1900	0.4400
100	2000	0.4771

4.2 ผลการบินเก็บข้อมูลการบิน

จากการบินทคสอบเพื่อเก็บข้อมูลการบินพบว่า ช่วงแรก ๆ ของการบินทคสอบ TRUAV ใม่สามารถทำการเปลี่ยนเฟสจาก โหมคการบินแบบเฮลิคอปเตอร์ไปเป็นเครื่องบินปีกตรึงได้ เนื่องจาก TRUAV จะเสียสมคุลและหมุนรอบตัวเองในแกน Z (Yaw) ซึ่งเป็นผลมาจากติคตั้งกลไก ปรับมุมใบพัคที่อาจไม่แม่นยำมากพอ รวมไปถึงตัวแปรในซอฟต์แวร์ PX4 ที่เกี่ยวข้องกับ การเปลี่ยนเฟสอาจเป็นก่าไม่เหมาะสม หลังจากทำการปรับตั้งกลไกและตัวแปรใน PX4 แล้วทำ การบินใหม่หลายครั้ง TRUAV สามารถเปลี่ยนเฟสการบินได้สำเร็จโคยไม่เสียสมคุล หรือ Yaw รอบตัวเอง ซึ่งจะต้องทำการตั้งก่าตัวแปรต่าง ๆ ดังนี้

ตัวแปร	ค่า	
VT_F_TRANS_DUR	5 วินาที	
VT_F_TR_OL_TM	9 วินาที	
VT_TRANS_P2_DUR	1.3 วินาที	
VT_TILT_TRANS	0.22	
VT_TILT_FW	0.78	

ตารางที่ 4.4 ตัวแปรของ PX4 ซึ่งเกี่ยวข้อง<mark>กับช่วง</mark>การบินเปลี่ยนเฟส (Transition)

รูปที่ 4.2 ตัวแปรของ PX4 ที่เกี่ยวข้องกับช่วงเวลาการบินเปลี่ยนเฟส

เนื่องจากอัลกอริทึมของ PX4 นั้นไม่มีการส่งก่ามุมเอียงใบพัด (Tilt angle) กลับมาคำนวณ ความผิดพลาด (Error) เพื่อปรับตัวกวบกุม (Controller) หรือเรียกอีกอย่างว่าเป็นการกวบกุมแบบ วงเปิด (Open-loop control) ทำให้ไม่สามารถป้อนก่ามุมลงไปในตัวแปร VT_TILT_TRANS และ VT_TILT_FW ได้โดยตรง ทำได้เพียงกรอกเลขระหว่าง 0 – 1 ลงไปในตัวแปรทั้งสองผ่าน โปรแกรม Qgroundcontrol ซึ่งเป็นโปรแกรมควบคุมภาคพื้น (Ground control station) ในขณะ เครื่องบินอยู่กับพื้น แล้วเฝ้ามองการขยับตัวของมอเตอร์เซอร์โว RDS3115 MG ว่าเป็นไปในมุม ที่ต้องการหรือไม่ ซึ่งจากค่าในตารางที่ 4.2 เป็นดังต่อไปนี้

รูปท<mark>ี่ 4.3</mark> มุมซึ่งเกี่ยวข้องกั<mark>บกา</mark>รเปลี่ยนเฟส

จากค่าเริ่มต้นของ PX4 มุม VT_TILT_TRANS จะอยู่ประมาณ 45 องศา ในขณะที่มุม VT_TILT_FW จะวางตัวประมาณ 90 องศา แต่ TRUAV ถำวิจัยนี้ไม่ประสบความสำเร็จในการบิน เปลี่ยนเฟสด้วยมุมทั้งสองได้อันเนื่องมาจากการติดตั้งกลไกที่ไม่แม่นยำเพียงพอ จากการลองผิดลอง ถูกอยู่หลายเที่ยวบินจึงพบว่ามุมที่เหมาะสมในการทำให้การบินเปลี่ยนเฟสประสบความสำเร็จ คือ VT_TILT_TRANS ที่ 25 และ VT_TILT_FW ที่ 85 องศาตามลำดับ

ซึ่งจากการบินทดสอบเก็บข้อมูลการบินดังกล่าวค่า Gain ควบคุมที่เหมาะสมสำหรับ TRUAV ลำนี้เป็นดังตารางต่อไปนี้ โดยจะแบ่งเป็นค่า Gain สำหรับเฟสการบินแบบ Multicopter และเฟสการบินแบบเครื่องบินปีกตรึง

G		6	3 0	จ		9	1 0 9	
<u>ຕາ</u> ຊາ 99/	15 ຄາ	Cain	<u>ທ່າງຈາເ</u> ລັບ ສາເ	ไขเอาจดาข	ເລາເທດາທາງ	ດາຈາມາລາ	lາເລຄ ສຳ ນະຈາ	Multiconton
VIIJIN	14.J HI	Gam V	างเทมาจะเม	1911191191	J FI JJ VI I VI I V	ութորթու	านยาแกกงบ	Municopier
					9	ୟ		·· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·

ตัวแปร	นิยาม	ค่า Gain ที่เหมาะสม
MC_PITCH_P	K _p gain สำหรับควบคุมมุม Pitch	6.2 /s
MC_ROLL_P	K _p gain สำหรับควบคุมมุม Roll	6.1 /s

ตัวแปร	นิยาม	ค่า Gain ที่เหมาะสม
MC_ROLLRATE_P	K _p gain สำหรับควบคุม Roll rate	0.14
MC_ROLLRATE_I	K _i gain สำหรับควบคุม Roll rate	0.06
MC_ROLLRATE_D	K _d gain สำหรับควบคุม Roll rate	0.003
MC_PITCHRATE_P	K _p gain สำหรับควบคุม Pitch rate	0.12
MC_PITCHRATE_I	K _i gain สำหรับควบคุม Pitch rate	0.06
MC_PITCHRATE_D	K _d gain สำหรับควบคุม Pitch rate	0.003
MC_YAWRATE_P	K _p gain สำหรับควบคุม Yaw rate	0.36
MC_YAWRATE_I	K _i gain สำหรับควบคุม Yaw rate	0.15
MC_YAWRATE_D	K _d gain สำหรับคว <mark>บ</mark> คุม Yaw rate	0.0

ตารางที่ 4.6 ค่า Gain ที่เหมาะสมในการควบคุมท่าทางการบินลูปในสำหรับ Multicopter

ตารางที่ 4.7 ค่า Gain ที่เหมาะสมในการควบคุมท่าทางการบินลูปนอกสำหรับ Fixed wing

ตัวแปร	นิยาม	ค่า Gain ที่เหมาะสม
FW_P_TC	Pitch time constant	0.4 s
FW_R_TC	Roll time constant	0.4 s

ตารางที่ 4.8 ค่า Gain ที่เห<mark>มาะสมในการควบคุมท่าทางการบินลูปใ</mark>นสำหรับ Fixed wing

ตัวแปร	นิยาม	👂 ค่า Gain ที่เหมาะสม
FW_RR_P	Kp gain สำหรับควบคุม Roll rate	0.04 %/rad/s
FW_RR_I	K _i gain สำหรับควบคุม Roll rate	0.01 %/rad
FW_RR_FF	K _{rr} gain สำหรับควบคุม Roll rate	0.35 %/rad/s
FW_PR_P	Kp gain สำหรับควบคุม Pitch rate	0.06 %/rad/s
FW_PR_I	K _i gain สำหรับควบคุม Pitch rate	0.02 %/rad
FW_PR_FF	K _{rr} gain สำหรับควบคุม Pitch rate	0.4 %/rad/s
FW_YR_P	K _p gain สำหรับควบคุม Yaw rate	0.05 %/rad/s
FW_YR_I	K _i gain สำหรับควบคุม Yaw rate	0.0 %/rad
FW_YR_FF	K _{rr} gain สำหรับควบคุม Yaw rate	0.3 %/rad/s

4.3 ผลการหาแบบจำลองทางคณิตศาสตร์

แบบจำลองทางคณิตศาสตร์สำหรับ TRUAV ในงานวิจัยนี้จะประกอบไปด้วยส่วนของ กฎการควบคุม (Control law), ระบบขับดัน (Propulsion), อากาศพลศาสตร์ (Aerodynamic) และ สมการ ซึ่งแทนพฤติกรรมทางพลวัตการบินของ TRUAV เอง (Flight dynamic model, FDM) ซึ่งผลจากการหาแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ของ TRUAV มีรายละเอียดคังต่อไปนี้

4.3.1 ผลการหาสมการการเคลื่อนที่ (Equation of motion)

รูปภาพต่อไปนี้เป็นแผนภาพแสดงแนวแรงของ TRUAV ในมุมมองด้านบน (Top view) และมุมมองด้านข้าง (Side view)

รูปที่ 4.4 แผนภาพแสดงแนวแรงของ TRUAV

รูปที่ 4.5 แผนภาพแสดงมุมบน (Top view) ของ TRUAV

$$F_{\rm X} = T_{\rm FL} \sin \gamma_{\rm L} + T_{\rm FR} \sin \gamma_{\rm R} - \text{mgsin}\,\theta - F_{\rm D} \tag{4.1}$$

$$F_{\rm Y} = \operatorname{mgcos} \theta \sin \phi - F_{\rm side} \tag{4.2}$$

$$F_{Z} = \operatorname{mgcos} \theta \sin \phi - T_{FL} \cos \gamma_{L} + T_{FR} \sin \gamma_{R} - T_{RL} - T_{RR} - F_{L}$$
(4.3)

- โดย F_D คือ แรงฉุด (Drag force) ซึ่<mark>งเป็นแรงทางอากาศพลศาสตร์ซึ่งต้านการเคลื่อนที่ของ</mark> อากาศยานในแนวแ<mark>กน X มี</mark>ทิศทางตรงข้ามกับแรงขับ
  - F_{side} คือ แรงจากด้านข้าง (Side force) ซึ่งเป็นแรงทางอากาศพลศาสตร์ที่กระทำกับ อากาศยานในแนวแกน Y
  - F_L คือ แรงยก (Lift force) ซึ่งเป็นแรงทางอากาศพลศาสตร์ที่กระทำกับอากาศยาน ในแนวแกน Z แรงยกจะมีทิศทางตรงข้ามกับแรง โน้มถ่วงเสมอ โดยแรงยก หลัก ๆ จะได้มาจากปีกของอากาศยาน
    - 2. สมการแสดงการเกลื่อนที่เชิงมุมของ TRUAV ตามแนวแกน X, Y, Z

$$M_{X} = T_{FL}l_{FL}\cos\gamma_{L} - T_{FR}l_{FR}\cos\gamma_{R} - mg\sin\theta + T_{RL}l_{RL} - T_{RR}l_{RR} + M_{roll} + M_{rl} + M_{rl} - M_{r3} + M_{r4}$$

$$M_{Y} = T_{FL}l_{CGF}\cos\gamma_{L} - T_{FR}l_{CGF}\cos\gamma_{R} - T_{RL}l_{CGF} - T_{RR}l_{CGF} + M_{pitch} + M_{r1} + M_{r1} - M_{r3} + M_{r4}$$

$$(4.4)$$

$$M_{Z} = T_{FL} l_{FL} \sin \gamma_{L} - T_{FR} l_{FR} \sin \gamma_{R} + M_{yaw} + M_{rl} + M_{rl} - M_{r3} + M_{r4}$$
(4.6)

4.3.2 ผลการทำแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ในส่วนของอากาศพลศาสตร์ (Aerodynamic)

จากการประมวลผลอากาศพลศาสตร์ผ่านเมนู XFoil Direct Analysis และ Wing and Plane Design ได้ผลต่าง ๆ ดังนี้

รูปที่ 4.6 เมนู XFoil Direct Analysis ในซอฟต์แวร์ XFLR5

รูปที่ 4.7 เมนู Wing and Plane Design ในซอฟต์แวร์ XFLR5

 ผลการหาสัมประสิทธิ์แรงด้าน (Drag coefficient) ผลการจำลองทางอากาศพลศาสตร์ด้วยซอฟต์แวร์ XFLR5 โดยตั้งค่าให้ มุมของภาคพื้นบังกับทั้งหมดเป็น 0 องศา ได้กราฟความสัมพันธ์ระหว่าง C_L และ C_D ดังรูปต่อไปนี้

รูปที่ 4.8 ความสัมพันธ์ระหว่าง $C_{\rm D}$ และ $C_{\rm L}$ จากซอฟต์แวร์ XFLR5

จากสมการที่ 3.14 เมื่อทำการคำนวณเทียบกับสมการ C_D- C_L ในกราฟจะได้ว่า C_{D0} = 0.0076 ดังนั้นสมการที่ 3.14 เปลี่ยนรูปเป็นดังนี้

$$C_{D0} = 0.0076 + \frac{C_L^2}{\pi eAR}$$

(4.7)

 ผลการหาสัมประสิทธิ์แรงจากด้านข้าง (Side force coefficient) ผลการจำลองทางอากาศพลศาสตร์ด้วยซอฟต์แวร์ XFLR5 หลังจากตั้งค่า ให้มุมของภาคพื้นบังกับทั้งหมดเป็น 0 องศา ได้กราฟความสัมพันธ์ระหว่าง C_y และ β ดังรูป ต่อไปนี้

10

รูปที่ 4.9 ความสัมพันธ์ระหว่าง C_v และ βจากซ<mark>อ</mark>ฟต์แวร์ XFLR5 ที่มุมภาคพื้นบังคับเป็น 0 องศา

จากสมการที่ 3.15 เมื่อทำการคำนวณเทียบกับสมการ C_y - β ข้างต้นหากมุม ของ Aileron และ Rudder เป็น 0 องศา จะได้ว่า C_y^β = - 0.2004

ผลการจำลองทางอากาศพลศาสตร์ด้วยซอฟต์แวร์ XFLR5 หลังจากตั้งก่า ให้มุมของ Aileron เป็น -5 องศา ในขณะที่มุมของ Elevator และ Rudder เป็น 0 องศา ได้กราฟ ความสัมพันธ์ระหว่าง C_v และ β ดังรูปต่อไปนี้

รูปที่ 4.10 ความสัมพันธ์ระหว่าง C_y และβจากซอฟต์แวร์ XFLR5 ที่มุมของ Aileron เป็น -5 องศา และมุม Rudder เป็น 0 องศา

จากรูปข้างต้นเมื่อเทียบค่าสมการที่ 3.15 กับสมการ C _ - eta ในรูปและแทนค่า C_{v}^{β} = - 0.2004 จะใด้ว่า $C_{v}^{\delta_{a}}$ = - 0.02636

ผลการจำลองทางอากาศพลศาสตร์ด้วยซอฟต์แวร์ XFLR5 หลังจากตั้งค่า ให้มุมของ Rudder เป็น 10 องศา ในขณะที่มุมของ Elevator และ Aileron เป็น 0 องศา ได้กราฟ ความสัมพันธ์ระหว่าง $C_{
m v}$ และ eta ดังรูปต่อไปนี้

รูปที่ 4.11 กราฟกว<mark>ามสัมพันธ์ระหว่าง C_y และβจาก</mark>ซอฟ<mark>ต์แวร์</mark> XFLR5 ซึ่งตั้งก่าให้มุมของ Aileron เป็น 0 องศา และมุม Rudder เป็น 5 องศา

จากรูปข้างต้นเมื่อเทียบค่าสมการที่ 3.15 กับสมการ C_y - β ในรูปและแทนค่า C_Y^{β} = - 0.2004 และ $C_Y^{\delta_a}$ = - 0.02636 จะได้ว่า $C_Y^{\delta_r}$ = 0.101986 ดังนั้นสมการที่ 3.15 เปลี่ยนรูป สมการเป็นดังนี้

$$C_{v} = -0.2004\beta - 0.2004\delta_{a} + 0.101986\delta_{r}$$
(4.8)

10

3. ผลการหาสัมประสิทธิ์แรงยก (Lift coefficient) ผลการจำลองทางอากาศพลศาสตร์ด้วยซอฟต์แวร์ XFLR5 หลังจากตั้งค่าให้ มุมของภากพื้นบังกับทั้งหมดเป็น 0 องศา ได้กราฟกวามสัมพันธ์ระหว่าง C_ และ lpha ดังรูปต่อไปนี้

รูปที่ 4.12 กราฟความสัมพันธ์ระหว่าง C_L แ<mark>ล</mark>ะ α จากซอฟต์แวร์ XFLR5 ซึ่งตั้งค่าให้มุม ของภากพื้นบังคับทั้<mark>งหม</mark>ดเป็น 0 <mark>องศ</mark>า

จากสมการที่ 3.16 พบว่าหากมุมของ Elevator เป็น 0 องศา และเทียบกับ สมการ C_L-α ในรูป จะได้ว่า C_L = 0.1601 และ C^α_L = 5.3202

ผลการจำลองทางอากาศพลศาสตร์ด้วยซอฟต์แวร์ XFLR5 หลังจากตั้งก่า ให้มุม Elevator เป็น -1<mark>0 อง</mark>ศา มุมของ Aileron และ Rudder เป็น</mark> 0 องศา ได้กราฟความสัมพันธ์ ระหว่าง C_L และ α ดังรูปต่อไปนี้

รูปที่ 4.13 กราฟความสัมพันธ์ระหว่าง C_L และ α จากซอฟต์แวร์ XFLR5 ซึ่งตั้งค่าให้มุม Elevator เป็น -10 องศา มุมของ Aileron และ Rudder เป็น 0 องศา เมื่อแทนค่า C_{L0} กับ C^a_L ลงในสมการที่ 3.16 และเมื่อคำนวณเทียบกับสมการ C^a_L ในกราฟจะได้ C^δ_L = 0.525975 โดยหลังจากแทนค่า C_{L0}, C^a_L และ C^δ_L ลงในสมการที่ 3.16 จะได้สมการที่แปลงรูปแล้วเป็น

$$C_{\rm L} = 0.1601 + 5.3202 \cdot \alpha + 0.525875 \cdot \delta \tag{4.9}$$

4. ผลการหาสัมประสิทธิ์โมเมนต์ Roll (Roll moment coefficient)

ผลการจำลองทางอาก<mark>าศ</mark>พลศาสตร์ด้วยซอฟต์แวร์ XFLR5 หลังจากตั้งค่าให้ มุมของภาคพื้นบังคับทั้งหมดเป็น 0 องศา ได้<mark>กร</mark>าฟความสัมพันธ์ระหว่าง C_iและ β ดังรูปต่อไปนี้

จากสมการที่ 3.17 หากมุมของภาคพื้นบังคับเป็น 0 องศา และคำนวณเทียบกับ สมการ C₁-β ในกราฟ จะได้ว่า C₁^β = 0.0039

ผลการจำลองทางอากาศพลศาสตร์ด้วยซอฟต์แวร์ XFLR5 หลังจากตั้งค่า ให้มุม Aileron เป็น 5 องศา มุมของ Elevator และ Rudder เป็น 0 องศา ได้กราฟความสัมพันธ์ ระหว่าง C₁ และ β ดังรูปต่อไปนี้

รูปที่ 4.15 กราฟความสัมพันธ์ระหว่าง C₁ และ β จากซอฟต์แวร์ XFLR5 ซึ่งตั้งค่าให้ มุม Aileron เป็น 5 องศา มุมของ Elevator และ Rudder ยังคงเป็น 0 องศา

หลังจากคำนวณเทียบระหว่างสมการที่ 3.17 กับสมการ C₁-β ในกราฟ โดยให้ มุม Aileron เป็น 5 องศา ในขณะที่ภากพื้นบังคับที่เหลือเป็น 0 องศา จะได้ C₁^δ = 0.426281 ผลการจำลองทางอากาศพลศาสตร์ด้วยซอฟต์แวร์ XFLR5 หลังจากตั้งค่า ให้มุม Rudder เป็น 5 องศา มุมของ Elevator และ Aileron เป็น 0 องศา ได้กราฟความสัมพันธ์ ระหว่าง C₁ และ β ดังรูปต่อไปนี้

รูปที่ 4.16 กราฟความสัมพันธ์ระหว่าง C₁ และ β จากซอฟต์แวร์ XFLR5 ซึ่งตั้งค่าให้ มุม Rudderเป็น 5 องศา มุมของ Elevator และ Aileron ยังคงเป็น 0 องศา จากสมการ C₁-β ในกราฟ เมื่อคำนวณเทียบกับสมการที่ 3.17 ในขณะที่ มุมของ Rudder เป็น 5 องศาจะได้ C₁^δr = 0.0045837 สมการที่ 3.17 จะแปลงรูปเป็น

$$C_1 = 0.0039 \cdot \beta + 0.426281 \cdot \delta_{\beta} + 0.0045837 \cdot \delta_{\beta}$$
(4.10)

ผลจากการจำลองทางอากาศพลศาสตร์ผ่านซอฟต์แวร์ XFLR5 โดยตั้งค่า ให้มุมของภาคพื้นบังคับทั้งหมดเป็น 0 องศา จะได้กราฟความสัมพันธ์ระหว่าง C_m และ α ดังรูป ต่อไปนี้

ปที่ 4.17 กราฟกวามสัมพันธ์ระหว่าง $\mathrm{C_m}$ และ lpha ณ มุมของภากพื้นบังกับทั้งหมดเป็น 0 องศา

เมื่อคำนวณสมการที่ 3.18 ณ ขณะมุมของภาคพื้นบังคับทั้งหมดเป็น 0 องศา เทียบกับสมการ C_m-α ในรูป จะได้ C_m = -0.0259 และ C^α_m = -1.138 ผลจากการจำลองทางอากาศพลศาสตร์ผ่านซอฟต์แวร์ XFLR5 โดยตั้งค่า ให้มุมของ Elevator เป็น -10 องศา ส่วน Aileron และ Rudder ทำมุม 0 องศา ได้กราฟความสัมพันธ์ ระหว่าง C_m และ α ดังรูปภาพต่อไปนี้

รูปที่ 4.18 กราฟความสัมพันธ์ระหว่าง C_m และ α ณ ขณะ Elevator ทำมุม -10 องศา และ Rudder กับ Aileron ทำมุม 0 องศา

เมื่อคำนวณสมการ C_m-**a** จากกราฟเทียบกับสมการที่ 3.18 ในขณะที่ Elevator ทำ มุม -10 องศา และ Aileron กับ Rudder ทำมุม 0 องศา จะใค้ว่า C^ỗc = -1.486825 เมื่อแทนค่า C_{m0}, C^a และ C^ac ยังผลให้สมการที่ 3.18 เปลี่ยนรูปเป็น

$$C_{\rm m} = -0.0259 - 1.138 \cdot \alpha - 1.486825 \cdot \delta_{\rm e}$$
(4.11)

6. ผลการหาสัมประสิทธิ์ โมเมนต์ Yaw (Yaw moment coefficient)

ผลจากการจำลองทางอากาศพลศาสตร์ผ่านซอฟต์แวร์ XFLR5 โดยตั้งค่า ให้มุมของภาคพื้นบังคับทั้งหมดเป็น 0 องศา จะได้กราฟความสัมพันธ์ระหว่าง C_n และ β ดังรูปภาพ ต่อไปนี้

รูปที่ 4.19 กราฟความสัมพันธ์ระหว่าง $\mathbf{C}_{\scriptscriptstyle \mathrm{n}}$ และ eta ณ มุมของภากพื้นบังกับทั้งหมดเป็น 0 องศา

เมื่อคำนวณสม<mark>กา</mark>ร C_n-β จา<mark>กก</mark>ราฟเทียบกับสมการที่ 3.19 ในขณะภาคพื้น บังคับทั้งหมดทำมุม 0 องศา จะไ<mark>ด้ว่า</mark> C^β_m = 0.0638

ผลจากการจำลองทางอากาศพลศาสตร์ผ่านซอฟต์แวร์ XFLR5 หลังจากตั้งก่า ให้มุมของ Aileron เป็น 10 องศา ในขณะที่ Elevator และ Rudder ยังคงเป็น 0 องศา จะได้กราฟ ความสัมพันธ์ระหว่าง C<mark>, แล</mark>ะ β ดังรูปภาพต่อไปนี้

รูปที่ 4.20 กราฟความสัมพันธ์ระหว่าง C_n และ β ณ มุมของ Aileron 10 องศา และมุมของ Elevator กับ Rudder เป็น 0 องศา

ผลจากการคำนวณสมการระหว่าง C_n และ β ในกราฟเทียบกับสมการที่ 3.19 จะได้ว่า C_n^δ = 0.00974028

ผลจากการจำลองทางอากาศพลศาสตร์ผ่านซอฟต์แวร์ XFLR5 หลังจาก ตั้งก่าให้มุมของ Rudder เป็น 10 องศา ในขณะที่ Elevator และ Aileron เป็น 0 องศา จะได้กราฟ กวามสัมพันธ์ระหว่าง C_n และ β คังรูปภาพต่อไปนี้

รูปที่ 4.21 กราฟควา<mark>มสัมพันธ์ระหว่าง</mark> C_n และ β ณ มุมของ Rudder 10 องศา และมุมของ Elevator กับ Aileron เป็น 0 องศา

จากการคำนวณสมการความสัมพันธ์ระหว่าง C_n และ β ณ มุม Rudder 10 องศา ส่วน Elevator และ Aileron 0 องศาเทียบกับสมการที่ 3.19 จะได้ C^δr = -0.046983 หลังจากแทนค่าสัมประสิทธิ์ทางอากาศพลศาสตร์ของโมเมนต์ Yaw สมการที่ 3.19 จะเปลี่ยนรูปเป็น

$$C_{n} = 0.0638 \cdot \beta + 0.00974028 \cdot \delta_{a} - 0.046983 \cdot \delta_{r}$$
(4.12)

4.3.3 ผลการทำแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ในส่วนระบบขับดัน (Propulsion)

1. มอเตอร์ไร้แปลงถ่าน (Blushless motor)

ข้อมูลจากตารางแรงขับ 4.2 และทอร์ก 4.3 จะได้สมการซึ่งใช้ในแบบจำลอง ทางคณิตศาสตร์ในส่วนของแรงและโมเมนต์โดยหลังจากที่ Roll, Pitch, Yaw, Throttle command ถูกป้อนผ่าน Mixer เพื่อกำนวณหารอบการหมุนของมอเตอร์แต่ละตัวในรูปของ PWM แล้วดังนี้

Thrust =
$$(1.28 \times 10^{-5}) \cdot PWM^2 - 1.283 \cdot PWM$$
 (4.13)

Torque =
$$0.0005 \cdot PWM^2 - 0.5412$$
 (4.14)

2. มอเตอร์เซอร์โว (Servo motor)

ผลการคำนวณหาแ<mark>บ</mark>บจำลองทางคณิตศาสตร์ของมอเตอร์เซอร์โวในรูปของ PWM กับมุมของภากพื้นบังคับเป็นคั<mark>งสม</mark>การต่อไปนี้

มุมของ Aileron

$$\delta_a(\text{rad}) = 0.00663 \cdot \text{PWM} - 0.9945$$
 (4.15)

มุมของ Elevator

$$\delta_r(\text{rad}) = 0.000873 \cdot \text{PWM} - 1.3095 \tag{4.17}$$

 ผลการทำแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ในส่วนของระบบปรับเอียงใบพัด (Tilting system)

จากตารางที่ 4.2 ในบทที่ 4.2 เป็นเงื่อนไขที่ทำให้ขั้นตอนการบินเปลี่ยนผ่าน (Transition flight mode) เป็นไปอย่างสมบูรณ์ ซึ่งผลจากการทำแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ ในส่วนของสถานะมอเตอร์ไร้แปรงถ่านคู่หลัง และมุมเอียงใบพัดเป็นดังตารางต่อไปนี้ จากตารางที่ 4.2 ในบทที่ 4.2 เป็นเงื่อนไขที่ทำให้ขั้นตอนการบินเปลี่ยนผ่าน (Transition flight mode) เป็นไปอย่างสมบูรณ์ ซึ่งผลจากการทำแบบจำลองทางกณิตศาสตร์ในส่วนของสถานะ มอเตอร์ไร้แปรงถ่านกู่หลัง และมุมเอียงใบพัดเป็นดังตารางต่อไปนี้

โหมดการบิน	Rotary wing status	Transition status	มุมเอียงใบพัด	Rear motor status
เฮลิคอปเตอร์	1	0	0 องศา	1
Front transition	1	$0 < \text{Tran} \le 1$	0.0873(Time - Act _{Time}) [rad]	1
Open-loop transition	1	1	25 องศา	1
Transition phase 2	0 < RW ≤ 1	0 < Tran ≤ 1	0.8055(Time - EndOL _{Time}) + 0.4363 [rad]	-0.7692 (Time - EndP2 _{Time})
เครื่องบินปีกตรึง	0	0	85 องศา	0

ตารางที่ 4.9 แบบจำลองทางคณิตศาสตร์ของระบบปรับเอียงใบพัด

4.3.4 กฎการควบคุม (Control law)

เนื่องจากก่อนทำการออกแบบกฎการควบคุมใหม่นั้น ซอฟต์แวร์ของ PX4 มีกฎ การควบคุมเริ่มต้นเป็นตัวควบคุมแบบ PID จากการบินทดสอบเพื่อเก็บข้อมูลการบิน ทำให้ได้ทราบ ก่า Gain ที่เหมาะสมแต่ละตัว ดังแสดงต่อไปนี้

1. กฎการควบคุมสำหรับท่าทางการบิน (Attitude control) ของ Multicopter

รูปที่ 4.22 ผังการควบคุมท่าทางการบินของซอฟต์แวร์ PX4 สำหรับ Multicopter (บน) แบบจำลองการควบคุมท่าทางการบินลูปนอกสำหรับ Multicopter บนซอฟต์แวร์ MATLAB Simulink (กลาง) และแบบจำลองการควบคุมท่าทางการบินลูป ในสำหรับ Multicopter บนซอฟต์แวร์ MATLAB Simulink (ล่าง)

2. กฎการควบคุมสำหรับท่าทางการบิน (Attitude control) ของ Fixed wing

รูปที่ 4.23 ผังการควบคุมการควบคุมท่าทางการบินของซอฟต์แวร์ PX4 สำหรับเครื่องบินปีกตรึง (บน) แบบจำลองการควบคุมท่าทางการบินลูปนอกสำหรับเครื่องบินปีกตรึงบน ซอฟต์แวร์ MATLAB Simulink (กลาง) และแบบจำลองการควบคุมท่าทางการบิน ลูปในสำหรับเครื่องบินปีกตรึงบนซอฟต์แวร์ MATLAB Simulink (ล่าง) จากรายละเอียดการหาแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ข้างต้น เมื่อนำไปสร้าง แบบจำลองบนซอฟต์แวร์ MATLAB Simulink จะได้องค์ประกอบต่าง ๆ ภาพกว้างเป็นดังรูปภาพ ต่อไปนี้

รูปที่ 4.24 ภาพรวมของแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ของ TRUAV (บน) และ แบบจำลองบนซอฟต์แวร์ MATLAB Simulink (ล่าง)

ซึ่งเมื่อเจาะลึกเข้าไปในส่วนของ Tiltrotor UAV Dynamic Model (Plant) นั้น แบ่งเป็นส่วนต่าง ๆ ดังรูปต่อไปนี้

รูปที่ 4.25 ภาพรวมของแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ในส่วนของ TRUAV Dynamic Model (กลาง) และแบบจำลองบนซอฟต์แวร์ MATLAB Simulink (ล่าง)

Tiltrotor UAV Dynamic Model ประกอบไปด้วยส่วน 3 ส่วน คือ แบบจำลอง พลวัตการบิน แบบจำลองระบบขับดัน และ แบบจำลองในส่วนของอากาศพลศาสตร์ ซึ่งหากเจาะลึกเข้าไปด้านในแต่ละบล็อกจะมีรายละเอียดดังรูปภาพต่อไปนี้

รูปที่ 4.26 แบบจำลองทางคณิตศาสตร์ในส่วนของแบบจำลองพลวัตการบิน (Flight Dynamic Model) (กลาง) และแบบจำลองบนซอฟต์แวร์ MATLAB Simulink (ล่าง)

รูปที่ 4.27 ภาพรวมของระบบขับดัน (กลาง) และแบบจำลองบนโปรแกรม MATLAB Simulink ประกอบไปด้วยมอเตอร์ไร้แปลงถ่าน, มอเตอร์เซอร์โว (ภาพพื้นบังคับ) และระบบปรับเอียงมุมใบพัด (ล่าง)

รูปที่ 4.28 ภาพรวมส่วนอากาศพลศาสตร์ (กลาง) และแบบจำลองบนโปรแกรม MATLAB Simulink (ล่าง)

4.4 ผลการตรวจสอบความถูกต้องของแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ (Model Validation)

ในการตรวจสอบความถูกต้องของแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ (Flight test data) ทำได้ โดยการป้อนสัญญาณขาเข้า หรือ Input signal (ที่ถูกสร้างขึ้นโดยซอฟต์แวร์ PX4 ซึ่งป้อนสั่งการ ผ่านบอร์ด Pixhawk 3 Pro ไปหาอุปกรณ์ ได้แก่ มอเตอร์ไร้แปรงถ่านทั้ง 4 ตัว และภาคพื้นบังคับ ไม่ว่าจะเป็น Ailero, Elevator, Rudder ระหว่างบินทดสอบ) ให้กับแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ แล้วเทียบผลสัญญาณการตอบสนอง (Output response) กับสัญญาณการตอบสนองข้อมูลจากผล การบินทดสอบ ในงานวิจัยบทนี้จะทำการเทียบท่าทางการบิน (Attitude) ในโหมด STABILIZED ซึ่งผลการตอบสนองทาง Roll และ Pitch ถูกควบคุมไว้ โดยสัญญาณขาเข้าที่ป้อนให้กับแบบจำลอง ทางคณิตศาสตร์จะเป็น Roll angle command และ Pitch angle command โดยจะให้สัญญาณ การตอบสนองเป็น Roll angle feedback และ Pitch angle feedback โดยให้ผลดังรูปต่อไปนี้

รูปที่ 4.29 กราฟเปรียบเ<mark>ทียบระหว่าง Roll angle setpoint (Input เส้นสีแดง) และ Roll angle feedback (Output เส้นสีน้ำเงิน)</mark>

รูปที่ 4.30 กราฟเปรียบเทียบระหว่าง Pitch angle setpoint (Input เส้นสีแดง) และ Pitch angle feedback (Output เส้นสีน้ำเงิน)

จากทั้งสองภาพข้างต้น จะเห็นว่าสัญญาณการตอบสนองของแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ กับสัญญาณการตอบสนองจากข้อมูลการบินไปในแนวโน้มเดียวกัน แต่ก็มีความผิดพลาด (Error) ให้เห็นอยู่บ้าง เช่น ในส่วนโหมดการบินเปลี่ยนเฟส (Transition) เนื่องจากความซับซ้อน โดยธรรมชาติของพฤติกรรมทางพลวัต (Dynamic behavior) ของ TRUAV ในช่วงการบินเฟสนี้ มีก่อนข้างสูง การจะจำลองให้แบบจำลองทางคณิตศาสตร์เหมือนตัวอากาศยานจริง ๆ 100% จึงทำ ได้ก่อนข้างยาก แต่ตัวแบบจำลองนี้ก็แม่นยำพอจะนำไปทำการออกแบบตัวควบคุมการบินที่ เหมาะสมสำหรับโหมดการบินเปลี่ยนเฟสในลำดับต่อไป

4.5 การออกแบบตัวควบคุมการบิน

4.5.1 ตัวควบคุมการบินแบบ MRAC/PID ที่ใช้กฎการปรับค่า Gain แบบ MIT Rule

 ผลการหาแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ของระบบ (Plant) จากการระบุเอกลักษณ์ในบทที่ 3.6.1 ได้พังก์ชันถ่ายโอนแบบไม่ต่อเนื่อง (Discrete transfer function) ที่มีเวลาสุ่ม (Sampling time) 0.001 วินาที ดังต่อไปนี้ การตอบสนองเชิง Roll

$$\frac{\mathbf{p}_{FB}}{\eta_{lat}} = \frac{0.003884 \cdot z}{z^2 + 1.927 \cdot z + 0.9271}$$
(4.18)

$$\frac{\mathbf{q}_{FB}}{\eta_{lon}} = \frac{0.01736 \cdot z}{z^2 - 1.867 \cdot z + 0.8672}$$
(4.19)

2. ผลการหาแบบจำลองทางคณิตศาสตร์อ้างอิง (Reference Model)

5% Overshoot และเวลาในการเข้าสู่สมคุล (Settling time, Ts) 2 วินาที ถูกเลือกเป็นจุดประสงค์ในการหาแบบจำลองทางคณิตศาสตร์อ้างอิงจากสมการดังนี้

$$T_{s} = \frac{4}{\zeta \omega_{n}}$$
(4.20)

%OS =
$$100 \cdot e^{\frac{-\zeta \pi}{\sqrt{1-\zeta^2}}}$$
 (4.21)

จะได้ค่าความถี่ธรรมชาติ (Natural frequency, ω_n)และอัตราส่วนหน่วง (Damping ratio, ζ) ดังต่อไปนี้

$$\omega_{n} = 5.8 \text{ rad/s}$$
(4.22)

$$\zeta = 0.69 \text{ rad/s}$$
 (4.23)

และจากรูปแบบพึง<mark>ก์</mark>ชันถ่ายโอน

$$\frac{\mathbf{p}_{FB}}{\mathbf{p}_{sp}} = \frac{\omega_n^2}{s^2 + 2\zeta\omega_n s + \omega_n^2}$$
(4.24)

$$\frac{\mathbf{q}_{\mathrm{FB}}}{\mathbf{q}_{\mathrm{sp}}} = \frac{\boldsymbol{\omega}_{\mathrm{n}}^{2}}{s^{2} + 2\zeta \boldsymbol{\omega}_{\mathrm{n}} s + \boldsymbol{\omega}_{\mathrm{n}}^{2}}$$

$$(4.25)$$

$$\frac{p_{FB}}{p_{sp}} = \frac{33.6}{s^2 + 8s + 33.6}$$
(4.26)

$$\frac{q_{FB}}{q_{sp}} = \frac{33.6}{s^2 + 8s + 33.6}$$
(4.27)

 ผลการหากฎการปรับค่า gain
 จากการออกแบบกล ใกปรับค่า gain ของ MRAC/PID ได้ผลดังต่อไปนี้ การตอบสนองเชิง Roll

$$\frac{\mathrm{dK}_{\mathrm{p}}}{\mathrm{dt}} = -\gamma_{\mathrm{p}} \frac{\partial \mathrm{J}}{\partial \mathrm{K}_{\mathrm{p}}} = -\gamma_{\mathrm{p}} \left(\frac{\partial \mathrm{J}}{\partial e} \right) \left(\frac{\partial e}{\partial p_{\mathrm{FB}}} \right) \left(\frac{\partial p_{\mathrm{FB}}}{\partial K_{\mathrm{p}}} \right)$$
(4.28)

$$\frac{\partial \mathbf{J}}{\partial e} = e \tag{4.29}$$

$$\frac{\partial e}{\partial \mathbf{p}_{\rm FB}} = 1 \tag{4.30}$$

$$\frac{\partial p_{\rm FB}}{\partial K_{\rm p}} = \left[\frac{0.003884z^2 - 0.003884z}{z^3 - 2.927z^2 + 2.8541z - 0.9271}\right] (p_{\rm sp} - p_{\rm FB})$$
(4.31)

$$\frac{dK_{p}}{dt} = -\gamma_{p}(p_{FB} - p_{ref}) \left[\frac{0.003884z^{2} - 0.003884z}{z^{3} - 2.927z^{2} + 2.8541z - 0.9271} \right] (p_{sp} - p_{FB}) \quad (4.32)$$

โดย γ_pเท่ากับ 0.015

$$\frac{\mathrm{dK}_{\mathrm{i}}}{\mathrm{dt}} = -\gamma_{\mathrm{i}} \frac{\partial \mathrm{J}}{\partial \mathrm{K}_{\mathrm{i}}} = -\gamma_{\mathrm{i}} \left(\frac{\partial \mathrm{J}}{\partial e}\right) \left(\frac{\partial e}{\partial p_{\mathrm{FB}}}\right) \left(\frac{\partial p_{\mathrm{FB}}}{\partial K_{\mathrm{i}}}\right)$$
(4.33)

$$\frac{\partial J}{\partial e} = e \tag{4.34}$$

$$\frac{\partial e}{\partial p_{\rm FB}} = 1 \tag{4.35}$$

102

$$\frac{\partial p_{\rm FB}}{\partial K_{\rm i}} = \left[\frac{0.001 \times 0.003884z}{z^3 - 2.927z^2 + 2.8541z - 0.9271}\right] (p_{\rm sp} - p_{\rm FB})$$
(4.36)

$$\frac{\mathrm{dK}_{\mathrm{i}}}{\mathrm{dt}} = -\gamma_{\mathrm{i}}(p_{\mathrm{FB}} - p_{\mathrm{ref}}) \left[\frac{0.001 \times 0.003884z}{z^{3} - 2.927z^{2} + 2.8541z - 0.9271} \right] (p_{\mathrm{sp}} - p_{\mathrm{FB}}) \quad (4.37)$$

โดย
$$\gamma_{i}$$
เท่ากับ 0.015
$$\frac{\mathrm{d}K_{d}}{\mathrm{d}t} = -\gamma_{d} \frac{\partial J}{\partial K_{d}} = -\gamma_{d} \left(\frac{\partial J}{\partial e} \right) \left(\frac{\partial e}{\partial p_{\mathrm{EB}}} \right) \left(\frac{\partial p_{\mathrm{FB}}}{\partial K_{d}} \right)$$
(4.38)

$$\frac{\partial \mathbf{J}}{\partial e} = e \tag{4.39}$$

$$\frac{\partial e}{\partial p_{\rm FB}} = 1 \tag{4.40}$$

$$\frac{\partial p_{\rm FB}}{\partial K_{\rm d}} = \left[\frac{-0.003884z^2 + 0.003884z}{0.001z^3 - 1.927 \cdot 0.001z^2 + 0.9271 \cdot 0.001z}\right] (p_{\rm sp} - p_{\rm FB})$$
(4.41)

$$\frac{dK_{d}}{dt} = -\gamma_{d}(p_{FB} - p_{ref}) \left[\frac{-0.003884z^{2} + 0.003884z}{0.001z^{3} - 1.927 \cdot 0.001z^{2} + 0.9271 \cdot 0.001z} \right] (p_{sp} - p_{FB}) \quad (4.42)$$

โดย γ_d เท่ากับ 0.015

103

การตอบสนองเชิง Pitch

$$\frac{\mathrm{dK}_{\mathrm{p}}}{\mathrm{dt}} = -\gamma_{\mathrm{p}} \frac{\partial \mathrm{J}}{\partial \mathrm{K}_{\mathrm{p}}} = -\gamma_{\mathrm{p}} \left(\frac{\partial \mathrm{J}}{\partial e} \right) \left(\frac{\partial e}{\partial q_{\mathrm{FB}}} \right) \left(\frac{\partial q_{\mathrm{FB}}}{\partial K_{\mathrm{p}}} \right)$$
(4.43)

$$\frac{\partial \mathbf{J}}{\partial e} = e \tag{4.44}$$

$$\frac{\partial e}{\partial q_{FB}} = 1 \tag{4.45}$$

$$\frac{\partial q_{\rm FB}}{\partial K_{\rm p}} = \left[\frac{0.01736z^2 - 0.01736z}{z^3 - 2.8672z^2 + 2.7344z - 0.8672}\right] (q_{\rm sp} - q_{\rm FB})$$
(4.46)

$$\frac{dK_{p}}{dt} = -\gamma_{p}(q_{FB} - q_{ref}) \left[\frac{0.01736z^{2} - 0.01736z}{z^{3} - 2.8672z^{2} + 2.7344z - 0.8672} \right] (q_{sp} - q_{FB}) (4.47)$$
โดย γ_{p} เท่ากับ 0.015

$$\frac{\mathrm{dK}_{\mathrm{i}}}{\mathrm{dt}} = -\gamma_{\mathrm{i}} \frac{\partial \mathrm{J}}{\partial \mathrm{K}_{\mathrm{i}}} = -\gamma_{\mathrm{i}} \left(\frac{\partial \mathrm{J}}{\partial e} \right) \left(\frac{\partial e}{\partial q_{\mathrm{FB}}} \right) \left(\frac{\partial q_{\mathrm{FB}}}{\partial K_{\mathrm{i}}} \right)$$
(4.48)

$$\frac{\partial \mathbf{J}}{\partial e} = e \tag{4.49}$$

$$\frac{\partial e}{\partial_{q_{\rm FB}}} = 1 \tag{4.50}$$

$$\frac{\partial q_{\rm FB}}{\partial K_{\rm i}} = \left[\frac{0.001 \times 0.01736z}{z^3 - 2.8672z^2 + 2.7344z - 0.8672}\right] (q_{\rm sp} - q_{\rm FB})$$
(4.51)

$$\frac{\mathrm{dK}_{i}}{\mathrm{dt}} = -\gamma_{i}(q_{\mathrm{FB}} - q_{\mathrm{ref}}) \left[\frac{0.001 \times 0.01736z}{z^{3} - 2.8672z^{2} + 2.7344z - 0.8672} \right] (q_{\mathrm{sp}} - q_{\mathrm{FB}}) \quad (4.52)$$

โดย
$$\gamma_{i}$$
เท่ากับ 0.015
$$\frac{\mathrm{d}K_{d}}{\mathrm{d}t} = -\gamma_{d} \frac{\partial J}{\partial K_{d}} = -\gamma_{d} \left(\frac{\partial J}{\partial e}\right) \left(\frac{\partial e}{\partial q_{\mathrm{FB}}}\right) \left(\frac{\partial q_{\mathrm{FB}}}{\partial K_{d}}\right)$$
(4.53)

$$\frac{\partial J}{\partial e} = e$$
 (4.54)

$$\frac{\partial e}{\partial q_{FB}} = 1$$
(4.55)

$$\frac{\partial q_{\rm FB}}{\partial K_{\rm d}} = \left[\frac{-0.01736z^2 + 0.01736z}{0.001z^3 - (1.8672 \times 0.001z^2) + (0.8672 \times 0.001z)}\right] (q_{\rm sp} - q_{\rm FB}) \quad (4.56)$$

$$\frac{\mathrm{dK}_{\mathrm{d}}}{\mathrm{dt}} = -\gamma_{\mathrm{d}}(q_{\mathrm{FB}} - q_{\mathrm{ref}}) \left[\frac{-0.01736z^{2} \times 0.01736z}{0.001z^{3} - 1.8672 \cdot 0.001z^{2} + 0.8672 \cdot 0.001z} \right] (q_{\mathrm{sp}} - q_{\mathrm{FB}}) \quad (4.57)$$

โดย γ_d เท่ากับ 0.015

105

 4.5.2 ตัวควบคุมการบินแบบ MRAC/PID ที่ใช้กฎการปรับค่า Gain แบบ Lyapunov Stability ในส่วนของกฎการปรับตัวแบบ Lyapunov ที่ใช้ในการทดสอบจะเป็นแบบ ตัวควบคุมสัดส่วน-ปริพันธ์ปรับตัวได้ (Adaptive PI controller) โดยจะยังมีตัวควบคุมแบบอนุพันธ์ (D-Controller) อยู่ด้วย แต่จะเป็นค่าคงที่ โดยใช้ค่าคงที่เหมาะสมจากผลการบินทดสอบอากาศยาน TRUAV

1. ผลการหาแบบจำลองทางคณิตศาสตร์อ้างอิง (Reference Model)

5% Overshoot และเวลาในการเข้าสู่สมดุล (Settling time, Ts) 1 วินาที ถูกเลือกเป็นจุดประสงค์ในการหาแบบจำลองทางคณิตศาสตร์อ้างอิง.

$$T_{s} = \frac{4}{\zeta \omega_{n}}$$

$$(4.58)$$

$$%OS = 100 \cdot e^{\frac{-\zeta \pi}{\sqrt{1-\zeta^{2}}}}$$

$$(4.59)$$

จะได้ก่าความถี่ธรรมชาติ (Natural frequency, ω_n)และอัตราส่วนหน่วง (Damping ratio, ζ) ดังต่อไปนี้

$$\omega_{n} = 5 \text{ rad/s}$$

$$\zeta = 0.8 \text{ rad/s}$$

$$(4.60)$$

$$(4.61)$$

้โดยแบบจำลองทางคณิตศาสตร์อ้างอิงจากรูปแบบพึงก์ชันถ่ายโอน

$$\frac{p_{FB}}{p_{sp}} = \frac{A_{m}}{s^{2} + B_{m}s + D_{m}}$$
(4.62)

$$\frac{\mathbf{q}_{\mathrm{FB}}}{\mathbf{q}_{\mathrm{sp}}} = \frac{\mathbf{A}_{\mathrm{m}}}{\mathbf{s}^{2} + \mathbf{B}_{\mathrm{m}}\mathbf{s} + \mathbf{D}_{\mathrm{m}}}$$
(4.63)

จะได้ว่า

$$\frac{\mathbf{p}_{FB}}{\mathbf{p}_{sp}} = \frac{s+25}{s^2+9.25s+25}$$
(4.64)

$$\frac{\mathbf{q}_{\rm FB}}{\mathbf{q}_{\rm sp}} = \frac{s+25}{\frac{s^2+9.25s+25}{s^2+9.25s+25}}$$
(4.65)

 ผลการหากฏการปรับค่า Gain การตอบสนองเชิง Roll

จากการได้มาซึ่งกฎ<mark>ก</mark>ารปรับ<mark>ตั</mark>วแบบวิธี Lyapunov Stability ในบทที่ 2.4 ทำให้ ได้กฎการปรับตัวของค่า Gain เป็นดังต่อไปนี้

$$\frac{\mathrm{dK}_{\mathrm{p}}}{\mathrm{dt}} = \gamma_{\mathrm{l}} \dot{e} \left[\dot{p}_{\mathrm{FB}} - \dot{p}_{\mathrm{sp}} - p_{\mathrm{sp}} \right] \tag{4.66}$$

$$\frac{\mathrm{dK}_{i}}{\mathrm{dt}} = \gamma_{2} \dot{e} \left[\mathbf{p}_{\mathrm{FB}} - \int (\mathbf{p}_{\mathrm{sp}} - \mathbf{p}_{\mathrm{sp}}) \mathrm{dt} \right]$$
(4.67)

ในส่วนของค่า Adaptive Gain γ จะต้องใช้ค่าน้อย ๆ เนื่องจากการปรับตัว ของค่า Gain PI โดยวิธี Lyapunov Stability จะค่อนข้างอ่อนใหวง่าย (High sensitivity) หากค่า γ มีก่าสูงเกินไป ค่า Gain PI มีโอกาสปรับตัวจนมีค่ามาก ซึ่งส่งผลให้เกิดความไม่สมดุลกับระบบได้ จะได้ว่า γ₁ = 0.0001 และ γ₂ = 0.001 โดยไม่สามารถมีค่าเป็นลบได้ เนื่องจาก จะเกิดการละเมิดฟังก์ชัน Lyapunov ที่ V ≥0 ต่อเมื่อ γ₁,γ₂>0 ใช้ค่า K_d = 0.003 คงที่

การตอบสนองเชิง Pitch

ด้วยหลักการได้มาซึ่งสมการด้วยวิธีเดียวกันกับการตอบสนองเชิง Roll จะได้ กฎการปรับตัวหาค่า PI Gain สำหรับการตอบสนองเชิง Pitch ดังสมการต่อไปนี้

$$\frac{\mathrm{dK}_{q}}{\mathrm{dt}} = \gamma_{1} \dot{e} \left[\dot{q}_{\mathrm{FB}} - \dot{q}_{\mathrm{sp}} - q_{\mathrm{sp}} \right]$$
(4.68)

107

$$\frac{\mathrm{dK}_{\mathrm{i}}}{\mathrm{dt}} = \gamma_{2} \dot{e} \left[q_{\mathrm{FB}} - \int (q_{\mathrm{sp}} - q_{\mathrm{sp}}) \mathrm{dt} \right]$$
(4.69)

4.6 ผลการทดสอบตัวควบคุมการบิน

4.6.1 ผลการตอบสนองของ MRAC/PID ด้วยกฎการปรับตัวแบบ MIT Rule

จากการป้อนสัญญาณขาเข้า (Input Signal) จากผลการบินทคสอบให้กับแบบจำลอง ของ TRUAV ในซอฟต์แวร์ MATLAB Simulink ได้ผลการตอบสนองคังรูปต่อไปนี้

รูปที่ 4.31 การตอ<mark>บสนอ</mark>งเชิง Roll ในโหมดการบินเปลี่ยนเฟส (Transition flight mode)

การตอบสนองเชิง Roll ในโหมดการบินเปลี่ยนเฟส (Transition flight mode) เมื่อใช้กลไกปรับตัวแบบ MIT Rule แสดงดังรูปที่ 4.31 เส้นสีน้ำเงิน คือ Setpoint ของมุม Roll และ เส้นสีแดง คือ สัญญาณขาออกของมุม Roll

รูปที่ 4.32 การตอบสนองเชิง Pitch ในโหมดการบินเปลี่ยนเฟส (Transition flight mode)

เมื่อใช้กลไกปรับตัวแบบ MIT Rule เส้นสีน้ำเงินคือ Setpoint ของมุม Pitch และเส้นสีแคงคือสัญญาณขาออกของมุม Pitch

จากกราฟข้างต้นพบว่า หลังจากประยุกต์ใช้ตัวควบคุมแบบ MRAC/PID ที่มีกฎการปรับตัวแบบ MIT Rule กับแบบจำลองของ TRUAV นั้น การตอบสนองสัญญาณขาออก ของมุม Roll และ Pitch สามารถเกาะไปในแนวทางเดียวกับ Setpoint ได้ ซึ่งหมายความว่า TRUAV สามารถรักษาสมดุลได้ในขณะทำการบิน

4.6.2 ผลการตอบสนองของ MRAC/PID ด้วยกฎการปรับตัวแบบ Lyapunov stability

เพื่อพิสูจน์ว่าตัวควบคุมการบินแบบ MRAC/PID สามารถทำการควบคุมด้วย กฎการปรับตัวแบบ Lyapunov Stability ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม จึงต้องมีการทดสอบด้วยสัญญาณ งาเข้า (Input signal) หลาย ๆ แบบ ดังกรณี<mark>ทดสอ</mark>บต่อไปนี้

- 1. การตอบสนองเชิง Roll
  - a) สัญญาณขาเข้าแบบคลื่น Sine ความถี่คงที่ 0.01 Hz ขนาด ± 5 องศา

ณ ซอฟต์แวร์ MATLAB Simulink ในขณะที่ TRUAV (ในรูปแบบจำลอง ทางคณิตศาสตร์) ทำการบินด้วยโหมดการบินแบบเฮลิคอปเตอร์ในแนวดิ่งด้วย Throttle ประมาณ 50% ซึ่งเป็นเปอร์เซ็นต์ที่เหมาะสมในการบินด้างนิ่งๆกลางอากาศในแนวดิ่ง (เทียบกับ TRUAV ลำทดสอบ) สัญญาณ Sine ถูกจ่ายให้แบบจำลองทางคณิตศาสตร์ของ TRUAV ในรูปแบบของ กำสั่งมุม Roll (Roll angle command) แบบคลื่น Sine ความถี่คงที่ 0.01 Hz ขนาด ±5 องศา ในขณะเดียวกันกำสั่งมุม Pitch คงที่ 0 องศา ถูกจ่ายให้กับแบบจำลองทางคณิตศาสตร์เช่นกัน โดยมีรายละเอียดและผลการทดสอบดังต่อไปนี้

รูปที่ 4.33 การตอบสนองของมุม Roll เมื่อถูกกระตุ้นด้วยสัญญาณขาเข้าแบบ Sine

รูปที่ 4.34 ภาพขยายการตอบส<mark>นอ</mark>งของมุม Roll เมื่อเริ่มต้นปรับค่า Gain

รูปที่ 4.35 ภาพขยา<mark>ยการตอบสนองของมุม Roll หลังทำการ</mark>ปรับค่า Gain ไป 500 วินาที

รูปที่ 4.36 การตอบสนองของอัตราการ Roll เมื่อถูกกระดุ้นด้วยสัญญาณขาเข้าแบบ Sine

รูปที่ 4.37 ความคลาดเคลื่อนระหว่าง<mark>อัต</mark>ราการ Roll ของ TRUAV กับอัตราการ Roll ของแบบจำลองทางคณิ<mark>ตศาสต</mark>ร์อ้างอิง

รูปที่ 4.39 ค่า Gain K, ของการควบคุมอัตราการ Roll

b) เปรียบเทียบผลการตอบสนองของตัวควบคุมการบินเคิมกับตัวควบคุม การบินใหม่ที่พัฒนาขึ้นในซอฟต์แวร์ MATLAB Simulink

หลังจากทำการป้อนสัญญาณขาเข้าคำสั่งเชิงมุมแบบสัญญาณรูปสี่เหลี่ยม เข้าสู่แบบจำลองการบินบนซอฟต์แวร์ MATLAB Simulink ในส่วนการควบคุมมุม Roll ซึ่งผลการ บินทคสอบผ่านแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ได้ผลดังต่อไปนี้

รูปที่ 4.40 เปรียบเทียบผลการตอบสนองของมุม Roll จากผลการจำลองทางคณิตศาสตร์

จากรูปที่ 4.40 เปรียบเทียบผลการตอบสนองของมุม Roll จากผลการ จำลองทางคณิตศาสตร์ ซึ่งใช้ตัวควบคุมแบบ MRAC/PID หลังจากทคสอบค้วยสัญญาณขาเข้า คำสั่งเชิงมุมจากคลื่นสัญญาณรูปสี่เหลี่ยมและการตอบสนองของมุม Roll จากผลการจำลอง ทางคณิตศาสตร์ ซึ่งใช้ตัวควบคุมแบบPID ภาพบน คือ ขณะ MRAC/PID เริ่มทำการปรับตัว และ ภาพล่าง คือ ขณะ MRAC/PID ทำการปรับตัวไประยะเวลาหนึ่ง

รูปที่ 4.41 เปรียบเทียบผลการตอบสนองของอัตราการเปลี่ยนมุม Roll จากผลการจำลอง ทางกณิตศาสตร์

จากรูปที่ 4.41 เปรียบเทียบผลการตอบสนองของอัตราการเปลี่ยนมุม Roll จากผลการจำลองทางคณิตศาสตร์ ซึ่งใช้ตัวควบคุมแบบ MRAC/PID หลังจากทคสอบค้วยสัญญาณ ขาเข้าคำสั่งเชิงมุมจากคลื่นสัญญาณรูปสี่เหลี่ยม และการตอบสนองของอัตราการเปลี่ยนมุม Roll จากผลการจำลองทางคณิตศาสตร์ ซึ่งใช้ตัวควบคุมแบบ PID ภาพบน คือ ขณะ MRAC/PID เริ่มทำการปรับตัว และภาพล่าง คือ ขณะ MRAC/PID ทำการปรับตัวไประยะเวลาหนึ่ง

จากนั้นทำการป้อนสัญญาณขาเข้าคำสั่งเชิงมุม (Roll และ Pitch) ด้วย สัญญาณขาเข้าคำสั่งเชิงมุมจากผลการบินทดสอบเก็บข้อมูลการบินเข้าสู่แบบจำลองการบิน บนซอฟต์แวร์ MATLAB Simulink ซึ่งผลการบินทดสอบผ่านแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ได้ ผลดังต่อไปนี้

รูปที่ 4.42 เปรียบเทียบผลการ<mark>ตอ</mark>บสนองของอัตราการเปลี่ยนมุม Roll จากผลการจำล<mark>องทางคณ</mark>ิตศาสตร์

จากรูปที่ 4.42 ปรียบเทียบผลการตอบสนองของอัตราการเปลี่ยนมุม Roll จากผลการจำลองทางคณิตศาสตร์ ซึ่งใช้ตัวควบคุมแบบ MRAC/PID หลังจากทดสอบด้วยสัญญาณ ขาเข้ากำสั่งเชิงมุมจากผลการบินทดสอบเก็บข้อมูลการบิน และอัตราการเปลี่ยนมุม Roll จากข้อมูล การบินทดสอบ ซึ่งใช้ตัวควบคุมแบบ PID ในขณะทำการบิน<mark>ด้</mark>วยโหมดการบินเปลี่ยนเฟส

- 2. การตอบสนองเชิง Pitch
- a) สัญญาณขาเข้าแบบคลื่น Sine ความถี่คงที่ 0.01 Hz ขนาด ± 5 องศา วิธีคล้ายกับการบินในเชิง Roll คำสั่งมุม Pitch ถูกป้อนให้กับแบบจำลองทาง คณิตศาสตร์ของ TRUAV ในรูปของสัญญาณขาเข้าแบบคลื่น Sine ความถี่คงที่ 0.01 Hz ขนาด ± 5 องศา ขณะทำการบินด้วยโหมดการบินแบบเฮลิกอปเตอร์ในแนวดิ่งด้วย Throttle ประมาณ 50% ซึ่งเป็นค่าที่เหมาะสมในการบินด้างนิ่ง ๆ กลางอากาศในแนวดิ่ง ที่กำสั่งมุม Roll มีค่าคงที่ 0 องศา

รูปที่ 4.43 การตอบสนองของมุม Pitch เมื่อถูกกระตุ้นด้วยสัญญาณขาเข้าแบบ Sine

รูปที่ 4.44 ภาพขยายการตอบส<mark>นอ</mark>งของมุม Pitch เมื่อเริ่มต้นปรับค่า Gain

รูปที่ 4.45 ภาพขยายการตอบสนองของมุม Pitch หลังทำการปรับค่า Gain ไป 500 วินาที

รูปที่ 4.46 การตอบสนองของอัตราการ Pitch เมื่อถูกกระตุ้นด้วยสัญญาณขาเข้าแบบ Sine

รูปที่ 4.47 ความคลาดเคลื่อนระหว่าง<mark>อัต</mark>ราการ Pitch ของ TRUAV กับอัตราการ Pitch ของแบบจำลองทางคณิต<mark>ศาสตร์</mark>อ้างอิง

รูปที่ 4.49 ค่า Gain K_i ของการควบคุมอัตราการ Pitch

รูปที่ 4.50 เปรียบเทียบผลการตอบสนองของมุม Pitch จากผลการจำลองทางคณิตศาสตร์

10

จากรูปที่ 4.50 เปรียบเทียบผลการตอบสนองของมุม Pitch จากผลการจำลอง ทางคณิตศาสตร์ ซึ่งใช้ตัวควบคุมแบบ MRAC/PID หลังจากทคสอบด้วยสัญญาณขาเข้าคำสั่ง เชิงมุมจากคลื่นสัญญาณรูปสี่เหลี่ยม และการตอบสนองของมุม Pitch จากผลการจำลองทาง ู กณิตศาสตร์ ซึ่งใช้ตัวกวบคุมแบบPID ภาพบนคืองณะ MRAC/PID เริ่มทำการปรับตัว และภาพล่าง ้คือ ขณะ MRAC/PID ทำการปรับตัวไประยะเวลาหนึ่ง

รูปที่ 4.51 เปรียบเทียบผลการตอบสนองของอัตราการเปลี่ยนมุม Pitch จากผลการจำลอง ทางคณิตศาสตร์

จากรูปที่ 4.51 เปรียบเทียบผลการตอบสนองของอัตราการเปลี่ยนมุม Pitch จากผลการจำลองทางคณิตศาสตร์ ซึ่งใช้ตัวควบคุมแบบ MRAC/PID หลังจากทดสอบด้วยสัญญาณ งาเข้ากำสั่งเชิงมุมจากคลื่นสัญญาณรูปสี่เหลี่ยม และการตอบสนองของอัตราการเปลี่ยนมุม Pitch จากผลการจำลองทางคณิตศาสตร์ ซึ่งใช้ตัวควบคุมแบบ PID ภาพบน คือ ขณะ MRAC/PID เริ่มทำ การปรับตัว และภาพล่าง คือ ขณะ MRAC/PID ทำการปรับตัวไประยะเวลาหนึ่ง

จากนั้นทำการป้อนสัญญาณขาเข้าคำสั่งเชิงมุม (Roll และ Pitch) จากข้อมูล การบินทคสอบเก็บข้อมูลการบินเข้าสู่แบบจำลองการบินบนซอฟต์แวร์ MATLAB Simulink ในขณะทำการบินด้วยโหมคการบินเปลี่ยนเฟส ซึ่งผลการบินทคสอบผ่านแบบจำลองทาง กณิตศาสตร์ได้ผลดังต่อไปนี้

รูปที่ 4.52 เปรียบเทียบผลการตอบสนองของอัตราการเปลี่ยนมุม Pitch จากผลการจำลอง ทางคณิตศาสตร์

จากรูปที่ 4.52 เปรียบเทียบผลการตอบสนองของอัตราการเปลี่ยนมุม Pitch จากผลการจำลองทางกณิตศาสตร์ ซึ่งใช้ตัวกวบกุมแบบ MRAC/PID หลังจากทดสอบด้วยสัญญาณ ขาเข้ากำสั่งเชิงมุมจากผลการบินทดสอบเก็บข้อมูลการบิน และอัตราการเปลี่ยนมุม Pitch จากข้อมูล การบินทดสอบ ซึ่งใช้ตัวกวบกุมแบบ PID ในขณะทำการบินด้วยโหมดการบินเปลี่ยนเฟส

จากการกระตุ้น TRUAV ด้วยกำสั่งมุม Roll และ Pitch ในรูปแบบสัญญาณ Sine ความถิ่คงที่ จะเห็นว่า MRAC/PID สามารถทำการควบคุมอัตราการ Roll และอัตราการ Pitch ได้อย่างเหมาะสม จากรูปที่ 4.32 กับรูปที่ 4.33 และรูปที่ 4.40 กับรูปที่ 4.41 ในช่วงแรกที่ก่า Gain เริ่มมีการปรับตัวใหม่ ๆ การตอบสนองเชิง Roll และ Pitch จะไม่ดีเท่าในช่วงที่การปรับตัวของ ก่า Gain กระทำไประยะเวลาหนึ่งแล้ว (ในรูปคือผ่านไป 500 วินาที) กฎการปรับตัวจะก่อย ๆ ทำ การปรับค่า Gain K, และ K, ไปตามขนาดของความคลาดเคลื่อนแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ (Model Error) ความกลาดเคลื่อนมีขนาดลดลงเมื่อเวลาผ่านไปนอกจากนี้จะสังเกตุเห็นว่าหลัง จากการปรับตัวไปเป็นระยะเวลาหนึ่ง ๆ ก่า Gain K, และ K, จะลู่เข้าหาค่าคงที่ก่าหนึ่งที่เหมาะสม สำหรับการควบคุม ไม่เพิ่มขึ้นหรือลดลงเรื่อย ๆ จนส่งผลให้ระบบเสียสมดุลเหมือนกฎการปรับตัว แบบ MIT Rule

ในส่วนของการกระตุ้นแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ของ TRUAV บน ซอฟต์แวร์ MATLAB Simulink ด้วยสัญญาณขาเข้าจากข้อมูลการบินทคสอบนั้นจะคล้ำยกับ MRAC/PID ที่ใช้กลไกปรับตัวแบบ MIT Rule กราฟทั้งสองข้างต้นในรูปที่ 4.68 และรูปที่ 4.46 พบว่า หลังจากประยุกต์ใช้ตัวควบคุมแบบ MRAC/PID ที่มีกฎการปรับตัวแบบ Lyapunov stability กับแบบจำลองของ TRUAV นั้น การตอบสนองของมุม Roll และ Pitch สามารถเกาะไปใน แนวทางเดียวกับ Setpoint ได้ ซึ่งหมายความว่า TRUAV สามารถรักษาสมดุลได้ในขณะทำการบิน นอกจากนี้เมื่อเทียบพฤติกรรมการตอบสนองของ TRUAV จากการใช้

ตัวควบคุมแบบ PID กับ MRAC/PID ในแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ผ่านซอฟต์แวร์ MATLAB Simulink พบว่า การตอบสนองเชิง Roll และ Pitch ทั้งการตอบสนองเชิงมุมและอัตราการเปลี่ยน มุมนั้น ในช่วงแรกที่ MRAC/PID เริ่มทำการปรับตัวนั้น ตัวควบคุมแบบ MRAC/PID จะให้ พฤติกรรมการตอบสนองที่ยังไม่ดีเท่าไรนัก ยังคงมีความคลาดเกลื่อน ณ จุดสมคุลเทียบกับ Setpoint (Steady state error) และ Overshoot อยู่ แต่หลังจากตัวควบคุม MRAC/PID ทำการปรับตัว ไปสักระยะเวลาหนึ่ง Overshoot และความคลาดเกลื่อน ณ จุดสมคุลจะค่อยๆลดลง การตอบสนอง จะใกล้เคียง Setpoint ในขณะที่ตัวควบคุมตั้งเดิมแบบ PID จะยังคงมี Overshoot และความคลาด เกลื่อน ณ จุดสมคุลอยู่ นอกจากนี้พฤติกรรมการตอบสนองที่ได้จาก PID จะเข้าหา Setpoint ได้ ไม่ดีเท่า MRAC/PID

บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการพัฒนาตัวควบคุมการบินของอากาศยานไร้คนขับแบบปรับเอียงใบพัคได้ (TRUAV) จะต้องเริ่มจากการหาแบบจำลองทางคณิตศาสตร์เชิงพลวัต (Dynamic model) ซึ่งใช้ ในการอธิบายพฤติกรรมเชิงพลวัตของ TR<mark>UA</mark>V โดยการจะได้มาซึ่งแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ ้ที่แม่นยำนั้นจะต้องนำข้อมูลจากการบ<mark>ินทุคส</mark>อบ (Flight test data) มาช่วยในการคำนวณและ เปรียบเทียบ ซึ่งในงานวิจัยนี้ได้เลือก TRUAV แบบ 4 ใบพัดเป็นอากาศยานทคสอบ ใบพัดคู่หน้า ้สามารถปรับมุมเอียงใบพัดได้ เพื่อเปลี่ย<mark>น</mark>เฟสกา<mark>ร</mark>บินจากเฮลิคอปเตอร์เป็นการบินแบบเครื่องบิน ้ ปีกตรึง ส่วนใบพัด 2 คู่หลัง จะตรึงแ<mark>น่น</mark>อยู่กับที่ช่<mark>วย</mark>รักษาสมดุลในช่วงการบินแบบเฮลิคอปเตอร์ ้แต่จะหยุดการทำงานในช่วงการ<mark>บินแบบ</mark>เครื่องบินปีก<mark>ตรึง</mark> หลังจากได้ค่าตัวแปรต่าง ๆ จากการบิน ทคสอบเก็บข้อมูลการบิน แบ<mark>บจำ</mark>ลองทางคณิตศาสต<mark>ร์จะ</mark>ถูกคำนวณตามหลักทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ้โดยใช้ก่าตัวแปรที่เก็บก่าได้จากการบินทุดสอบมาช่วยให้การกำนวณแม่นยำขึ้น รวมไปถึงใช้ ในการเทียบความแม่น<mark>ย่างองแบบจำลองทางคณิตศาสตร์</mark> (Model validation) หลังจากที่ได้ แบบจำลองทางคณิตศาสตร์ที่แม่นยำเพียงพอแล้ว จึงทำการออกแบบตัวควบคมการบินแบบปรับตัว ใด้อ้างอิงแบบจำถองทางคณิตศาสตร์แบบปรับค่า Gain PID (Model Reference Adaptive Control (MRAC) with adaptive PID, MRAC/PID) ซึ่งออกแบบบนเงื่อนไขความต้องการควบคุมที่เหมาะสม (Control requirement) เพื่อควบคุมอัตราการเปลี่ยนมุม Roll และ Pitch ของ TRUAV โดยใช้กฎ การปรับตัว (Adaption rule) 2 แบบ คือ MIT Rule และ Lyapunov stability จากนั้นทำการทดสอบ ตัวควบคุมกับแบบจำลองทางคณิตศาสตร์

5.1.1 การจัดทำอากาศยานไร้คนขับแบบปรับเอียงใบพัดได้ (TRUAV) และบินเก็บข้อมูล การบิน

ผลการบินทคสอบ TRUAV ทำให้ได้ค่าตัวแปรสำคัญสำหรับนำไปออกแบบตัว ควบคุมการบิน คือ

 ระยะเวลาในการปรับมุมเอียงใบพัดไปก้างที่มุม VT_TILT_TRANS เพื่อสร้าง แรงยก (VT_F_TRANS_DUR) มีก่า 5 วินาที

2. ระยะเวลาทั้งหมดในช่วงการบินเปลี่ยนเฟส (VT_F_TR_OL_TM) มีค่า 9 วินาที

3. ระยะเวลานับตั้งแต่ใบพัดไปเอียงก้างที่มุม VT_TILT_TRANS มีก่า 1.3 วินาที

4. มุมเอียงที่ไปค้างเพื่อไม่ให้เสียแรงยก VT_TILT_TRANS มีค่า 25 องศาเทียบกับแนว ระดับชี้ขึ้น

5. มุมเอียงใบพัดขณะที่อยู่ในช่วงการบินแบบเครื่องบินปีกตรึง VT_TILT_FW มีค่า 85 องศาเทียบกับแนวระดับชี้ขึ้น

5.1.2 การหาแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ (Dynamic model) สำหรับอากาศยานใร้คนขับ แบบปรับเอียงใบพัดได้

ผลการหาแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ทำให้ได้สมการการเคลื่อนที่ใน 6 องศาอิสระ ซึ่งประกอบไปด้วยสมการของแรง 3 สมการ และสมการของโมเมนต์อีก 3 สมการ โดยสมการ ทั้ง 6 นี้ประกอบไปด้วยแรงและโมเมนต์ อันเกิดจากอากาศพลศาสตร์ ระบบขับดัน แรงโน้มถ่วง และเมื่อทำการทดสอบป้อนสัญญาณขาเข้าซึ่งได้มาจากการบินทดสอบให้กับแบบจำลอง ทางคณิตศาสตร์ที่หาได้ พบว่าได้การตอบสนองของแบบจำลองที่ใกล้เคียงกับ TRUAV ลำทดสอบ นั่นหมายความว่าแบบจำลองทางคณิตศาสตร์นี้มีความแม่นยำในระดับที่นำไปออกแบบตัวควบคุม การบินได้

5.1.3 การออกแบบตั<mark>วคว</mark>บคุมการบินสำหรับช่วงการบินเปลี่ยนเฟส (Transition)

ผลของการออกแบบตัวควบคุมการบินแบบ MRAC/PID ทั้งแบบกลไกปรับตัว ชนิด MIT Rule และ Lyapunov stability ได้ตัวควบคุมการบินที่ทำการปรับค่า Gain ตามความต่าง ของการตอบสนองของแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ที่หาได้กับแบบจำลองทางคณิตศาสตร์อ้างอิง (Reference model) ยิ่งความต่างมีขนาดใหญ่ อัตราการเปลี่ยนแปลงค่า PID Gain ยิ่งมีขนาดใหญ่ ตามไปด้วย จากนั้นทำการป้อนสัญญาณขาเข้าซึ่งได้มาจากการบินทดสอบให้กับแบบจำลอง ทางคณิตศาสตร์ที่หาได้ ซึ่งถูกควบคุมด้วยตัวควบคุมแบบ MRAC/PID พบว่าการตอบสนอง เชิง Pitch และ Roll ของ TRUAV สามารถเกาะไปกับ Setpoint ได้ แสดงให้เห็นว่าในผลการจำลอง (Simulation) TRUAV สามารถรักษาสมดุลขณะทำการบินได้

5.2 ข้อเสนอแนะ

การประยุกต์ใช้ตัวควบคุมแบบ MRAC/PID ในงานวิจัยนี้ถูกทำขึ้นบนการจำลอง (Simulation) เท่านั้น ในการต่อยอดงานวิจัยสามารถนำ MRAC/PID ไปประยุกต์ใช้กับ TRUAV ลำทคสอบ และทำการบินทคสอบเพื่อดูผลการตอบสนองของตัวควบคุมการบิน

รายการอ้างอิง

- A. BLOCKSET. (1995). Version 1.2 User's Guide Unmanned Dynamics, LLC No. 8 Fourth St.
   Hood River, OR, 9703(503). 329-3126.
- B. M. Kim, K. C. Choi, and B. S. Kim. (2007). Trajectory tracking controller design using neural networks for tiltrotor UAV. In AIAA Guidance, Navigation and Control Conference and Exhibit, 2007, 6460.
- C. Chen, L. Shen, D. Zhang, and J. Zhang. (2016). Identification and control of a hovering tiltrotor uav. In 2016 12th World Congress on Intelligent Control and Automation (WCICA), 2016: IEEE. 2226-2231.
- C. Papachristos, K. Alexis, and A. Tzes. (2011). Design and experimental attitude control of an unmanned tilt-rotor aerial vehicle. In 2011 15th International Conference on Advanced Robotics (ICAR), 2011: IEEE. 465-470.
- C. Papachristos, K. Alexis, and A. Tzes. (2013). Linear quadratic optimal trajectory-tracking control of a longitudinal thrust vectoring-enabled unmanned Tri-TiltRotor. In IECON 2013-39th Annual Conference of the IEEE Industrial Electronics Society, 2013: IEEE. 4174-4179.
- G. C. Goodwin, S. F. Graebe, and M. E. Salgado. (2001). Control system design. Prentice hall New Jersey, 2001.
- G. Flores and R. Lozano. (2013). Transition flight control of the quad-tilting rotor convertible MAV. In 2013 International Conference on Unmanned Aircraft Systems (ICUAS), 2013: IEEE. 789-794.
- I. M. Mareels, B. D. Anderson, R. R. Bitmead, M. Bodson, and S. S. Sastry. (1987). Revisiting the MIT rule for adaptive control. In Adaptive Systems in Control and Signal Processing 1986: Elsevier, 1987. 161-166.
- J. F. Horn. (2019) Non-linear dynamic inversion control design for rotorcraft. Aerospace, 6(3). 38.
- J. D. Anderson Jr. (2010). Fundamentals of aerodynamics. Tata McGraw-Hill Education, 2010.
- K. Lu, C. Liu, Z. Wang, and W. Wang. (2016). Modeling and control of tilt-rotor aircraft. In 2016

Chinese Control and Decision Conference (CCDC), 2016: IEEE. 550-553.

K. Ogata and Y. Yang. (2002). Modern control engineering. London, 2002.

- M. E. Dreier. (2007). Introduction to helicopter and tiltrotor flight simulation. American Institute of Aeronautics and Astronautics.
- M. V. Cook. (2012). Flight dynamics principles: a linear systems approach to aircraft stability and control. Butterworth-Heinemann, 2012.
- N. S. Nise. (2020). Control systems engineering. John Wiley & Sons, 2020.
- N. V. Hoffer, C. Coopmans, A. M. Jensen, and Y. Chen. (2014). A survey and categorization of small low-cost unmanned aerial vehicle system identification. Journal of Intelligent & Robotic Systems. 74(1-2). 129-145.
- P. Kumar, J. E. Steck, and S. G. Hagerott. (2015). System Identification, HIL and Flight Testing of an Adaptive Controller on a Small-Scale Unmanned Aircraft. In AIAA Modeling and Simulation Technologies Conference, 2015. 1803.
- P. Kungwalrut, M. Thumma, V. Tipsuwanporn, A. Numsomran, and P. Boonsrimuang. (2011).
   Design MRAC PID control for fan and plate process. In SICE Annual Conference 2011, 2011: IEEE. 2944-2948.
- P. Niermeyer, T. Raffler, and F. Holzapfel. (2015). Open-loop quadrotor flight dynamics identification in frequency domain via closed-loop flight testing. In AIAA Guidance, Navigation, and Control Conference, 2015. 1539.
- P. Woodrow, M. Tischler, G. Mendoza, S. G. Hagerott, and J. Hunter. (2013). Low-cost flighttest platform to demonstrate flight dynamics concepts using frequency-domain system identification methods. In AIAA Atmospheric Flight Mechanics (AFM) Conference, 2013. 4739.
- R. C. Nelson. (1998). Flight stability and automatic control. WCB/McGraw Hill New York, 1998.
- R. G. Hernandez-Garcia and H. Rodriguez-Cortes. (2015). Transition flight control of a cyclic tiltrotor UAV based on the gain-scheduling strategy. In 2015 International Conference on Unmanned Aircraft Systems (ICUAS), 2015: IEEE. 951-956.
- R. K. R. Mark B. Tischler. (2006). Aircraft and Rotorcraft System Identification Engineering Methods with Flight-Test Examples 1ed. Reston. VA: American Institute of Aeronautics and Astronautics. 69-81.

- S. Anbu and N. Jaya. (2014). Design of adaptive controller based on Lyapunov stability for a CSTR.
   World Academy of Science, Engineering and Technology International Journal of Electronics and Communication Engineering. 8(1). 176-179.
- S. Bhandari, P. Navarro, and A. Ruiz. (2017). Flight Testing, Data Collection, and System Identification of a Multicopter UAV. In AIAA Modeling and Simulation Technologies Conference, 2017. 1558.
- S.-E. Oltean, M. Dulau, and A.-V. Duka. (2016). Model reference adaptive control design for slow processes. a case study on level process control. **Procedia Technology**. 22. 629-636.
- S. G. Anavatti, F. Santoso, and M. A. Garratt. (2015). Progress in adaptive control systems: past, present, and future. In 2015 International Conference on Advanced Mechatronics, Intelligent Manufacture, and Industrial Automation (ICAMIMIA), 2015: IEEE, 1-8.
- S. J. Qin and T. A. Badgwell. (1997). An overview of industrial model predictive control technology. In AIche symposium series: New York, American Institute of Chemical Engineers. 93(316), 232-256.
- S. Pankaj, J. S. Kumar, and R. Nema. (2011). Comparative analysis of MIT rule and Lyapunov rule in model reference adaptive control scheme. Innovative Systems Design and Engineering. 2(4), 154-162.
- ST 0601.8. (2014). UAS Datalink Local Set, M. I. S. B. (MISB), 2014.
- S. Vassilyev, A. Y. Kelina, Y. I. Kudinov, and F. Pashchenko. (2017). Intelligent control systems. Procedia Computer Science. 103. 623-628.
- S. Xiao, Y. Li, and J. Liu. (2012). A model reference adaptive PID control for electromagnetic actuated micro-positioning stage. In 2012 IEEE International Conference on Automation Science and Engineering (CASE), 2012: IEEE. 97-102.
- S. Yanguo and W. Huanjin. (2019). Design of flight control system for a small unmanned tilt rotor aircraft. **Chinese Journal of Aeronautics**. 22(3). 250-256.
- V. Klein and E. A. Morelli. (2006). Aircraft system identification: theory and practice. American Institute of Aeronautics and Astronautics Reston, VA, 2006.
- V. Nath and R. Mitra. (2014). Robust pole placement using linear quadratic regulator weight selection algorithm. Indian Institute of Technology, Roorkee, 3. 329-333.

V. Valkov. (2017). Creating a Neural Network from Scratch-Tensor Flow for Hackers (Part IV).

- W. Saengphet, S. Tantrairatn, C. Thumtae, and J. Srisertpol. (2017). Implementation of system identification and flight control system for UAV. In Control, Automation and Robotics (ICCAR), 2017 3rd International Conference on, 2017: IEEE. 678-683.
- W. Wei, M. B. Tischler, and K. Cohen. (2017). System identification and controller optimization of a quadrotor unmanned aerial vehicle in hover. Journal of the American Helicopter Society. 62(4). 1-9.
- X. Zhou, C. Yang, and T. Cai. (2016). A model reference adaptive control/PID compound scheme on disturbance rejection for an aerial inertially stabilized platform. Journal of Sensors, 2016.
- Z. Chen, C. Yu, and J. Yang. (2005). Dynamic modeling using cascade-correlation RBF networks for tilt rotor aircraft platform. In 2005 International Conference on Neural Networks and Brain, 2005, vol. 1: IEEE. 26-31.
- Z. Liu, Y. He, L. Yang, and J. Han. (2017). Control techniques of tilt rotor unmanned aerial vehicle systems: A review. Chinese Journal of Aeronautics. 30(1). 135-148.
- Z. T. Dydek, A. M. Annaswamy, and E. Lavretsky. (2010). Adaptive control and the NASA X-15 3 flight revisited. IEEE Control Systems Magazine, 30(3). 32-48.

ภาคผนวก <mark>ก</mark>

อุปกรณ์ของ Tiltrotor UAV

ะ รัว_{อั}กยาลัยเทคโนโลยีสุร^นาร

ก.1 อุปกรณ์ของ Tiltrotor UAV

1. Volantex RC Ranger EX Long Range FPV UAV

รูปที่ ก.1 Volantex RC Ranger EX Long Range FPV UAV

Ranger EX เป็นอากาศยานไร้คนขับแบบเครื่องบินปีกตรึง (Fixed wing UAV) สำหรับ บินระยะไกลด้วยมุมมองบุคคลที่ 1 ผ่านกล้องวิดีโอ (First person view, FPV) มีเครื่องยนต์มอเตอร์ ไฟฟ้างำนวน 1 เครื่องย<mark>นต์</mark>

2. แท่งการ์บอ<mark>นไฟเบ</mark>อร์กวามยาว 89 เซนติเมตร จำนวน 2 แท่ง

รูปที่ ก.2 แท่งคาร์บอนไฟเบอร์

3. มอเตอร์ไว้แปรงถ่าน (Brushless motor) SunnySky X2820 จำนวน 4 ตัว

รูปที่ ก.3 มอเตอร์ไ<mark>ร้แปร</mark>งถ่าน SunnySky X2820

4. มอเตอร์เซอร์โวสำหรับการปรับเอียงใบพัด RDS3115 MG จำนวน 2 ตัว

5. Electronic Speed Control (ESC) XRotor-40A จำนวน 4 ตัว

6. ใบพัด Gemfan 12×4.5 จำนวน 4 ใบ

รูปที่ ก.6 ใบพัด Gemfan 12×4.5

7. แบตเตอรี่ Li-Po 4s 5200 mAh จำนวน 1 ก้อน

รูปที่ ก.7 แบตเตอรี่ Li-Po 4s 5200 mAh

8. บอร์ดควบคุมการบิน (Flight Control Computer, FCC) Pixhawk 3 Pro

รูปที่ ก.8 Pixhawk 3 Pro

9. ริโมทบังคับวิทยุ FrSky Taranis X7

รูปที่ ก.9 รี โมทบ<mark>ังคั</mark>บวิทยุ FrSky Taranis X7

10. ตัวรับสัญญาณจากรี โมทวิท<mark>ยุ</mark> (Radio receiver) FrSky L9R

รูปที่ ก.11 GPS Here GNSS (M8N)

รูปที่ ก.13 ท่อ Pitot-Static

ภาคผนวก ข

บทความท<mark>างว</mark>ิชา<mark>การที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพ</mark>ร่ในระหว่างศึกษา

รายชื่อบทความวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในระหว่างศึกษา

- สรัล สกุลทอง, สุรเคช ตัญตรัยรัตน์, และวัชรพล แสงเพ็ชร. (2561). Frequency Response System Identification and Flight Controller Tuning for Quadcopter UAV. การประชุมวิชาการ International Conference on Engineering Science and Innovative Technology 2018 (ESIT 2018). ณ โรงแรม JW Marriott Khao Lak Resort & Spa จังหวัดพังงา.
- สุทธิพงศ์ ศรีกรารมณ์, Florian Holzapfel, และคณะ. (2562). Development of UGS-TUM Vertical Take Off & Landing (VTOL) Drone with Flight Control. การประชุมวิชาการ AIAA Aviation 2019 Forum. Dallas, Texas.
- Shawndy Michael Lee Jin Lun, สรัล สกุลทอง, และสุทธิพงศ์ ศรีกรารมณ์. (2562). Wind disturbance control for V-tail Y-shape quadcopter. การประชุมวิชาการ First International Symposium on Instrumentation, Control, Artificial Intelligence, and Robotics (ICA-SYMP). IEEE, 2019. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร.

2018 Third International Conference on Engineering Science and Innovative Technology (ESIT)

Frequency Response System Identification and Flight Controller Tuning for Quadcopter UAV

Sarul Sakulthong, Suradet Tantrairatn, Watcharapol Saengphet School of Mechanical Engineering, Institute of Engineering Suranaree University of Technology Nakhon Ratchasima, Thailand e-mail: Sarul.S@hotmail.com, suradetj@sut.ac.th, w.saengphet@hotmail.com

Abstract—This paper presents methodology to determine dynamic models and the suitable controllers for FY450 Firefly quadcopter. Frequency response system identification technique via software package Comprehensive Identification from Frequency Response (CIFER) was applied in this research. Pixhawk hardware with PX4 Flight stack firmware was implemented as a flight controller. The measurement of inputs and outputs during hovering flight maneuver with frequency sweep input was utilized to determine the unknown parameters of SISO mathematical model. Then after mathematical models were identified, the dynamic models of roll, pitch and yaw response respectively were employed to tuning the gains of PX4 controller structure with globally offline optimization technique. With this presented method, satisfied flight dynamics meets the desired performances without the requirement of numerous inflight tuning.

Keywords-System Identification, PID, Quadcopter, Frequency Response.

I. INTRODUCTION

Unmanned Aerial Vehicles (UAVs) have become a new trend to take place manned aircrafts in some missions that not suitable for manned aircrafts due to high cost or hazard condition. Especially multirotor UAVs are in great demand according to theirs low cost, easy to operate and various types of application. Furthermore low cost flight controllers, such as APM and Pixhawk, are available with open source software that make it comfortable for users to implement [1]. Due to naturally unstable configuration of multirotors, flight control system must be developed to stabilize and maintain handling quality [2].

According to [3], system identification is a methodology that often use to determine mathematical model by analyzing input signals (such as step input, frequency-sweep input, doublet input, etc.) and output state, which are measured from real dynamic system. Test data is also used to validate the model, usable models must have the same or similar behavior to a real dynamic system. There are so many system identification methods that were adopted in a present time e.g. linear regression, prediction-error method and least squares etc [3].

978-1-5386-6131-4/18/\$31.00 @2018 IEEE

Software package Comprehensive Identification from Frequency Response (CIFER) which is developed by Mark B. Tischler et al. CIFER contains system identification tools, e.g. FRESPID, COMPOSITE and NAVFIT etc, for analyzing test data and acquiring dynamic models in transfer function or state space form [4]. System identification has been used successfully in order to obtain dynamic model of quadcopter UAVs. [2], [5] and [6] are examples of system identification experiment that implemented with quadcopter using CIFER to determine models. Furthermore, CIFER was also applied with many low cost fixed wing UAVs to determine dynamic models through system identification as well such as [1] and [7].

In this paper, FY450 Firefly quadcopter was selected as experimental platform, using Pixhawk 3 Pro as a flight controller to present system identification methodology. Then after mathematical models were identified, the dynamic models that represent roll, pitch and yaw response respectively are utilized for tuning controller gains of PX4 controller structure with globally offline optimization technique. Overview of FY450 Firefly quadcopter UAV, Pixhawk 3 Pro flight controller and PX4 autopilot software are described in Section II. In section III, frequency response system identification with CIFER is presented. Section IV illustrates optimization results of controller gain tuning via dynamic models and comparison between flight test responses before and after gain tuning. Finally, the summary is concluded in Section V.

II. HARDWARE OVERVIEW

A. FY450 Firefly quadcopter and Pixhawk 3 Pro

Fig.1. FY450 Firefly quadcopter (top) and Pixhawk 3 Pro flight controller (bottom)

TABLE I FY450 FIREFLY QUADCOPTER PARAMETER

	-		
Total Weight	1.2 kg	Motor	UFO4010 - 850 KV
Propeller	1045R	Flight Controller	Pixhawk 3 Pro
Width	45 cm	Height	11 cm
ESC	Hobbywing X-Rotor 40 A	Battery	LiPo 3s – 3000 mAh

B. Pixhawk 3 Pro Flight Controller

Pixhawk 3 Pro is autopilot flight controller based on project Pixracer FMUv4, which runs open source software PX4 Flight stack with 32-bit STM32F469 CPU[8]. There are 14 PWM output ports that use to control actuators. Important sensors for flying were integrated in this flight controller including rate gyroscope, accelerometer, magnetometer and barometer. Pixhawk 3 Pro can perform autopilot mission with external GPS. Furthermore, they also have micro SD card to record and storage data along the flights.

C. PX4 Software

PX4 is an open source autopilot system that allows pilots to fly out of sight with autonomous control. During the mission, flight data was sent back to show real time for monitoring via ground station e.g. Qgroundcontrol software. "Multicopter attitude control" is source code module in PX4 flight stack which controls both angle (roll, pitch and yaw angle) and angular rate (roll, pitch and yaw rate) by feedback control loop with feed-forward and PID controller. Roll and pitch angle control have the same control structure, angle error was multiplied by angle p-gain (Kp) then become angular rate setpoint. Rate set-point was converted to actuator control by summation between angular rate error multiplied by PID controller and rate set-point multiplied by feed forward gain. For yaw control, angular rate set-point is a summation between rate set-point itself and yaw feed forward rate, others points have the same structure to roll and pitch. Decoupling between rates below.

Fig.2. Quadcopter roll control loop

Fig.3. Quadcopter pitch control loop

Fig.4. Quadcopter yaw control loop

III. SYSTEM IDENTIFICATION

For this experiment, frequency-sweep was selected as input signal to excite the quadcopter during hover, in stabilize flight mode, in order to get dynamic response individually between longitudinal, lateral and directional axes due to decoupling assuming. Frequency-sweep signal is very flexible and useful due to characteristic of signal that can collect data in various range of frequency from low to high. Computer-generated sweep was programmed into Pixhawk 3 Pro by adding these equations from [4] as shown below in actuator control parameter.

$$\delta_{sweep} = Asin(\omega t)$$
 (1)
 T_{Rec}

$$\theta(t) = \int \omega(t)dt$$
 (2)

$$\omega = \omega_{min} + K(\omega_{max} - \omega_{min}) \qquad (3)$$

$$K = C_2[exp(C_1t/T_{rec}) - 1]$$
(4)

$$C_1 = 4_{\text{And}} C_2 = 0.0187$$
 (5)

Time-history data that got from several flight tests was analyzed in CIFER software, which describe in section 1, SISO frequency response was computed through FRESPID module (Frequency Response Identification) with various length of spectral windows by using chirp-z transform. Next, SISO

2018 The 3rd International Conference on Engineering Science and Innovative Technology (ESIT)

frequency responses were sent to COMPOSITE module (Multiple Window Averaging) for optimizing multiple spectral windows to achieve final frequency response with high accuracy. In order to obtain dynamic models in low order transfer function form, frequency response data was sent to analyze with NAVFIT module (Low-order Transfer Function Fitting). According to [4], good identified model can be verified through cost function (J).

$$I = \frac{20}{n_{\omega}} \sum_{\omega_1}^{\omega_{n_{\omega}}} W_{\gamma} \left[W_{\varrho} \left(|\hat{T}_c| - |T| \right)^2 + W_p \left(\angle \hat{T}_c - \angle \hat{T} \right)^2 \right]$$

If $J \leq 100$, identified models are acceptable and if $J \leq 50$ models are in excellent accuracy, models' behavior should be the same as the real dynamic systems [4].

Furthermore, coherence function is weighting function can be used to determine an accuracy of the models. Coherence function can be expressed as a function of output noise to signal ratio, range are between 0-1. If coherence is equal or more than 0.6, frequency response accuracy is acceptable. So both cost and coherence function must pass the qualified in order to obtain efficient model [4].

The table below will show detail about frequency range and sweep amplitude.

TABLE II	FREQUENCY-SWEEP INPUT DETAIL	ľ.
TUDDD II.	TREQUENCE SWEEP ENFOLDERNE	

	Minimum Frequency	Maximum Frequency	Amplitude	T _{re} (sec)
Roll	0.4 Hz	5 Hz	0.06	10
Pitch	0.4 Hz	5 Hz	0.06	10
Yaw	0.4 Hz	5 Hz	0.06	10

A. Frequency-sweep input

Since decoupling axes were assumed, quadcopter's lateral, longitudinal and directional axes were excited by frequencysweep input (increasing slightly from low to high frequency) respectively in order to achieve roll, pitch and yaw response by getting flight test data between deflection command (input) and angular rate (output).

Fig.5. Roll freq

Fig.7. Yaw frequency-sweep input

B. Low order transfer function

81

After Time-history data that recorded in SD card from three axes were sent and analyzed through CIFER, low-order transfer functions were computed via NAVFIT. Cost functions were calculated as well in order to verify models' accuracy. • Roll response has frequency range 0.8 - 4.5 Hz.

$$\frac{p}{b_{int}}(s) = \frac{130.052se^{-0.025s}}{s^2 + 3.91128x 10^{-7} s + 7.50875} (rad/s)/(%lat)$$

I = 80 073

Pitch response has frequency range 0.8 – 4.5 Hz.
 155.275se^{-0.0289s}

$$(s) = \frac{155.275se}{s^2+2.51262}$$
 (rad/s)/(%lon)

J = 38.405

Yaw response has frequency range
$$1 - 3.2$$
 Hz.

$$\frac{r}{\delta_{str}}(s) = \frac{107.44}{s+19.3222} (rad/s)/(%dir)$$

J = 73.518

According to these transfer function, for roll and yaw cost function are acceptable ($J \le 100$). For pitch, cost are in excellent accuracy ($J \le 50$).

2018 The 3rd International Conference on Engineering Science and Innovative Technology (ESIT)

From figure above, without proper tuning quadcopter's response was not good. Error and overshoot were occurred significantly. Figures below will show flight test responses with model-based optimized gain tuning.

Fig.18. Yaw response

From fig. 17 – 19, quadcopter's response can track all three set points. Even though small overshoot and error still occurred but can be accepted because it is not effect flying quality, quadcopter is still controllable and easy to handle. Model-based tuning will save a lot of time instead of performing manual trial & error that will cost amount of time and may lead quadcopter to an accident.

V. CONCLUSION AND FUTURE WORK

This paper demonstrated system identification technique with CIFER and achieved dynamics models to represent roll, pitch and yaw responses. Then optimized PID gain tuning were done by MATLAB Design Optimization toolbox. With these optimized gains, quadcoptor UAV could track set point successfully and flew efficiently.

For further development, determining model in state-space form is a good option due to its flexibility. According to axes coupling in quadcopter, modern control can be develop as well in order to get better control performance and acquire better flying quality.

REFERENCES

- KEPERCHACES W. Saengphet, S. Tantrainatn, C. Thumane, and J. Srisertpol, "Implementation of system identification and flight control system for UAV," in Comrol, Automation and Robotics (ICCAR), 2017 3rd International Conference on, 2017, pp. 678-633: IEEE. W. Wei, M. B. Tischler, S. Nicholas, and K. Cohen, "Frequency-Domain System Identification and Simulation of a Quad rotor Controller," in AIAA Modeling and Simulation Technologies Conference, 2014, p. 1342.
- N. V. Hoffer, C. Coopmans, A. M. Jensen, and Y. Chen, "A survey and categorization of small low-cost unmanned aerial vehicle system identification," Journal of Intelligent & Robotic Systems, vol. 74, no. 1-2, p. 129, 2014.
- R. K. R. Mark B. Tischler, Aircraft and Rotorcraft System Identificati Engineering Methods With Flight-Test Examples 1ed. Reston, V American Institute of Aeronautics and Astronautics, 2006, pp. 69-81. VA:
- S. Bhandari, P. Navarro, and A. Ruiz, "Flight Testing, Data Collection, and System Identification of a Multicopter UAV," in AIAA Modeling and Simulation Technologies Conference, 2017, p. 1558.
- T. R. Philipp Niermeyer, and Florian Holzapfel, "Open-Loop Quadrotor Flight Dynamics Identification in Frequency Domain via Closed-Loop Flight Testing," AIAA, p. 1539, 2015.
- A Dorobanni et al., "Frequency domain system identification for a small low-cost, fixed-wing uav," in AIAA Guidance, Navigation, and Control Conference, 2011, p. 6719.
- PX4DevTeam. (2018). Pixhawk 3 Pro. https://docs.px4.io/en/flight_controller/pixhawk3_pro.html. Available:

2018 The 3rd International Conference on Engineering Science and Innovative Technology (ESIT)

AIAA AVIATION Forum 17-21 June 2019, Dallas, Texas AIAA Aviation 2019 Forum

Zweehouded by UNIVERSITY OF MINNESOTA on August 3, 2019 [http://arc.aiua.org | DOI: 10.2514/6.2019.314

UGS-SIT-TUM Vertical Take Off & Landing (VTOL) Drone with Flight Control

Andre Novianto Wan¹, Glendon Mao Shen Sim², Ryan Wee Lun Koh³, Ryan Kok Fong Koh⁴, Gibson Tubiba Teo⁵, Thian Hong Yap⁶, Tin Nilju⁷ and Sutthiphong Srigrarom ⁸ University of Glasgow in partnership with Singapore Institute of Technology, Singapore

Florian Holzapfel ¹⁰, Valentin Marvakov ¹¹ and Pranav Bhadwaj¹² Technical University of Munich, Munich, Germany

Suradet Tantrairatn¹³ and Sarul Sakulthong¹⁴ Suranaree Uniersity of Technology, Nakorn Ratchasima, Thailand

This paper presents the design a fixed-wing Vertical Take-off and Landing (VTOL) UAV with tiltrotor for the transition to forward flight. With fixed-wing VTOL aircraft can achieve longer flight time and range and able take-off/land at any terrain without runways. The design of the fixed-wing VTOL UAV will consist of four motors similar to a quadcopter after take-off to a certain altitude the front two the motors will slowly tilt to almost 90 degrees for two the motors will slowly tilt to almost 90 degrees for forwarding flight. The focus is on the study of the manoeuvre flight characteristics, such as the roll, pitch, yaw and elevation control input and output of the fixed-wing VTOL UAV. MATLAB and Simulink will be used to develop a control system by using the equation of unotion (EOM). This paper also gives a better understanding of how the fixed-wing VTOL UAV works, how it transits from quad mode to a wing-borne forward flight mode while utilising the tilt rotors.

Keywords- Fixed-wing Vertical Take Off & Landing (VTOL) UAV, Autonomous Aerial Vehicle Challenge (AAVC)

I. Introduction

In 2018, a team of joint UGS-SIT-TUM students developed a VTOL UAV with tiltrotor for the AAVC competition held by Chiangmai University, Thailand. The overview of the VTOL UAV used in the competition shown in Figure 1. This work aims to design and construct a fixed-wing aircraft that has VTOL capabilities coupled with a tilt rotor mechanism which enables it to be deployed quickly. It exploits the effectiveness of a helicopter while retaining the ability of m aircraft in flow. retaining the ability of an aircraft in flight.

¹ BEng final year student, Aeronautical Engineering.

² BEng final year student, Aerospace Systems

³ BEng final year student, Aeronautical Engineering

⁴ BEng final year student, Aerospace Systems. ⁵ BEng final year student, Aeronautical Engineering.

⁶ BEng final year student, Aerospace Systems.

⁷ BEng final year student, Aerospace Systems

ฮสุรมาร ⁸ Associate Professor, Aerospace System, AIAA member.
 ¹⁰ Professor, Institute of Flight System Dynamics, AIAA Fellow.

¹¹ PhD Candidate, Institute of Flight System Dynamics, AIAA member.

12 PhD Candidate, Institute of Flight System Dynamics, AIAA member.

¹³ Assistant Professor, Institute of Engineering, AIAA member.
 ¹⁴ PhD student, Institute of Engineering, AIAA student member.

1

Copyright © 2019 by Sutthiphong Srigrarom. Published by the American Institute of Aeronautics and Astronautics, Inc., with permission

Where $l_{CG,Front}$ and $l_{CG,Rear}$ refer to length from the centre of gravity to front and rear rotor respectively, and l_{FL} and l_{FR} refer to length from the centre line to the front left and right rotors respectively while l_{RL} and l_{RR} refer to length from the centre line to the rear left and right rotors respectively.

These all equations above indicate 18 non-linear ordinary differential equations (1) to (6) for 18 variables, including linear positions in global coordinates (x,y,z); linear velocities in body-frame coordinate (u,v,w); angular positions in global coordinates (ϕ, θ, ψ) ; and angular velocities in body-frame coordinate (p,q,r) subjected to forces (F_x, F_y, F_z) and moments (M_y, M_y, M_z) . All non-linear ordinary differential equations are investigated and solved by utilizing MATLAB and Simulink software.

5. Coordinates transformation

Downloaded by UNIVERSITY OF MINNESOTA on August 3, 2019 | http://arc.aiua.org | DOI: 10.2514/6.2019-3140

The sets of flight dynamics equations (1) to (6) for force and moments applied on the Black Wing Tiltrotor and referenced to the Black Wing Tiltrotor, i.e. body coordinates. The coordinates and position input are, however, in global (inertial frame), as well as the wind disturbance from the environment. Therefore, we need the transfer matrices from global to body axes are below.

The transformation of angular rates in global frame (p,q,r) to body frame $(\dot{\theta}, \dot{\phi}, \dot{\psi})$ are

		 	-
$ \begin{bmatrix} p \\ q \\ r \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & \cos \phi \\ 0 & -\sin \phi \end{bmatrix} $	$ \begin{array}{c} -\sin\theta\\\sin\phi\cos\theta\\\cos\phi\cos\theta\\\cos\phi\end{array} \end{array} \begin{bmatrix} \dot{\phi}\\ \dot{\theta}\\ \dot{\psi} \end{bmatrix} $		(7)

And, the transformation of angular rates from body frame back to global frame are

$\begin{bmatrix} \dot{\phi} \\ \dot{\theta} \end{bmatrix} =$	=	sinφtanθ cosφ sinφsecθ	$ \begin{array}{c} \cos\phi \tan\theta \\ -\sin\phi \\ \cos\phi \sec\theta \end{array} \begin{bmatrix} p \\ q \\ r \end{bmatrix} $	(8)
Ψ.	LO	sin φ sec θ	cos \ \ sec \ b \ \ \ r \	

Translational velocities $(\dot{x}, \dot{y}, \dot{z})$ in global frame can also be transform to body frame (u, v, w).

ru	1	$\int \cos\theta \cos\psi$	cos θ sin ψ	$-\sin\theta$] [$\dot{x}$]	
v	=	$\sin\phi\sin\theta\cos\psi - \cos\phi\sin\psi$	$\sin\phi\sin\theta\sin\psi + \cos\phi\cos\psi$	sin φ cos θ 🛛 ý	(9)
Lw.	J	$\cos \phi \sin \theta \cos \psi + \sin \phi \sin \psi$	$\cos \phi \sin \theta \sin \psi - \sin \phi \cos \psi$	$\cos\phi\cos\theta$	

The reverse transfer matrices from body back to global coordinates can be done by inverse equations (7)-(9).

V. Hardwares and Softwares Components

The Volantex 742-5 Phoenix Evolution 1600mm Glider design of an existing platform was taken and modified. Individual servos power the main tilt rotor system which enables the switch from a quad-mode to a fixed wing. In particular, the Black Wing Tiltrotor system will be applied to the front two rotors only for the first stage of the study. Subsequent studies will investigate the probability of having the rear rotors also simultaneously tilting to generate thrust to speed up the flight and transit. In turn, this provides a maximum of 80° Degree tilt movement which enables the VTOL to transform to a complete fixed wing. An independent servo powers each motor to prevent a full failure of the tilt motion. The servos achieve synchronized tilt through a Power distribution board embedded within the drone systems. The Mainframe, PIXHAWK will control the systems onboard along with the electrical distribution.

A. Components in the VTOL with Tiltrotor UAV
The following Table 1 is the equipment used in the process of building the VTOL with Black Wing Tiltrotor UAV:

Items	Quantity	Description
Main body frame	1	Volantex 742-5 Phoenix Evolution 1600mm 2600mm 2 in 1 RC Glider Airplane (KIT)
Motors	4	PDS 5215 360KV Brushless DC
Electronic Speed Controller (ESC)	4	Hobbywing Xrotor Pro 60A
Flight controller with GPS	1	Pixhawk PX4 Gen1
Telemetry	1	433Mhz (Air) by 3DR robotics
Propellers (CCW+CW)	4	PDS T-Style 17 inches with 5.5 pitch
Battery	1	22.2V, 6 cells Li-Po battery, 10000mAh
Flight Camera	1	Turnigy Eclipse 2k Cam
First person view Camera	1	FX DV08 FPV Cam
Servo	7	Four servos for primary flight control, two for tilt-rotor and one for payload system
Carbon Rod	S	
Carbon fibre plates	21	
Aluminum pieces 5		For structural frame and support
3-D Printed Joints and Adapters	25	-

1.Main Body with Quad Arm Mounted

The main body of the VTOL UAV was constructed by using the Volantex 1680 V6-Wingspan 1720mm platform and mounted the quad arm with a pair of carbon rod and carbon fiber plate to the wing as shown in Figure 4.

Figure 2 (left): VTOL UAV Figure 3 (right): Black Wing Tiltrotors system

2. Black Wing Tiltrotor System

Downloaded by UNIVERSITY OF MINNESOTA on August 3, 2019 | http://arcaisa.org | DOI: 10.2514/6.2019-3140

Individual servos power the Black Wing Tiltrotor system which enables the transition from a quad-mode to a wingborne flight. With fixed-wing VTOL UAV can achieve longer flight time and range and able take-off/land at any terrain without runways. The design of the fixed-wing VTOL will consist of four motors similar to a quadcopter after take-off to a certain altitude the front of the motor will slowly tilt to almost 90 degrees for forwarding flight.

3. Flight Controller System (FCS)

The flight control system is the principal segment that controls the flight attributes and solidness of the VTOL and encourages in self-sufficient flight. The FCS gets the pilot's information orders and incorporates it with inbuilt sensors, for example, accelerometers, magnetometers and gyroscopes. These order inputs are prepared into legitimate information which will be conveyed to singular engines to play out the coveted flight execution.

4. GPS/Compass and Radio Telemetry Kit

The GPS/Compass was used to lock on to the satellites and received the Latitude (LAT) and Longitude (LON) data for autonomous flight.

In this work, Simulink (MATLAB R2017b) is used to create the appropriate Flight Control Firmware for the Black Wing Tiltrotor UAV, based on the flight dynamics control block diagram just presented. The results collected from the Simulink programme were analyzed and used to investigate on the behavior and responses of the Black Wing Tiltrotor UAV. In this part, block diagrams from the flight control firmware will be shown. Tiltrotor Systems: overview and subsystems

Figure 20 shows the overview the primary system, which consists of the PID controller, Motor subsystem and Tiltrotor subsystem that built according to equations of motion (1)-(6).

Figure 10: Overview of Black Wing Tiltrotor UAV system block diagram

Figures 21 and 22 show the block diagram for Black Wing Tiltrotor model itself. The major part is the Roll, Pitch, Yaw, Elevation, Forward and Side-slip motion sub-systems. Figures 23-28 show each of the sub-systems, following equations (1)-(6). The input signals, consist of the four motors, provide output such as roll, pitch, yaw angle, altitude and angular rate.

Figure 29 (left): 2D trajectory plot of Black Wing Tiltrotor from Mission planner. Figure 30 (right): Footage of the image taken at target area per AAVC 2018 mission.

As shown in figure 36, the aircraft performed vertical take-off, from the take-off location. Then, it underwent forward transition from rotary-wing to fixed-wing types and did forward flight. Then, it climbed while flying as fixedwing and gained altitude. Then, it loitered at destination (search area). Then, it performed backward (reverse) transition from fixed-wing to rotary-wing and hover at the target location. To achieve better searching, the aircraft descended at lower altitude, until it could capture images and drop payload as required in AAVC 2018 mission (see figure 30), under rotary-wing mode. Once the image was taken, the aircraft did another forward transition from rotary wing to fixed-wing and flew back to the base (take-off location). When reached the base, the aircraft performed another backward transition from fixed wing to rotary wing modes for vertical landing. Altogether, this shows the Black Wing Tiltrotor could do forward transition from rotary wing to fixed wing modes,

for vertical take-off and cruise, as well as backward transition from fixed wing back to rotary wing modes, for hovering and vertical landing. These transitions can be done back and forth a few times automatically inflight.

VIII. Conclusions

UGS-SIT-TUM has developed the Black Wing Tiltrotor which aimed for a Search and Rescue (SAR) mission in the Thailand AAVC 2018. This aircraft has a more complicated dynamics and kinematics than conventional quad-copter configuration. The flight simulations are created with the current parameter of the Black Wing Tiltrotor to simulate a mission before using the aircraft for a real flight test is carried out. Eventually, the Black Wing Tiltrotor has performed a full transition flight and completed the SAR mission for AAVC 2018.

References

- Autonomous Aerial Vehicle Challenge (AAVC) 2018 Official website. <u>http://aavc2018.eng.cmu.ac.th.</u> [accessed on November 8.2018]
   A. L. Salih, M. Moghavvemi, H. A. F. Mohamed and K. S. Gaeid, "Flight PID controller design for a UAV quadrotor," Scientific Res and Essays, vol. 5, no. 23, pp. 3660-3667, 2010.

Downloaded by UNIVERSITY OF MINNEXOTA on August 3, 2019 [http://arc.niu.cog] DOI: 10.25146.2019-3140

- and Essays, vol. 5, no. 23, pp. 3660-3667, 2010.
  P. Doherty, "Advanced Research with Autonomous Unmanned Aerial Vehicles," Linkoping University, Sweden, 2004.
  A. Vuruskan, B. Yuksek, U. Ozdemir, A. Yukselen and G. Inalhan, "Dynamic Modeling of a Fixed-Wing TILTROTOR UAV," in 2014 International Conference on Unnanned Aircraft Systems (ICUAS), Orlando, FL, USA, 2014.
  A. Chapman, "Types of Drones: Multi-Rotor vs Fixed-Wing vs Single Rotor vs Hybrid TILTROTOR," The Australian DRONE magazine, no. 3, 2016.
- 6) P. Segui-Gasco, Y. Al-Rihani, H.-S. Shin and A. Savvaris, "A Novel Actuation Concept for a Multi Rotor UAV," Springer Science+Business Media Dordrecht 2013, UK, 2013.
- P. Srivastava, T. Ninawe, C. Puthran and V. Nirgude, "Quadcopter for Rescue Missions and Surveillance," IOSR Journal of Computer Engineering (IOSR-JCE), pp. 48-52.
- 8) W. Li, "Design of a Hybrid Fuzzy Logic Proportional Plus Conventional Integral-Derivative Controller," FUZZY SYSTEMS, vol. 6, no. 4, p. 1.1998
  - s. Z.-L. Gaing, "A Particle Swarm Optimization Approach for Optimum Design of PID Controller in AVR System," IEEE TRANSACTIONS ON ENERGY CONVERSION, vol. 19, no. 2, pp. 384-391, 2004.

14

Wind disturbance control for V-tail Y-shape quadcopter

Shawndy Michael Lee Jin Lun(1), Sarul Sakulthong (2) and Sutthiphong Srigrarom(3)

Abstract- The flight control with wind disturbance predictive model for the University of Glasgow Singapore (UGS) Lynxmotion Hunter V-shape V-Tail 500 are presented. The V-Tail has the capability of high directional manoeuvre by the tilted (angled) hind rotors arms. However, the drawbacks of this design are that it causes instability during strong crosswind and structural instability at the rear. As such, the development of a new flight control system with wind correction is required to assist in making this platform stable. while correction is required to assist in making inis planorin stable. The previous phase of this work was to understand the needs and objectives of this project, source for the right configuration and constructing of the V-Tail for the investigation of its flight behaviour. The subsequent phase was to recreate a flight control firmware using Simulink with analysis and discuss the simulation results. The current phase is to integrate the wind correction model. With the new developed wind disturbance control, the model can be flown on course despite strong wind. This can be used for future research into tiltrotor initiatives or even use it to recreate a robust location correction in auto mode without the use of GPS localization.

Keywords- V-tail Y-shape quadcopter, wind disturbance control, Unmanned Aerial Vehicle (UAV).

I. INTRODUCTION

IN this work, we develop a robust flight control system for Y-shaped V-tail quadcopter. Dryden model is used to model wind gusts acting on the vehicle and these disturbances are included in the dynamic model of the vehicle, by means of simple addition to stream velocities. Thus, aerodynamic disturbances are inherently integrated into the system model. The gain of the closed-loop control is adjusted by means of auto-tuning from actual flight tests. As a result, a linear dynamical model with nominal parameters has been obtained. PID type controllers are employed to achieve robust hovering. This proposed approach is verified by simulations and experiments, and its performance has been found quite satisfactory.

II. UGS V-TAIL (Y4) UAV

In 2017, a group of 5 UGS researchers had developed a V-Tail surveillance quad-copter UAV. The uniqueness of the quad-copter UAV lies in the ability of increased yaw manoeuvrability from the rear motor pairs to achieve a better yaw input and speed as compared to a conventional multi-rotor UAV. This development enabled the UAV to

¹Anthor is a PhD student at Singapore University of Technology and Design (SUTD), Singapore (email: shawnmlee93@gmail.com) ²Anthor is a Master student at Suranaree University of Technology (SUT), Nakorn Ratchasima, Thailand (email: sarul.s@hotmail.com) ³Anthor is an associate professor in aerospace system at Singapore Institute of Technology -University of Glasgow Singapore (SIT-UGS) (a multi cent entrement@homenu eth). (e-mail: spot.srigrarom@glasgow.ac.ak)

perform various flight manoeuvres during waypoint tracking mission in the recent Thailand Aeronautical University UAS Challenge (AUUC) 2017 [1].

Figure 1: UGS

The distinct feature of this UAV is its V-Tail. The rear of the UAV is fitted with a structure that has two arms tilted at an angle. This defers from the usual lateral-levelled motor arms, which only produced one thrust component. With this new V-Tail, the rear motors produce two more additional thrust vectors (Green and Blue). This in turn gives the UAV more manoeuvrability from its V-Tail which enhances the flight characteristics. In this case, increased yaw performance due to the presence of the horizontal component (Blue).

The basic structure of this platform is a Tri-copter (Y). The benefits of this design are that it is universal as the rear arm is modular which allows the user to make changes to the V-Tail for improvements.

-Tail UAV

195

2019 First International Symposium on Instrumentation, Control, Artificial Intelligence, and Robotics (ICA-SYMP)

Figure 5 shows the overview of the system layout of the V-Tail UAV. The signal input to the on-board X8R receiver transmits from the RC transmitter via a 2.4GHz wireless communication link. The receiver sends the input control data to the FCB for processing. In the construction of this UAV prototype, the default Flight Control firmware for this configuration was not entirely compatible with this V-Tail.

The following Table 1 states the list of components that were used in the construction of this V-Tail (Y4) UAV:

Items	Quantity	Description
Flight Controller Board with GPS	01	Pixhawk and GPS by 3DR (configured and calibrated via Mission Planner)
Electronic Speed Controller (ESCs)	04	30Amp Lynxmotion
GemFan Propellers (CCW+CW)	04	Composite Nylon, 8/10inches with 4.5 pitch
Frame (Lynxmotion)		Carbon Fibre board (designed, cut and imported)
Universal Battery Eliminator Circuit	01	3DR
Telemetry	01	3DR-433MHz (Airborne) Telemetry
Battery	01	11.1V, 3cells Li-Po battery, 5000mAh
Servo	01	9g Digital Servo for Payload delivery

During the initial tests, the V-Tail UAV has 375-400g battery was strapped onto the V-Tail which amounted the total weight of the UAV to 1.8kg. The flight data was recorded by Flight Controller Board FCB (Pixhawk) these values shown below were extracted from the data logs during testing. Maximum Take-Off Weight (MTOW) was tested by adding additional payload for a takeoff. Max endurance and range are tested by allowing a fully-charged V-Tail to cruise in a specified flight path. These tests were conducted twice to thrice in manual and auto flight, the following are the average values from the tests.

Table 2: Weight and performanceof V-Tail (Y4) UAV:		
Maximum Take-Off Weight (MTOW)	2.5kg	
Max Endurance	25mins	
Hover (Flight) Duration	20mins	
Max Range	1.5km	
Max Forward Speed	8m/s	
Cruising Speed	5m/s	

Initial flight dynamics of this Y-shaped V-tail quadcopter was reported in [2]. Here is the excerpt of this analysis

III. EQUATIONS OF MOTIONS

Motor Equations

Electrical Equation	
$V_{ln} = L_m \dot{l} + K_e \Omega + R_m I$	(1)
where Vin = Input Voltage	
$K_e \Omega = \text{Back EMF}$	
$\dot{I}$ = Rate of Change of Current (A/s)	
I = Current (A)	
Ω = Angular velocity of Motor	
Mechanical Equation	
$J_m \dot{\Omega} = K_T I - K \Omega$	(2)
where $J_m = Motor Inertia (kgm2)$	
K = Damping	
$K_T I$ = Torque due to current	
Inrust Equation	121
$T \equiv C_T \rho n^2 D^2$	(3)
where: $T = \text{Thrust}(N)$	
$C_T = \text{Coefficient of Thrust}$	
$\rho = \text{Air Density (kg/m^3)}$	
$n = \text{Revolution/Sec} = \frac{\Omega}{2}$	
D = Dispector of props (m)	
D = Diameter or props (m)	

Flight Dynamics for V-tail

In this study, the UGS V-Tail (Y4) UAV is an unconventional build as compared to the usual Tri-copters (Y3) and Quad-copters (X4 or +4). Hence, in order to recreate an appropriate flight control firmware on Simulink, there is a need to understand the fundamental equations that governs this V-Tail UAV's flight characteristics. The equations below acts as the foundation for this self-programmed (Simulink) firmware. For small θ, ϕ, ψ angles, $\cos \theta \sim 1$, $\cos \phi \sim 1$ and $\cos \psi \sim 1$

2019 First International Symposium on Instrumentation, Control, Artificial Intelligence, and Robotics (ICA-SYMP) Simulink model VI. RESULTS AND DISCUSSION We applied the flight dynamics control (Simulink) model just Physical flight test [2] was conducted to compare with the presented to the V-tail. The initial result for the no wind simulation results to test the accuracy of the two different condition are shown in figures 20 and 21. We gave input to firmware. The Pitch and Roll showed idealistic responses the V-tail platform to take off to 10m elevation and hold at while the Yaw and Elevation had slightly lower stability as that altitude for 20 second. The Simulink results show this case accordingly. Besides, due to the geometry of the V-tail, compared to the other two. Prior to the development of this Simulink firmware, the following assumptions are made: this requires the V-tail to pitch down to 5 degree, so that, the Conventional aerodynamics axes used tail rotors can rise up. There is short oscillation due to this Negligible Anti-Torque . PID control. . Point Load (i.e. model mass acting on the CG) . Negligible disturbance (i.e. ground effects like downwash, side-slips and vortices) 8- 10 P 8 3- 0- 0- # 4 Ideal condition (i.e. constant air density, temperature . and no EMI interferences) The following simulation results are based on a . hovering condition at an altitude of 1m above mean sea-level (AMSL). Here, the V-tail was flown manually without the wind correction model. The flight tests were split into 2 segments: line-of-sight (LOS) manual flight and autonomous flight. A good number of LOS flight trials were done in at the author's Figure 20: Elevation input (blue line) and output (yellow line) based office in Singapore at the open field, and inside the Opti-track (motion-tracking) lab [1]. Whereas the autonomous flight was only done at Suranaree University of Technology (SUT), Korat, Thailand as there is a limit to the allowable airspace that can be flown in Singapore. The aircraft shown strong sensitivity under wind disturbance as shown in figure 19 below. The V-tail took off manually, transited into hover, stabilized, rolled left, pitched forward, transited from pitch to roll, rolled right and pitched back as Figure 21: Pitch input (blae line) and output (yellow line) shown in the table. Figure 22: No yaw input (blue fine) and output (yellow line) ing forw h to Rall ling right Pitel Figure 19: V-Tail UAV flight path in Opti-track Figure 23: No roll input (blue line) and output (yellow line) 201

ประวัติผู้เขียน

นายสรัล สกุลทอง ชื่อเล่น ตูน เกิดวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2537 มีภูมิลำเนาอยู่จังหวัดสุรินทร์ สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาจากโรงเรียนอนุบาลสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์เมื่อปี พ.ศ. 2550 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายจากโรงเรียนสุรวิทยาการ จังหวัดสุรินทร์ เมื่อปี พ.ศ. 2556 จากนั้นเข้าศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรวิศวกรรมอากาศยาน สาขาวิชา วิศวกรรมเครื่องกล สำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทกโลโลยีสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา และจบการศึกษาในปี พ.ศ. 2560

ในปี พ.ศ. 2560 เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท สำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์ หลักสูตร วิศวกรรมเครื่องกลและระบบกระบวนการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มีผลงานวิจัยดังต่อไปนี้

ปี พ.ศ. 2561 เสนอบทความและเข้าร่วมนำเสนอบทความในงานประชุมทางวิชาการ International Conference on Engineering Science and Innovative Technology 2018 (ESIT 2018) ณ โรงแรม JW Marriott Khao Lak Resort & Spa จังหวัดพังงา ในหัวข้อ "Frequency Response System Identification and Flight Controller Tuning for Quadcopter UAV"

ปี พ.ศ. 2562 ร่วมทำวิจัยระยะสั้น ณ สถาบันเทคโนโลยีแห่งสิงคโปร์ (Singapore Institute of Technology, SIT) และส่งบทความเข้าร่วมงานประชุมทางวิชาการทั้งสิ้น 2 บทความ ดังนี้

 งานประชุมทางวิชาการ First International Symposium on Instrumentation, Control, Artificial Intelligence, and Robotics 2019 (ICA-SYMP 2019) ซึ่งจัดขึ้น ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในหัวข้อ "Wind disturbance control for V-tail Y-shape quadcopter" ในฐานะผู้ร่วมวิจัย

 งานประชุมทางวิชาการ ICA-SYMP 2019 เช่นเดียวกับฉบับที่ 1 ในหัวข้อ "Development of UGS-TUM Vertical Take Off & Landing (VTOL) Drone with Flight Control" ในฐานะผู้ร่วมวิจัย ซึ่งต่อมาบทความฉบับนี้ถูกตีพิมพ์ใน AIAA Aviation 2019 Forum ซึ่งเป็นงานประชุมทางวิชาการ ที่จัดขึ้น ณ เมือง Dallas, Texas ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยสถาบันการบินและอวกาศแห่งอเมริกา (American Institute of Aeronautics and Astronautics, AIAA)

ปี พ.ศ. 2562 เสนอบทความและเข้าร่วมนำเสนอบทความในงานประชุมทางวิชาการ The 10th Thai Society of Mechanical Engineers, International Conference on Mechanical Engineering (TSME-ICoME 2019) ณ โรงแรม A-One The Royal Cruise เมืองพัทยา ในหัวข้อ "Modelling and Attitude Control for Tiltrotor UAV during Transition Flight Mode" และ ได้รับ รางวัล Best Paper Award สำหรับหมวด Dynamic Systems, Robotics and Controls (DRC).